

Programa electoral

Eleccions al Parlament de les Illes Balears
i al Consell de Mallorca
2003

Garantia de Progrés

Defensam Mallorca

www.psm-entesa.org

Presentació

La legislatura 1999-2003 ha estat una etapa d'especial significació històrica, que ha donat lloc a la lògica alternança en el poder de qualsevol democràcia madura i consolidada. Per primera vegada, un pacte plural de forces polítiques progressistes i nacionalistes ha accedit al Govern del nostre país i als tres consells insulars.

Tanmateix, aquest període significa sols l'inici d'una llarga i fructífera etapa amb consecucions molt més ambiciosos del que haurà estat possible realitzar durant aquests quatre anys.

Des del PSM consideram que aquesta nova etapa haurà d'estar marcada per la millora dels aspectes més febles dels pactes actuals, per la superació dels seus errors tant de forma com de contingut i, òbviament, pels continguts programàtics que per al PSM resulten essencials, especialment pel que fa a l'aprofundiment de les polítiques

la transformació del model econòmic i territorial, i l'increment substancial de l'autogovern.

L'objectiu a curt termini —renovar i estendre la tasca de govern en el màxim d'institucions— és sols una etapa en els objectius generals d'aconseguir el màxim de benestar per als ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears, en un marc polític de llibertat i solidaritat amb la resta de pobles del món.

Les dones i els homes del PSM tenim un projecte de futur coherent, viable, possible i necessari: fer de les nostres illes el país que demostrí al món que és possible i desitjable que convisquin en un sol territori —petit, limitat, discontinu— individus de vuitanta llengües, lleials cadascun al seu origen personal i al seu projecte individual, i compromesos tots en el projecte cívic de mantenir la personalitat històrica d'aquest país, que és el de tots els seus habitants.

Pere Sampol i Mas
Candidat a la Presidència del Govern

Contingut

A

1. Autogovern	9
.....	9
• Per l'increment de l'autogovern	
• Cap a la independència legislativa: reforma de l'estatut i transferències als consells insulars i municipis	9
• Cap a la independència fiscal: concert econòmic i règim fiscal especial	11
• Autogovern i mitjans de comunicació	13
2. Llengua i cultura: identitat, creativitat i cohesió social	14
.....	14
• Política lingüística	16
• Foment i difusió de la producció cultural i artística	17
• Política d'infraestructures culturals	18
• Patrimoni històric, artístic i arquitectònic	

B

3. Economia i sectors productius	23
.....	
• Per un país econòmicament pròsper i equilibrat	23
• Per un turisme sostenible	23
• Impuls a la competitivitat i la diversificació econòmica	25
• Per un comerç modern i arrelat al país	27
• Artesania: la tradició feta economia	28
• Agricultura, ramaderia i pesca: identitat, qualitat i futur ...	28
.....	33
4. Política laboral i economia social	33
.....	33
• Treballar en millors condicions	34
• La nova economia social i alternativa	35
• Suport al Comerç Just	36
5. Transports	
.....	

C

6. La prioritat del territori	41
7. Treballant per la natura	43
8. L'aprofitament sostenible dels recursos	45
• La política hidràulica	45
• L'energia	46
• Altres recursos	46
9. Els residus, de problema a oportunitat ..	47
10. Harmonitzant ecologia i economia	49
11. Conèixer més per fer-ho millor	51

D

12. Educació	55
.....	55
• La importància de l'educació	56
• El model d'escola que defensa el PSM	57
• Objectius polítics: autonomia, qualitat i suficiència financera.	

• Ensenyament gratuït	57
• Llengua i educació: un nou impuls a l'ensenyament en català	57
• Atenció a la diversitat de l'alumnat	58
• Atenció educativa a la immigració	59
• Serveis complementaris	60
• Participació i corresponsabilitat de pares i mares	60
• Educació per a tota la vida	60
13. Salut i consum	69
• Un sistema propi d'atenció sanitària	69
• Promoció i protecció de la salut	71
• Més accessibilitat, millor atenció	72
• Salut laboral	73
• Noves demandes, nous drets	73
• Consum	74
• Salut mental	75
• Toxicomanies	76

14. Qualitat de vida: compromís social i suport a la família	77		
• Participació ciutadana, moviments socials i voluntariat	77		
.....	78		
• Suport a les famílies	79		
.....	80		
• Política d'habitatge	80		
.....	81		
• Dona	81		
.....	82		
• Llibertat sexual	82		
.....	82		
• Serveis socials d'atenció primària	82		
.....	83		
• Inserció social de les persones immigrades	83		
.....	85		
• Persones majors: la solidaritat intergeneracional	85		
.....	86		
• Protecció integral de la infància	86		
.....	87		
• Atenció a les persones discapacitades	87		
.....	88		
• Integració social dels malalts mentals	88		
.....	89		
• Contra la marginació: col·lectius amb problemes d'exclusió social	89		
.....	91		
• Solidaritat i cooperació internacional	91		
15. Joventut	91		
• Per un tractament global de les polítiques de joventut			
.....			
		• Autonomia personal	92
		• Ciutadania	92
		• Espai	93
		• Creativitat	94
		• En la societat del coneixement: Gent jove en xarxa!	95
		16. Esports	96
		• Esport escolar	96
		• Instal·lacions	96
		• Promocions i patrocinis	97
		• Altres iniciatives	97

A Un país sobirà

L'ofensiva centralista i uniformitzadora duta a terme al llarg dels últims anys pel PP des del Govern de l'Estat no ha aconseguit apaivagar els desitjos de més autogovern. Ans al contrari: sectors i col·lectius prou diversos del nostre país que fins fa poc no havien estat especialment sensibles al nacionalisme, s'han anat sumant a les reivindicacions històriques del PSM a favor de l'increment de la capacitat de decisió de les nostres institucions pròpies, a favor del reconeixement real i efectiu del cost de la insularitat i, en definitiva, a favor d'un nou

model de relacions entre les Illes Balears i el Govern central, d'igual a igual, sobre la base del pluralisme democràtic i del respecte institucional.

Donada la creixent sensibilitat ciutadana i el paper determinant que continuarà tenint el PSM després d'aquestes eleccions, la propera legislatura ha de ser clau per aconseguir un avanç substancial per al nostre autogovern, i per aprofitar els seus instruments per continuar recuperant i refermant les nostres senyes d'identitat nacional.

I. Autogovern

Un del pilars centrals del programa polític del PSM és la reconstrucció nacional entesa com la capacitat dels ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears de disposar lliurement, sense interferències externes, dels recursos econòmics, normatius i de definició de la pròpia identitat per poder construir un futur de benestar social, qualitat de vida, progrés econòmic i equilibri ecològic per al nostre país.

Per l'increment de l'autogovern

La reconstrucció nacional passa necessàriament per obtenir les màximes capacitats d'autogovern. Per al PSM, la situació actual fa temporalment inviable poder fer realitat el dret d'autodeterminació que té la nostra nació, igual que les altres. Ara per ara, l'objectiu a assolir és la independència funcional, basada en tres eixos paral·lels i complementaris:

- **Independència legislativa**, la capacitat de crear les regles del joc pròpies que la nostra societat consideri necessàries, respectant els drets individuals i col·lectius de les persones, sense admetre cap regulació externa que no hagi estat voluntàriament acceptada.
- **Independència fiscal**, el dret a gestionar lliurement la pròpia economia per tal de garantir el desenvolupament sostenible del nostre país, establint lligams lliures de solidaritat i cooperació, i no de dependència, amb les altres nacions.
- **Dret a la identitat nacional**, basada en els trets culturals que ens són propis i, especialment, en el sentiment compartit i consensuat de comunitat de tots els habitants de les Illes Balears, independentment

del seu origen, i sobre la imatge del país que es transmet més enllà de les nostres fronteres.

Cap a la independència legislativa: reforma de l'estatut i transferències als consells insulars i municipis

La norma bàsica de les Illes Balears, l'**Estatut d'Autonomia**, s'ha d'adaptar a les necessitats i demandes de la nostra societat. Vint anys després d'ésser aprovat, ha de ser reformat en profunditat perquè respongui als profunds canvis esdevinguts —socials, econòmics, polítics— del nostre país, i possibilitar la independència funcional de les Illes Balears.

El PSM reclamarà que el nou Estatut reculli el caràcter de les Illes Balears com a **nació pròpia**, lliurement participant del conjunt de comunitats que conformen l'Estat espanyol, fent palès que les Illes Balears es constitueixen en comunitat autònoma en l'exercici de l'autogovern com a nacionalitat.

El PSM proposarà la dissolució avançada del Parlament per part del President de les Illes Balears, com a forma d'equilibrar els poders de les dues institucions, fent que el criteri d'autonomia estigui per damunt del d'economia i uniformitat estatals.

El nou Estatut ha d'atribuir a la Comunitat Autònoma totes les competències que no estiguin explícitament reservades a l'Estat per la Constitució

El nou Estatut haurà d'atribuir de forma general a la Comunitat Autònoma, amb la consideració d'exclusives, totes les competències que no estiguin explícitament reservades a l'estat per la Constitució, superant l'actual sistema de llista tancada. Així i tot, el PSM proposarà que el nou redactat de l'Estatut mantengui explícitament citades les competències actuals, com a concreció del principi general.

El PSM exigirà afegir les següents competències, en règim d'exclusivitat:

- Estatut de la funció pública autonòmica i local.
- Protecció i desenvolupament del Medi Ambient, inclosos aire, costes i mar interior.
- Control de les activitats classificades.
- Benestar social en tota la seva extensió.
- Sanitat interior.
- Seguretat ciutadana, policia autonòmica i coordinació i regulació de les policies locals.
- Protecció civil i salvament.
- Planificació general de l'economia, polítiques d'incentius a la investigació i innovació, promoció exterior i presència internacional
- Regulació de les caixes d'estalvi i fons de pensions.
- Seguretat social.

- Mitjans de comunicació de titularitat pública autonòmica o local.
- Transport de viatgers i mercaderies, per via terrestre, aèria i marítima.
- Explotació del domini marítim i terrestre.
- Censos i cadastre.
- Regulació de l'administració virtual de caràcter autonòmic i local.

El PSM reivindicarà que el nou Estatut, com a llei orgànica, prevegi la **transferència o delegació obligatòries de les competències de gestió de titularitat estatal**, per tal de minimitzar al màxim l'administració perifèrica estatal:

- Nacionalitat, immigració, emigració i estrangeria.
- Administració de justícia i presons.
- Duanes i comerç exterior.
- Sanitat exterior.
- Marina mercant, abanderament i il·luminació de costes i senyals marítims.
- Control de l'espai aeri, aeroports, matriculació d'aeronaus.
- Trànsit i circulació de vehicles.
- Correus i telecomunicacions.
- Patrimoni cultural i promoció exterior de la cultura.

Per un model de seguretat ciutadana propi de les Illes Balears: creació de la policia autonòmica

El PSM posarà un esment especial en la configuració d'un model de seguretat ciutadana propi de les Illes Balears que prevegi la creació d'una policia autonòmica, una Junta de Seguretat autonòmica amb juntes insulars i locals, la possibilitat de mancomunar policies locals, la subordinació al govern autonòmic de la direcció política dels cossos i forces de seguretat estatals situats a les Illes Balears, etc.

El PSM demanarà que el nou Estatut inclogui la participació de la Comunitat Autònoma en la definició dels posicionaments del Govern espanyol davant organismes internacionals en aquelles matèries que siguin de la seva competència. Així mateix, que s'estableixi que correspondrà a la Comunitat Autònoma l'execució i el desplegament normatiu ordinari dels tractats internacionals i de la normativa de la Unió Europea.

El PSM demanarà que a l'Estatut es constati de forma explícita i inequívoca la consideració del català com a llengua pròpia de les Illes Balears, dotant-la dels mateixos drets i deures reconeguts al castellà per la Constitució. A més, exigirà el coneixement del català en les convocatòries de places de funcionaris i laborals de totes les administracions, fent especial incidència en els llocs d'atenció al públic.

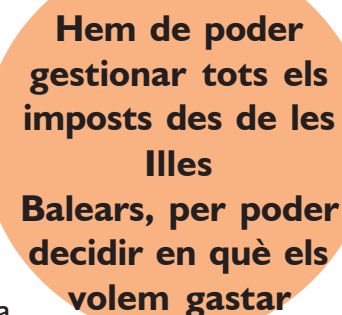
El PSM farà constar la capacitat de realitzar **consultes populars per via de referèndum, tant a nivell autonòmic com local**, sense autorització estatal prèvia. Igualment, es reservarà a una llei del Parlament autonòmic les condicions i procediment de convocatòria de referèndum.

El PSM proposa la reforma del capítol IV (consells insulars) integrant al seu text la nova regulació de l'organització i funcions dels Consells Insulars establerta per la Llei 8/2000, de consells insulars, reforçant així el caràcter d'òrgans constitutius de la comunitat autònoma i de governs propis de cada illa en els seus respectius interessos.

Seguint els principis de subsidiaritat i proximitat als ciutadans i ciutadanes, el PSM reivindica que l'autogovern s'estengui també als consells insulars i municipis, transferint-los la gestió executiva ordinària de les competències assumides per la Comunitat Autònoma dins el respectiu territori, especialment les de repercussió directa en el ciutadans i ciutadanes (ensenyament, sanitat i salut, medi ambient, benestar social, transports) assegurant un adequat finançament dels serveis transferits o delegats i garantint la seva suficiència financera per la participació incondicionada en els ingressos de la comunitat autònoma mitjançant una dotació adequada i suficient dels Fons de Compensació respectius.

Cap a la independència fiscal: concert econòmic i règim fiscal especial

El PSM considera que l'autogovern efectiu només serà possible si es pot disposar lliurement de la totalitat dels recursos econòmics, gestionant de manera íntegra tots els impostos directes i indirectes aplicats sobre els ciutadans i ciutadanes i les empreses de les Illes Balears, per ésser nosaltres mateixos qui decidim en què els volem gastar.

Hem de poder gestionar tots els impostos des de les Illes Balears, per poder decidir en què els volem gastar

Per al PSM aquesta és **una reivindicació històrica**: ja figurava, a iniciativa nostra, a la proposta de reforma de l'estatut aprovada pel Parlament de les Illes Balears al 1991, i posteriorment rebutjada al Congrés dels Diputats, governat en aquell moment pel PSOE.

El model d'independència fiscal, també conegut com a **concert econòmic**, s'aplica amb èxit des de fa més de vint-i-cinc anys a Navarra i al País Basc, dins el marc legal de la Constitució. Per al PSM no és, per tant, una utopia il·legal o que atempti contra cap legislació estatal o europea.

El PSM reivindica una autèntica independència fiscal en base a un model descentralitzat en el qual **els consells insulars recaptarien tots els tributs, per transferir després una quota consensuada, suficient i de lliure disposició al govern autonòmic i als municipis per l'exercici de les seves funcions**.

El PSM creu que ésser fiscalment independents no implica la insolidaritat amb els altres territoris de l'estat o del món que estiguin en

pitjor situació econòmica. La principal diferència es troba en el fet que seran els mateixos generadors de riquesa qui determinaran quant i on volen aplicar la seva aportació voluntària, sense que ajudar a altres suposi perjudicar el desenvolupament de la societat balear, com passa a l'actualitat.

El PSM proposa que el sistema de conveni i quota característic de la independència fiscal asseguri **una aportació justa i equilibrada a les despeses de l'estat i la Unió Europea**, per sufragar les competències comuns: defensa, afers estrangers, ajuts regionals, etc.

El PSM exigirà que el concert econòmic es reguli segons les normes de mercat únic de la Unió Europea, impossibilitant la creació d'un «paradís fiscal» que suposàs greuges comparatius amb altres territoris espanyols i europeus. Com a contrapartida, a més de la fiscalitat autogestionada, s'establiran **sistemes de compensació dels costos de la insularitat** en matèria de transports, ajuts a les exportacions i importacions, infraestructures de connexió amb el continent i entre les illes, i altres.

El PSM és conscient, però, que tot i ésser una reclamació cada vegada més generalitzada en el conjunt de la societat balear, no compta encara amb el suport de totes les forces polítiques. Cal per tant trobar

solucions de consens alternatives que, sense renunciar a l'objectiu final, permetin anar avançant per solucionar el greuge econòmic patit pel nostre país.

En aquesta línia el PSM exigeix l'aplicació efectiva i immediata de la Llei de règim especial de les Illes Balears, impunement incomplida pel Govern espanyol, especialment pel que es refereix als descomptes de transport de persones i mercaderies, i a la declaració

El PSM exigeix l'aplicació efectiva i immediata de la Llei de Règim Especial de les Illes Balears, impunement incomplida pel govern espanyol

necessària

de servei públic de les connexions aèries i marítimes entre illes i amb el continent.

El PSM demana, a més, una millora substancial i un desenvolupament en profunditat del mateix règim especial, aplicant noves mesures en matèria d'inversions i d'infraestructures estatals i europees, en els àmbits dels transports, l'energia i el medi ambient. Aquestes iniciatives hauran de ser obligatòriament consensuades amb la Comunitat Autònoma.

El cost dels viatges dels residents, entre illes i a la península, ha de ser el mateix que si el transport fos per terra ferma —tren o carretera—

El principi inspirador del règim especial serà el de continuïtat territorial, adaptant el model aplicat a Còrsega, pel qual el govern estatal s'ha de comprometre a subvencionar els transports de persones, mercaderies i matèries primeres per fer que el cost de produir, consumir, importar o exportar sigui exactament igual al continent i a les illes, eliminant els costos d'insularitat.

El PSM reivindicarà que, amb caràcter prioritari, el règim especial atengui les necessitats d'infraestructures de transport i de subvencions als desplaçaments entre illes per **resoldre el problema crònic de doble insularitat que pateixen Menorca i les Pitiüses**, fent una especial incidència en el trasllat per motius sanitaris o educatius, tant dels afectats com dels familiars o acompanyants.

Amb igual prioritat, el PSM exigirà la **inclusió dins el règim especial de la reivindicació de Formentera per disposar d'infraestructures portuàries adequades de connexió amb l'illa d'Eivissa**, segons el model de doble corredor (connexió la Savina-Es Jondal i Eivissa-Es Pujols), per casos d'emergència.

Autogovern i mitjans de comunicació

El PSM considera que una eina fonamental per exercir l'autogovern, especialment eficaç per preservar la pròpia identitat nacional i fomentar el coneixement i ús de la llengua i les tradicions és, sense dubte, disposar d'un sistema de comunicacions propi amb la consideració de servei públic, plural i representatiu i arrelat a la societat del país. La magnífica experiència dels 20 anys de ràdio i televisió públiques a Catalunya és la millor constatació de la importància d'aquesta reivindicació.

El PSM proposa la creació d'un espai comunicatiu propi, centrat entorn d'un sistema de radiotelevisió pública, en català, amb vocació d'informació plural i generalista, amb continguts i filosofia arrelats a la realitat cultural de les Illes Balears.

La gestió pública i plural de la radiotelevisió autonòmica haurà d'anar acompanyada d'un sistema de promoció de les empreses balears de producció audiovisual, aprofitant la considerable xarxa de ràdios i televisions locals públiques o privades existent. Una altra funció bàsica de la ràdio televisió pública serà servir d'element formatiu de les persones vinculades al món de la informació (tècnics, periodistes, presentadors, actors, etc.)

S'han d'aprofitar i potenciar els acords ja establerts amb la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió per obtenir programació conjunta, accés a serveis informatius de primer ordre (corresponsals, agències de notícies, documentació), material doblat al català, etc.

Un dels criteris fonamentals de la ràdio i televisió de les Illes Balears haurà de ser la seva independència política respecte del govern autonòmic i la creació d'un consell d'administració amb representació seguint les proporcions dels escons del Parlament, assegurant una adequada participació de Menorca, Eivissa i Formentera.

De forma immediata, el PSM proposarà la redacció i aprovació d'una llei de la ràdio i televisió pública de les Illes Balears que reguli la nova corporació, però que també doni un marc normatiu estable i adaptat a la realitat balear de totes les entitats de radiodifusió de caràcter públic insular o municipal, fent especial esment en l'obligatorietat de la pluralitat i independència respecte dels organismes que les creen. També s'inclourà l'obligació que tota la programació pròpia sigui en llengua catalana.

Creació de la ràdio i la televisió pública de les Illes Balears: pluralista, de qualitat, en català, i arrelada al país

En paral·lel, el PSM reclamarà al govern espanyol la **conversió del segon canal de la televisió pública espanyola en una cadena regionalitzada**, amb un centre territorial amb capacitat de producció efectiva, controlat per un consell d'administració format en proporció a les forces polítiques del Parlament de les Illes Balears i desvinculat políticament de qualsevol ingerència del govern estatal. De la mateixa manera, també es demanarà la **regionalització de Ràdio 4 i Ràdio 5** de la xarxa de Ràdio Nacional d'Espanya.

El PSM proposa la **modificació de la llei espanyola de televisions privades per garantir el respecte d'aquestes a la realitat plural lingüística i cultural de l'estat**. La nova llei ha d'exigir unes quotes diàries acceptables de producció i emissió regionalitzades en la llengua pròpia de cada territori.

El PSM demanarà la participació de les comunitats autònomes amb llengua pròpia en la definició de les polítiques de comunicació, telecomunicació i promoció cultural exterior del govern espanyol i especialment en els fòrums internacionals de negociació dels béns i serveis culturals i de la informació.

2. Llengua i cultura: identitat, creativitat i cohesió social

El patrimoni lingüístic, històric i cultural és un dels pilars més importants de la identitat mallorquina i un instrument d'identificació col·lectiva i de cohesió social i, al mateix temps, un recurs fonamental en el procés de desenvolupament individual.

D'altra banda, la cultura constitueix una font de dinamització econòmica cada cop més important. Hem d'aconseguir que el turisme, com a sector econòmic fonamental de l'illa, faci una aposta decidida per l'ús del patrimoni cultural com a recurs i reclam turístic.

Política lingüística

La llengua catalana i la cultura que s'hi vehicula és, des del segle XIII, el principal tret identificador de la societat mallorquina, a pesar dels períodes de crisi lingüística i literària en els usos formals i a pesar dels crucials moments de persecució de què ha estat objecte.

La successiva pèrdua de poder polític ha creat un context negatiu, en el qual els canvis econòmics i demogràfics produïts a les Balears i la deixadesa dels successius governs autonòmics conservadors han condicionat poderosament l'evolució de la llengua catalana que, tot i haver recuperat àmbits d'ús, ha perdut pes social, especialment entre determinats sectors socials i geogràfics.

Avançar decididament en la normalització lingüística i cultural del país no només garanteix els drets lingüístics dels autòctons i

continuitat de la llengua pròpia de les Illes Balears, sinó que aporta un crucial factor de cohesió a la societat del futur. La llengua catalana ha de ser un dels principals valors compartits dels habitants de les Illes Balears sigui quina sigui la seva procedència lingüística i cultural i sense que això impliqui cap renúncia de la pròpia identitat per part dels nouvinguts, sinó un important enriquiment personal i col·lectiu.

Les polítiques dutes a terme per la Conselleria d'Educació i Cultura gestionada pel PSM han resultat un èxit en l'objectiu de fer possible una considerable millora del coneixement i normalitat social de l'ús del català. Un tasca especialment difícil quan s'ha produït un increment tan important d'escolars procedents d'altres àmbits lingüístics. El factor més important ha estat el consens, la discreció i la feina dia a dia de degoteig de mesures efectives que han anat calant dins el teixit social i especialment entre la població nouvinguda.

La llengua catalana ha de ser un dels principals factors de cohesió dels habitants de les Illes, sigui quina sigui la seva procedència, i sense renúncia a la pròpia identitat

El PSM continuarà, en la mateixa línia iniciada aquesta legislatura, fomentant no només el coneixement entre els infants i joves, sinó el seu ús habitual a tots els àmbits socials, i especialment al món del treball i de l'empresa privada.

El PSM treballarà perquè **el català es consolidi com a llengua prioritària de l'administració pública de les Illes Balears**, sigui quin sigui el

seu nivell. S'han de millorar els nivells requerits de coneixement i domini del català en l'accés i en la promoció interna del personal públic. I cal reclamar aquesta obligatorietat en els àmbits de l'administració estatal on el català és encara rebutjat, com són els cossos policíacs, l'exèrcit i, sobretot, l'administració de justícia.

El PSM exigirà que tots els drets i deures que la Constitució reserva per al castellà com a llengua oficial siguin reconeguts per l'estatut d'autonomia per al català, com a llengua pròpia de les Illes Balears.

El PSM treballarà decididament per donar coherència a l'acció de tot el Govern en matèria de política lingüística, que ha de ser un important eix transversal de l'acció institucional. Així, s'han de generalitzar els serveis d'assessorament i dinamització lingüística a totes les àrees i se n'ha de garantir la coordinació.

Es millorarà el marc legislatiu per fer extensives a altres àrees de la societat reglamentacions com la Llei de comerç, que seran molt positives en camps com la restauració, l'hosteleria, els transports i les activitats públiques en general.

El PSM consolidarà i aprofitarà la col.laboració establerta al llarg

dels últims anys amb les administracions dels altres territoris de parla catalana per raons evidents de coherència política, d'eficàcia d'acció i d'aprofitament dels recursos, especialment pel que fa a la projecció exterior de la llengua, les noves tecnologies, l'exhibició de cinema i les reivindicacions de reconeixement de l'estatus de la llengua davant de l'Estat i de la Unió Europea.

El PSM incrementarà les vies d'aprenentatge de la llengua catalana adreçades a la població d'incorporació recent per mitjà de cursos convencionals, a través de l'edició de materials impresos i audiovisuals específics i mitjançant els programes d'acolliment lingüístic i cultural. A més a més, **la política lingüística ha de ser un objectiu compartit i un referent transversal en qualsevol política d'immigració** promoguda des de les institucions, i ha de ser present a tots els sectors que incideixen en aquest camp: política social, sanitària, educativa, d'habitatge...

El PSM potenciarà la producció audiovisual en català a les Illes Balears per dotar de contingut el model comunicacional propi que s'ha definit al capítol I d'aquest programa.

El PSM proposa la **creació d'un observatori del procés de normalització lingüística** que, de manera regular i sistemàtica, haurà de recollir i interpretar les dades sobre la situació lingüística a les diferents àrees -usos institucionals i administratius, mitjans de comunicació, ús social, retolació, titulacions, evolució del comportament lingüístic de la nova població, transmissió intergeneracional de la llengua en els matrimonis mixtos...- per poder programar actuacions amb prou fiabilitat i poder reconduir amb agilitat les mesures concretes de planificació lingüística.

S'ha d'acompanyar la política lingüística de campanyes informatives i publicitàries més intenses per expandir les actuacions de les institucions i perquè la societat n'assumeixi els objectius, i les actituds i els mecanismes més favorables.

Foment i difusió de la producció cultural i artística

Una de les línies principals d'actuació que ha desenvolupat el PSM al llarg dels últims anys, tant des del Departament de Cultura del Consell de Mallorca com des de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern, ha estat la incentivació de la producció cultural i artística feta a les Illes Balears, la promoció de l'intercanvi entre illes i el foment de l'exportació de la producció illenca fora de la nostra Comunitat Autònoma, i no sols cap als altres territoris de llengua catalana, sinó amb una clara vocació de projecció internacional.

El PSM vol estimular la creativitat artística i la recerca lingüística i científica. Amb aquest objectiu, dotarà de recursos suficients les àrees de cultura, que encara no tenen la consideració de necessàries, a pesar del paper cohesionador, socialment estructurador, de gaudi per a l'individu i focus d'atracció turística per als visitants de qualitat que té la cultura, entre molts d'altres.

El PSM considera necessari **revisar el paper preponderant que ha adquirit de la Conselleria de Turisme durant la darrera legislatura en matèria de promoció, programació i patrocini cultural.**

Cal incrementar el suport públic a les empreses dedicades a la producció i a la promoció de la cultura, que en garanteixin la difusió i la viabilitat econòmica, amb una atenció especial a les empreses cooperatives sorgides de la iniciativa dels mateixos creadors.

El PSM promourà la **creació de l'Institut Balear dels Audiovisuals**, com a organisme públic amb finançament interinstitucional, per al foment de la producció audiovisual de les Illes Balears.

Es fomentarà la professionalitat en la gestió dels equipaments i serveis culturals, i la formació de voluntaris i aficionats, amb cursos organitzats des de les administracions públiques, per poder garantir la màxima rendibilitat cultural i social.

La ràdio i la televisió públiques definides al capítol I d'aquest programa, han de ser un portal privilegiat per a la divulgació i promoció a l'interior de les Illes Balears de la producció cultural feta aquí, i una plataforma per a la seva projecció exterior.

Cal coordinar millor i donar un nou impuls de les estratègies per a la creació de públic.

La difusió exterior de la cultura de les Illes Balears constitueix la millor imatge amb què podem donar a conèixer el nostre país

Continuarem fomentant l'**associacionisme cultural**, perquè els creadors puguin canalitzar les seves demandes i participar en la gestió cultural de les institucions.

El PSM incentivarà els programes d'intercanvis entre els grups culturals de les diferents illes (música tradicional, teatre, corals, bandes de música, exposicions, etc.).

La difusió exterior de la cultura de les Illes Balears, que fins aquests darrers anys havia estat inexistent, és bàsica per la necessitat de la producció d'ampliar el mercat i imposar-se majors nivells d'exigència i competitivitat, i a més, perquè constitueix la millor imatge amb què podem donar a conèixer el nostre país. L'Institut Ramon Llull, creat pel Govern de les Illes Balears i per la Generalitat de Catalunya, ha de ser el gran instrument per a dur a terme la projecció internacional de la llengua catalana i la seva cultura.

En matèria d'arts escèniques, el PSM continuarà amb la política d'**habilitació d'espais alternatius al Teatre Principal de Palma**, i no sols durant el temps que durin les obres. **L'objectiu és afavorir la descentralització territorial de la política de producció teatral.**

El PSM proposa una **nova regulació de les ajudes a les companyies teatrals estables**, que abasti no només la programació, sinó també el funcionament i les infraestructures, l'establiment d'un programa global d'ajuda als espais escènics de l'illa, públics i privats (per rehabilitació, programació i funcionament), i el suport a la construcció de nous locals i espais d'assaig, tant per a companyies professionals com amateurs.

En l'àmbit de la promoció de la música, el PSM continuarà el desenvolupament del Pla Musical del Consell de Mallorca dirigit als joves, per tal de **consolidar el projecte «Factoria de Músics» i fomentar la posada en marxa de nous projectes semblants**. El PSM oferirà el suport institucional per a la millora de les infraestructures, la dotació de serveis i la contractació de recursos humans.

En els diversos àmbits de la creació i la producció artística i cultural, el PSM continuarà la política de **convenis/contractes amb la iniciativa social i privada**, cercant no sols la producció de qualitat sinó també la rendibilitat econòmica. Programes com «Noves presències» de promoció d'artistes plàstics joves impulsat pel Departament de Cultura del Consell de Mallorca, que conjuga els esforços de l'administració, les galeries d'art i els artistes plàstics, es mostren com un model adequat i eficient. Per això, el PSM estendrà aquest model a altres camps de la creació artística.

Política d'infraestructures culturals

La política d'infraestructures culturals del PSM s'ha de caracteritzar per la rapidesa i agilitat a l'hora de donar resposta als diferents sectors i col·lectius culturals de l'illa; per això és bàsic aconseguir un increment dels pressupostos de totes les institucions, primerament per a l'adquisició i/o construcció de noves infraestructures culturals, i en segon lloc per mantenir les instal·lacions en bon estat. L'increment del pressupost ha de servir també per al manteniment de programacions estables, seguint una línia coherent i participativa a l'hora de programar.

El PSM, en la línia de la feina feta durant els últims anys des de totes les administracions on ha tingut responsabilitats de govern - autonòmiques i municipals- promourà la creació d'espais escènics alternatius, com antics cinemes i fàbriques que han quedat tancats. Així mateix, promourem l'increment de locals d'assaig, locals multiusos i un rockòdrom.

**Teatre i música:
més ajuts i noves
instal·lacions: espais
alternatius, sales
d'assaig, locals
multiusos i
Rockòdrom**

És necessària una **reforma administrativa del sistema de concessió d'ajuts, simplificant la normativa i prioritzant els criteris d'eficàcia i de seguretat jurídica i econòmica dels beneficiaris**. Els actuals problemes normatius i administratius incideixen negativament, i en ocasions bloquegen, la posada en marxa d'interessants iniciatives culturals.

El PSM proposa l'establiment d'una convocatòria anual d'ajuts per a la dotació dels equipaments teatrals i musicals, destinats a teatres municipals i espais multiusos municipals. La política de suport als ajuntaments per a la creació, remodelació i dotació de les cases de cultura i els altres espais culturals del municipi ha de vehicular-se a partir d'un pla insular específic, coordinat amb el Pla d'obres i serveis del Consell de Mallorca, vetllant per l'extensió i l'homogeneïtzació dels serveis culturals a tota la població de Mallorca.

Creació d'una Filmoteca, acompanyada de laboratoris de conservació i restauració, servei de préstec, establiment de cicles de filmacions itinerants pels diferents municipis de Mallorca, aprofitant les infraestructures existents i a l'estiu, cicles a la fresca.

El PSM considera prioritària la finalització de les obres de reforma del Centre Cultural de La Misericòrdia que resten pendents, i la posada en marxa de tots els serveis prevists.

S'ha de millorar la coordinació interinstitucional a l'hora de la creació i rehabilitació d'equipaments culturals d'especial importància, com és el cas del Teatre Principal de Palma.

El PSM promourà l'optimització dels diferents espais susceptibles d'ésser utilitzats per a diverses activitats culturals. Entre d'altres iniciatives, s'establiran convenis de cessió d'ús amb la propietat privada.

El PSM incentivarà la posada en marxa de centres formatius d'art, així com la **creació de la Facultat de Belles Arts**, per garantir la formació d'arts plàstiques, sobretot pel que fa a l'experimentació i a la innovació.

S'establirà un pla de millora de l'accessibilitat als espais culturals, en coordinació amb la Conselleria d'obres públiques.

Patrimoni històric, artístic i arquitectònic

El patrimoni cultural de Mallorca ha d'incidir en la millora de la qualitat de vida dels ciutadans i, com a fonament del seu futur, s'ha de programar una política de gestió adreçada a la prevenció, la conservació, la intervenció i la difusió del patrimoni.

Reunificació immediata de totes les competències insulars de Patrimoni dins el Departament de Cultura del Consell de Mallorca

El PSM continuarà i incrementarà els esforços fets amb les diferents línies d'actuació iniciades en el camp de la documentació, protecció, conservació, difusió, investigació i formació, així com en les institucions de patrimoni històric (biblioteques, arxius i museus) iniciades des del Departament de Cultura del Consell de Mallorca i des de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern.

El PSM considera urgent i imprescindible la reunificació de totes les competències insulars en matèria de patrimoni històric, cultural, artístic i arquitectònic, dins el Departament de Cultura del Consell de Mallorca. L'actual separació entre dos departaments (Cultura i Urbanisme) ha generat, a més de problemes de coordinació i ineficàcia, una preocupant situació d'inseguretats jurídica i administrativa, tant de particulars com d'altres organismes públics. La protecció del patrimoni s'ha de dirigir des d'una perspectiva prioritària de política cultural, justament com a necessari i adequat contrapès a la raó urbanística.

La **posada en marxa de l'Institut del Patrimoni de Mallorca**, que ja es preveu al recentment aprovat Pla de gestió del Consell, tindrà un paper especialment rellevant en aquesta nova etapa.

Després de la recent aprovació, a instàncies del PSM, de la Llei de Museus de les Illes Balears, i també en el marc de la Xarxa de Museus recentment creada pel Departament de Cultura del Consell de Mallorca, el PSM promourà la millora de les infraestructures museístiques i l'especialització de les temàtiques. Es posaran en marxa els museus ja iniciats o en fase de creació, tant a nivell insular com local (Museu de la Mar, Museu de la Naturalesa, Museu Tèxtil, etc.) i es crearan nous museus especialitzats (Museu de la pell, del moble, i altres).

Xarxa de museus especialitzats: de la Mar, de la Naturalesa, Tèxtil, de la Pell, del Moble...

Es continuarà la tasca realitzada els darrers anys de **catalogació del patrimoni** en cada un dels seus vessants: artístic, arqueològic, etnològic, marítim, documental, bibliogràfic, etc., amb l'objectiu d'identificar el patrimoni històric, sistematitzar-lo i afavorir la seva protecció.

S'han de racionalitzar i ordenar les prioritats en matèria de

**Renovació de
tota la Xarxa de
Biblioteques de Ma-
llorca: modernització
i més serveis als
usuaris**

conservació i restauració, des del consens i el diàleg entre institucions, propietaris privats i agents socials.

Des d'una visió integral del patrimoni, el PSM promourà:

- L'eficàcia dels instruments i recursos de protecció del patrimoni, prioritzant les línies de conservació preventiva.
- L'adopció de noves mesures per evitar o minimitzar els problemes de conservació.
- Els recursos de formació i reciclatge de científics, tècnics i treballadors relacionats amb patrimoni.
- El foment i la planificació de la investigació en totes les àrees del patrimoni històric, per millorar-ne el coneixement, criteris, mètodes i tècniques aplicats a la conservació, difusió, formació, administració i gestió.
- La divulgació del patrimoni històric de Mallorca a tots els ciutadans, i particularment als estudiants, propiciant actituds de participació activa en la defensa i el gaudi del patrimoni.

El PSM liderarà la renovació de les biblioteques, públiques i privades mantingudes amb suport públic, potenciant el seu paper com a centres de documentació i informació, i amb l'objectiu d'incrementar la prestació de serveis a l'usuari. Es milloraran les instal·lacions i equipaments, s'informatitzaran tots els fons bibliogràfics, s'actualitzaran les col·leccions i, de manera immediata, **s'afrontarà la ja anunciada reforma de la Xarxa de Biblioteques del Consell de Mallorca.**

El PSM proposa la planificació de les actuacions necessàries perquè els arxius de Mallorca ofereixin un servei públic que garanteixi la custòdia dels documents, en qualsevol tipus de suport, i que reguli la producció i selecció de documents administratius. El PSM proposa la **creació de la**

Xarxa d'Arxius de Mallorca, dotada d'infraestructures, mitjans materials i humans, i la incorporació d'arxius públics i privats a aquesta Xarxa.

El PSM vol aconseguir que els museus, col·leccions, conjunts arqueològics i monuments gestionats pel Consell de Mallorca compleixin amb la tasca de difusors de cultura. Han de ser dotats de recursos i han de respondre a les funcions d'investigació, conservació i difusió. La Xarxa de Museus de Mallorca ha de ser l'ens coordinador del programa, en matèria museística, del Consell de Mallorca:

El PSM potenciarà la política d'adquisició pública de béns del patrimoni històric com a exponent màxim de protecció.

El PSM continuarà treballant, en la línia duta a terme els darrers anys, perquè tota la política de gestió del patrimoni permeti la rendibilitat econòmica, social i cultural dels béns protegits. Des d'aquesta perspectiva, el patrimoni ha d'ésser un dinamitzador econòmic directament relacionat amb la política turística.

**La política de gestió
del patrimoni ha de
permetre la rendibilitat
econòmica, social i cultural
dels béns protegits. El
patrimoni ha de ser un
dinamitzador econòmic
relacionat amb la
política turística**

B Un país pròsper

L'economia de les Illes Balears ha viscut a la darrera dècada una etapa de gran creixement. És evident que les polítiques neoliberals impulsades pel PP han situat els serveis públics i les polítiques territorials i de cohesió social en uns nivells de deteriorament tan acusat que han fet que la renda i els recursos generats no revertissin en una millora efectiva de la sostenibilitat del model econòmic.

Cada vegada són més els agents socials que han anat agafant consciència de la necessitat de racionalitzar l'activitat

econòmica i canviar les pautes de l'actual model de creixement. Sembla clar que no hi n'hi ha prou amb les actuacions per millorar la redistribució de la renda generada, sinó que també, i fonamentalment, cal actuar sobre la forma com es genera aquesta renda i sobre l'estructura socioeconòmica que la fa possible.

Les propostes del PSM en matèria d'àmbits econòmics tenen com a objectiu assolir per a les Illes Balears una economia alhora competitiva, diversificada, sostenible i solidària.

3. Economia i sectors productius

El PSM promou la consecució per a les Illes Balears d'una política econòmica que serveixi d'eina per a la modernització, la creació d'unes estructures àgils, eficaces, ecològiques, respectuoses amb l'entorn i que garanteixin la competitivitat dels diferents sectors il·lencs en un món cada cop més globalitzat. L'objectiu és garantir la millor qualitat de vida de totes les persones que compartim aquesta terra dins d'una societat pròspera i avançada.

Per un país econòmicament pròsper i equilibrat

El PSM potenciarà un model econòmic equilibrat, en el qual, sense deixar de banda la preeminència del sector turístic i els serveis que el complementen, es vagi consolidant **una economia més diversificada** a partir dels sectors que tradicionalment han tingut presència al nostre país, i dels sectors més innovadors que es vinculen a les noves tecnologies.

Cal fomentar un nou clima de confiança entre els sectors empresarials, emprenedors i les administracions públiques per promoure un creixement econòmic sostenible, que prengui com a base el consens entre els diferents sectors econòmics, les seves necessitats estructurals, l'interès general dels ciutadans, i la capacitat de foment inversor del Govern, els consells i els ajuntaments.

El PSM promourà l'aprovació d'una **Llei de Caixes d'Estalvi que obligui les entitats que tenen sucursals a les Illes a invertir-hi en fons socials**.

Per un turisme sostenible

El turisme és i ha de continuar essent el motor de la nostra economia, sense caure en el monocultiu econòmic. Per això, hem d'activar les sinergies que possibilitin que tots els sectors puguin optimitzar la seva activitat. De la relació entre turisme i agricultura, turisme i indústria autòctona, turisme i serveis, etc. podrem aconseguir que els diferents sectors econòmics es puguin complementar i desenvolupar de forma adient.

Necessitam adaptar l'oferta turística a la realitat que comporta l'Europa unida de l'euro. La vella política empresarial de preus baixos no té sentit a les destinacions internes de la Unió Europea. Per això, la nostra oferta, tot i que ha de continuar estant adreçada a un turisme de masses de sol i platja, necessitarà fer-se valer pel valor afegit de la qualitat i l'oferta complementària. Això ha d'implicar una reestructuració i modernització de la planta hotelera, així com de tots els serveis que s'hi vinculen, la millora de l'entorn urbà i la protecció del patrimoni natural, mitjançant un vertader pacte entre tots els agents del sector i les administracions públiques.

Junt al turisme de sol i platja s'han de cercar noves formulacions com el turisme esportiu, cultural, ecològic, de congressos, etc., que per les seves particulars demandes poden ajudar a superar els efectes de l'estacionalitat i augmentar la despesa turística a l'adreçar-se a persones amb un poder adquisitiu superior al mitjà. Aquesta via de turisme alternatiu no ha de concentrar-se en l'augment de camps de golf ni ports esportius, ni ha de suposar el foment del turisme residencial.

El creixement turístic ha de ser en qualitat, generant una major despesa per turista, no quantitatiu. Hores d'ara, entenem que la nostra planta hotelera està sobredimensionada per la qual cosa no es pot permetre el seu creixement, ans el contrari, s'han de promoure les mesures que tendeixin a la racionalització de places hoteleres existents, atenent a criteris que millorin les dotacions de l'oferta (2 x 1 de major categoria).

El PSM fomentarà les Illes Balears com a **destinació turística de qualitat**, no tan sols entre els mercats emissors tradicionals (Alemanya i Gran Bretanya), sinó que també activarem vertaderes campanyes en nous mercats potencials d'arreu d'Europa i d'altres països que pel seu desenvolupament econòmic puguin accedir als serveis de qualitat que oferim. En aquestes campanyes de promoció s'hi han d'implicar, a més de les administracions autonòmiques i insulars, els empresaris del sector i l'administració de l'Estat.

És fonamental informar el turista sobre la realitat cultural de les Illes Balears: els visitants ens han de singularitzar com a destinació turística diferenciada d'altres de la resta de l'estat que també ofereixen sol i platja. Això ha de contribuir a que coneguin els nostres productes, els adquireixin, i els facin arribar a la gent del seu país. D'aquesta manera aconseguirem un lligam entre les Illes i les persones de l'entorn del visitant que actuaran com a reclam específic.

Noves vies de turisme alternatiu: créixer en qualitat, no en quantitat. Més diversitat, però no més camps de golf ni ports esportius.

Impulsarem **una gestió més democratitzada del turisme**: Per això, s'ha de constituir un vertader Consell de Turisme de les Illes Balears que sigui un instrument de debat i participació, amb la presència de tots els agents socials i econòmics afectats, en el qual s'estableixin de forma consensuada les principals polítiques que s'han de considerar estratègiques pel que fa a l'acció turística governamental.

El PSM promourà una nova llei d'ordenació turística, els objectius principals de la qual seran els següents:

- Restringir la creació de noves places turístiques.
- Demolir les instal·lacions hoteleres que es donin de baixa.
- Garantir l'ús públic dels solars resultants d'operacions d'esponjament, i que aquests terrenys no serveixin per a noves construccions
- Eliminar les excepcions d'ampliació de l'oferta que s'apliquen als hotels de cinc estrelles i als de turisme rural
- Exigir que l'intercanvi de places s'efectuï dins la mateixa zona turística, i abordar la problemàtica de l'oferta turística il·legal.

El PSM defensa l'ecotaxa com a eina eficaç en la defensa d'un turisme de major qualitat, ja que incideix directament sobre la preservació del medi ambient, la dinamització dels espais rurals, la recuperació del patrimoni històric i artístic, i la millora dels entorns urbans turístics. No obstant això, **el PSM no renuncia a traslladar el cobrament d'aquest impost als ports i aeroports, o a replantejar-lo dins un règim de gestió directa de tots els tributs, si aconseguim el concert econòmic.**

Impuls a la competitivitat i la diversificació econòmica

El PSM prioritzarà la formació dels professionals a tots els nivells. Les Illes Balears no poden avançar en el camí de la competitivitat si no disposa de personal altament qualificat, tant pel que fa als obrers com als quadres directius. Per això, **el PSM potenciarà la formació professional i els cursos formatius impartits amb fons públics, i els reorientarà cap als sectors econòmics que es considerin estratègics.**

Promourem la competitivitat dels productes i empreses de les Illes Balears a partir del foment de les inversions en R+D+I. Les societats avançades són les que tenen capacitat d'innovar i produir en les millors circumstàncies tot adaptant-se a les noves tecnologies. La universitat, les empreses i les administracions públiques han d'establir àmbits de col·laboració per impulsar totes les iniciatives que en aquest camp siguin viables.

La qualitat en la gestió empresarial serà un dels objectius principals de la nostra gestió. Necessitam **harmonitzar l'oferta dels diferents sectors productius i prestadors de serveis amb allò que demanen d'ells els consumidors,**

per disposar d'una infraestructura sòlida i dinàmica per fer front als reptes del futur. Per això, intensificarem els plans d'introducció de les normes ISO i de qualitat total.

La internacionalització de les empreses de les Illes Balears és fonamental per garantir la seva supervivència en un món cada cop més globalitzat. Els productes illencs han

Suport del Govern perquè els productes illencs siguin presents i coneguts a tot el món, participant de les fires i àmbits distributius internacionals

d

e

ser presents i coneguts a tot el món, participant de les fires i àmbits distributius internacionals que estiguin al nostre abast. El suport del Govern i de tots els organismes públics ha de ser absolut en aquest terreny.

Hem de guanyar la batalla del mercat interior amb la marca «**Producte Balear**» hem aconseguit que la nostra gent pugui triar uns productes que sap que són fets aquí i que reverteixen en la creació de feina i riquesa al seu entorn. Per això, hem d'intensificar l'orgull pel consum d'aquests productes que ens donen identitat de país.

S'ha d'aconseguir la identificació dels productes illencs amb propostes de qualitat. Difícilment podrem competir en quantitat en un territori tan petit com el que tenim, i amb un nivell de vida tan elevat. L'única garantia que tenim és la d'oferir els productes més selectes. Això vol dir activar les denominacions d'origen, el disseny i totes aquelles activitats que comportin un alt valor afegit.

El PSM defensa el teixit productiu autòcton que integren les microempreses, així com les petites i mitjanes empreses, perquè constitueixen la base sobre la qual s'assenta la nostra economia.

Per això, posarem al seu abast tots aquells recursos que afavoreixin la seva competitivitat, tant pel que fa a la seva capacitat de gestió, productivitat, com d'incidència en el mercat, posant-les en millors condicions davant les grans empreses de fora.

Donarem suport a la capacitat emprenedora que comportin noves iniciatives empresarials, estudiant la seva viabilitat i posant al seu abast **nous viviers o hotels d'empreses** des dels quals puguin iniciar la seva activitat compartint els recursos tècnics i administratius que possibilitin la seva futura independència.

Activar les denominacions d'origen, el disseny, i totes les activitats que comportin un alt valor afegit

E. PSM promourà l'autonomia de les persones en la creació dels seus propis llocs de treball, **fomentant l'autoocupació i millorant les condicions dels treballadors autònoms**. Tenim una societat molt dinàmica, en la qual la iniciativa individual sovint és la millor solució per donar resposta a la demanda de tècnics, professions liberals o persones que desitgen establir un negoci pel seu compte. Tots ells han de disposar de més assessorament, i dels recursos que els ho permetin, d'acord amb la viabilitat de les seves propostes.

Foment de l'economia social: cooperatives, societats laborals, empreses no lucratives, autogestió

L'economia social, sens dubte, pot ser el gran complement que contribueixi a fer avançar la nostra economia amb rostre humà. El cooperativisme, les societats laborals, les empreses no lucratives, les experiències innovadores d'autogestió empresarial-laboral, etc., han de disposar d'un suport institucional més important i significatiu del que han rebut fins avui, perquè poden dinamitzar tota una sèrie de sectors econòmics que, alhora que es mostren rendibles i competitius, compleixen una funció social i democràtica en l'àmbit de la gestió empresarial. El PSM treballarà per aconseguir un desplegament real de la Llei de cooperatives recentment aprovada pel Parlament balear.

Mallorca necessita més sòl industrial, a bon preu i ben ubicat. La diversificació de l'economia del país demana espais on ubicar les empreses i els serveis que s'hi vinculen de forma directa. A més, cal treure dels nuclis urbans les activitats molestes i insanes que produeixen determinades empreses, i és necessari revisar el funcionament dels actuals polígons industrials, poc eficients des d'un punt de vista ecològic. Per això, **el PSM defensa una política de polígons industrials sostenibles, ecològicament controlats, que produeixin els mínims impactes ambientals i visuals**. És important distingir els polígons, que han d'estar estratègicament situats

a determinats municipis, i que generaran una activitat important, de les àrees de servei que han de tenir totes les poblacions.

E. PSM promourà la **creació del Servei de Defensa la Competència** perquè totes les empreses que exerceixin la seva activitat a les Illes Balears disposin dels mateixos drets i obligacions, i no es donin situacions de posició dominant en el mercat que comportin un perjudici per als consumidors i usuaris dels serveis, imposant preus abusius o donant uns serveis deficients.

E. PSM continuarà apostant per aquells sectors que tradicionalment han estat l'avantguarda de la producció industrial balear. El calçat, la marroquineria, la bijuteria, la indústria del moble i els productes agroalimentaris han de disposar d'un tractament preferencial i estratègic dins les línies governamentals d'actuació, tant pel que fa a la modernització d'aquests sectors com pel que fa al suport a la comercialització d'aquests productes arreu del món.

Els sectors econòmics que s'han demostrat més significatius aquests darrers anys en la producció illenca, com són la moda, el disseny, la informàtica, etc., han d'assolir el suport institucional que possibiliti la seva consolidació com a projectes rendibles i exportables. D'entre aquests sectors, cal esmentar els de les **indústries audiovisuals**, que estan assolint un paper molt important, tant pel que fa a la producció autòctona com a la d'empreses estrangeres que ubiquen els seus centres de producció a les Illes. El PSM crearà les condicions perquè aquest sector emergent pugui desenvolupar en les millors condicions la seva activitat, procurant que es facin ressò de la nostra identitat i que, així, esdevinguin ambaixadors culturals del nostre país.

El sector de la construcció ha de reorientar la seva activitat, diversificant els seus objectius al voltant d'altres actuacions que no se centrin tant en l'obra nova, i especialment en l'edificació d'urbanitzacions. Les prioritats han de ser la rehabilitació d'habitatges ja existents, la

**Reorientar
l'activitat del sector
de la construcció:
menys obra nova,
menys urbanitzacions,
més rehabilitació i
més habitatge
social**

restauració d'edificis, l'habitatge social, i la reedificació d'aquells establiments que hagin quedat obsolets. Recordem que les Illes Balears són una de les zones amb més habitatges desocupats o en mal estat. El PSM durà a terme actuacions públiques per evitar la retenció d'immobles desocupats.

L'obra pública ha de ser l'altre focus d'atracció del sector constructiu. Hores d'ara, ens manquen tota una sèrie d'infraestructures fonamentals per al nostre desenvolupament, i que sens dubte han de comportar un nou camp d'actuació un cop superat el Pla Mirall. Junt a la defensa i rehabilitació del patrimoni, dins dels cànons tradicionals, l'obra nova ha de recuperar l'avantguarda estilística que caracteritzà el sector en altres èpoques.

Per un comerç modern i arrelat al país

El PSM defensa **un model comercial mediterrani, fonamentat en els petits i mitjans establiments que s'ubiquen a l'interior dels nuclis urbans**, i que són la garantia del dinamisme econòmic, social i de relació cultural que es respira a places i carrers. Això vol dir que s'han de posar al servei d'aquests establiments els instruments adients per fomentar la seva modernització i afavorir la seva capacitat de competència front a altres fórmules d'activitat comercial que poden posar en perill la seva continuïtat.

El PSM mantindrà la **contenció de grans superfícies**, perquè comporten una desnaturalització de la igualtat d'oportunitats dels distints agents comercials que operen al país. Aquestes propostes, de la mà de les grans multinacionals estrangeres, fomenten uns hàbits de

concentració de l'oci i el consum en els extrarradis urbans que amenaça els espais i les activitats d'oci no consumista, així com les empreses autòctones tradicionals ubicades als centres urbans.

La regulació dels horaris comercials i l'obertura en dies festius és una garantia que hem de mantenir per assegurar que els treballadors del sector puguin exercir les seves funcions de manera efectiva i exercir el seu dret al descans reglamentari. Per això **el PSM s'oposarà a qualsevol iniciativa del govern espanyol que contravengui el marc competencial autonòmic**, imposant-nos unes regles desreguladores que només poden perjudicar els petits establiments i els seus treballadors.

Fomentarem les bones pràctiques comercials per assegurar que es garanteixen tots els drets que les lleis atorguen als consumidors i comerciants. Això implica un control de les vendes en rebaixes, saldos, liquidacions, etc.

El PSM contribuirà al **foment de l'associacionisme comercial** per tal de donar suport a iniciatives conjuntes que serveixin per millorar les infraestructures comercials de determinades zones. Cal prioritzar actuacions per àrees més que en establiments concrets (embelliment de zones comercials, activitats lúdiques que actuen de reclam, iniciatives de promoció conjuntes, etc.), ja que les accions globals reverteixen en majors beneficis per al conjunt dels establiments implicats en l'execució d'aquests programes.

En la línia de la feina feta els últims quatre anys, el PSM prosseguirà amb el Pla de **millora dels mercats estables, la modernització dels mercats i galeries comercials, així com la introducció de noves activitats al seu interior**. Aquestes mesures contribueixen a la pervivència i milloren la competitivitat d'una oferta comercial que es fonamenta bàsicament en la gran capacitat d'elecció que s'ofereix als consumidors. Igualment, es regularà l'activitat dels mercats periòdics a l'aire lliure perquè ofereixin majors garanties als clients, especialment pel que fa als que s'estableixen de forma esporàdica a les zones turístiques.

Garantir els drets lingüístics dels consumidors, fent complir el que estableix la normativa vigent sobre l'ús de la nostra llengua als establiments comercials

El PSM garantirà els drets lingüístics dels consumidors, fent complir el que estableix la normativa vigent sobre l'ús de la nostra llengua als establiments comercials, tant pel que fa a la retolació com a l'atenció personal.

El PSM incrementarà, en col·laboració amb entitats ciutadanes i col·lectius socials, les activitats destinades a la mediambientalització dels establiments comercials. Aquestes actuacions han

d'incidir en l'eliminació de barreres arquitectòniques, en la generalització de pràctiques com les bosses de paper i el foment de la senalla, l'ús racional d'aigua, l'estalvi d'energia, el foment del reciclatge, etc.

Artesania: la tradició feta economia

El PSM contribuirà a millorar les condicions perquè l'artesania, com a activitat econòmica que és, obtengui tots els reconeixements professionals pels quals el sector ha lluitat (Campanya 130.1). Així mateix, articularem un sistema de suport genèric que garanteixi els nivells tècnics i de qualitat de l'obra a partir del reconeixement de la mestria de l'artesà per part de l'administració pública. Garantirem la formació dels artesans, tant als tallers de mestres artesans com a l'Escola d'Arts i Oficis, mitjançant un major suport públic a les persones que hi participin.

La comercialització dels productes artesans és l'altre eix d'actuacions que el PSM potenciarà. **Obrirem «rutes de l'artesania» a través de les quals es puguin establir distints tallers-tendes.** Les fires oficials, clara via de difusió entre professionals de l'artesania per difondre la seva obra, es potenciaran no tan sols en l'àmbit local, sinó també incrementant els ajuts

per a la participació en les fires exteriors que millor puguin encaixar en la seva producció. Pel que fa als mercats tradicionals i fires a l'aire lliure, cal **reforçar la presència dels artesans fent especial èmfasi en la qualitat dels seus productes i assignant-los espais singularitzats en aquestes manifestacions.** Finalment, pel foment de l'artesania el PSM durà a terme noves accions de difusió, pedagogia i conscienciació ciutadana mitjançant campanyes publicitàries que millorin la valoració dels nostres productes artesans.

Agricultura, ramaderia i pesca: identitat, qualitat i futur

L'agricultura com a sector estratègic

L'agricultura s'ha de considerar un sector estratègic en el disseny del nou model econòmic, social i territorial que el PSM projecta per al nostre país. Des d'un punt de vista econòmic no es pot ignorar el pes de les 20.000 explotacions i de les múltiples empreses dedicades a la transformació i comercialització. Des d'un punt de vista territorial, el paper de l'agricultura és clau si volem reconduir l'actual model de creixement cap a un marc més sostenible. D'altra banda, conceptes com la seguretat i la qualitat alimentària són cada cop més actuals. El paisatge agrari s'ha d'utilitzar també per a la promoció turística de les Illes Balears: si volem preservar aquest paisatge i els béns socials que produeix l'agricultura, l'hem de dotar dels recursos i eines necessàries per a la seva pervivència.

El PSM proposarà la creació, dins l'àmbit de l'administració autonòmica, d'una Comissió interdepartamental de l'agricultura i l'alimentació, l'augment dels recursos dedicats a l'agricultura fins a fer

Destinació del 25% dels fons de l'Ecotaxa al foment de l'agricultura i la ramaderia

possible una política agrària pròpia, i la destinació del 25% de l'ecotaxa a fomentar l'agricultura i la ramaderia.

Proposarem l'aprovació d'un Pla director sectorial de l'agricultura i la ramaderia de les Illes Balears, de nous plans estratègics sectorials (fruits secs, vitícola, oleícola, lacti, boví, oví, porcí, avícola, horticultura, cereals, cítrics, patata, etc.), i **elaborarem una Llei d'Agricultura de les Illes Balears**.

A partir del nou desenvolupament i l'aplicació del Règim especial balear, en la línia exposada al primer capítol d'aquest programa electoral, el PSM proposa la creació de mesures que permetin l'equiparació dels costos de producció amb el continent. L'Estat i la Unió Europea han de reconèixer la insularitat en la distribució de quotes i drets de producció, així com en l'aplicació de programes de desenvolupament d'infraestructures agràries i serveis públics.

El PSM exigeix la **consideració de totes les illes com a zones desfavorides**, i proposa l'establiment d'un observatori de preus amb la participació de les organitzacions professionals agràries i les cooperatives.

Modernització i adequació de l'administració agrària

L'objectiu d'aconseguir una administració àgil i eficient necessita d'una dotació de recursos humans adequada. Les creixents necessitats en sanitat animal, seguretat i qualitat alimentària, preservació dels valors mediambientals i preservació d'un teixit agrari viu exigeixen una administració d'alta qualitat i professional.

El PSM incrementarà la dotació de la Conselleria d'agricultura i pesca amb els recursos materials i humans imprescindibles per fer bé la feina. Promourem la implantació de criteris de qualitat, eficiència i simplificació administrativa, completarem el catàleg d'explotacions, i

consolidarem l'ús de la targeta d'explotació per tal de simplificar les actuacions administratives.

Treballarem intensament per **consolidar i desenvolupar els consells agraris**. Fomentarem les taules sectorials interprofessionals, posarem en marxa el Consell de les races autòctones, i promourem l'aprovació de la llei dels consells reguladors i de la llei de cambres agràries.

Investigació, experimentació i formació

La investigació agrària és cabdal per a desenvolupar una activitat agrària moderna, productiva i alhora sostenible. L'administració agrària haurà d'impulsar la formació ocupacional, la contínua, i la que es du a terme a la Universitat de les Illes Balears i a la formació professional, a més de crear una xarxa de centres d'experimentació i de finques col·laboradores, capaces d'actuar com a centres de transferència tecnològica.

El PSM consolidarà i estructurarà l'**Institut de recerca i formació agrària i pesquera**, i promourà la participació de les organitzacions professionals agràries i les cooperatives en l'elaboració i l'execució del seu pla de formació.

Es potenciarà l'experimentació mitjançant el Programa de finques col·laboradores. S'han de fomentar les beques de formació i investigació, mantenir i ampliar línies d'investigació pròpies, crear centres d'experimentació i formació, i endegar un nou programa de formació continuada i cursos per a la capacitació dels joves agricultors, amb la implicació del Fons Social Europeu.

Mesures per equiparar els costos de la producció agrària amb el continent, i reconeixement de la insularitat en la distribució de quotes i drets de producció

Modernització de les estructures agràries i ramaderes

Els agricultors han de poder comptar en un futur amb explotacions de la grandària suficient per ser rendibles. Per això, s'ha de constituir un Banc de terres que afavoreixi l'accés a la terra dels joves agricultors. Des de les polítiques de desenvolupament rural s'ha d'incentivar la concentració parcel·lària, així com també preservar els elements tradicionals del paisatge agrari.

E. PSM defensa la **prioritat del sòl rústic com a sòl agrari**. Per això, s'ha de continuar treballant per adequar la política urbanística al foment dels usos agraris.

Creació del Banc de Terres, per facilitar l'accés a la terra als joves agricultors

Proposarem la creació del Banc de terres, potenciarem la figura d'explotació agrària prioritària, la millora dels sistemes de finançament agrari i del sistema d'assegurances agràries, i **facilitarem la incorporació de mà d'obra immigrada**.

El PSM treballarà perquè es doni un suport econòmic àgil als joves agricultors. S'han d'establir **mesures que facilitin l'adquisició de quotes de producció i drets per part dels joves**, i s'ha de potenciar el Servei d'orientació agrària.

La cooperació i el suport mutu entre els productors és fonamental, i les administracions públiques hi han de contribuir. Elaborarem un Pla director del sector cooperatiu de les Illes Balears, i **crearem un pla d'ajuts per a les cooperatives de les Illes Balears que asseguri un fort finançament públic per a la modernització del sector cooperatiu**.

Agricultura i territori: la sostenibilitat és possible

L'agricultura és l'activitat que estructura d'una manera viva el

territori rural: el vertebrava, i li dona perfil propi i rendibilitat.

E. PSM fomentarà **l'agricultura i la ramaderia en els espais protegits mitjançant ajuts econòmics** i plans d'actuació específics (ramaderia extensiva, produccions locals tradicionals, etc.). S'han de definir i crear les Àrees d'interès agrari. Impulsarem la creació de parcs agraris a zones amenaçades o d'especials interès (Pla de Sant Jordi, Campos-Ses Salines, Sa Pobla-Muro).

Fomentarem el **rec amb aigües depurades, des d'una perspectiva global per al conjunt de l'illa, propiciant el transvasament cap a les zones amb més necessitats**. Promourem un Pla d'aprofitament dels recursos hidràulics per a rec agrari.

És **prioritari donar un suport àgil als productors ecològics**. Per això, es potenciarà el Consell balear de la producció agrària ecològica, s'impulsaran nous programes d'experimentació mitjançant finques col·laboradores, i es millorarà el suport a la comercialització dels productes ecològics.

Així mateix, per al PSM és molt important **consolidar l'agricultura integrada**. En aquesta línia, consolidarem el Consell regulador de l'agricultura integrada, i proposarem l'elaboració d'un Pla de foment de l'agricultura integrada.

Donada la importància de garantir la biodiversitat de les nostres illes, proposam la creació i l'impuls del Consell balear de les races autòctones i d'un Pla de suport específic a aquestes races. Impulsarem la seva millora genètica, i incrementarem l'ajut a l'Associació de foment de les varietats vegetals en risc d'erosió genètica.

Potenciació de la producció agrària ecològica i de l'agricultura integrada

E. PSM promourà la **constitució d'una comissió de seguiment dels organismes modificats genèticament i dels productes que en contenguin**, amb caràcter permanent, oberta a la participació, entre altres, d'experts científics en la matèria, organitzacions de productors i ambientalistes.

Pla de foment de l'agricultura balear

La situació de la nostra agricultura, a l'espera del que disposi el Pla Director Sectorial i els plans corresponents a cada subsector, necessita un veritable pla de xoc. Sectors tan importants com els de la fruita seca i els cereals han de ser impulsats activament. En general és imprescindible un pla articulat sector per sector que prioritzi les actuacions a emprendre.

El PSM mantindrà el suport al sector de la fruita seca, impulsarà iniciatives de millora de la comercialització dels cereals, elaborarà un Pla de desenvolupament per al sector vitícola, promourà la creació d'una estació de viticultura i enologia, i donarà suport a les organitzacions de productors de fruites i hortalisses i a les APA de patata.

Impuls del laboratori de sanitat vegetal: més control del material vegetal introduït a les Illes Balears

Impulsarem el laboratori de sanitat vegetal. S'ha de millorar el control i la vigilància del material vegetal introduït a les Illes Balears, i potenciar el butlletí d'avisos fitosanitaris.

Perfeccionarem les campanyes de suport realitzades per SEMILLA. Millorarem la formació en l'aplicació de fitosanitaris, i recolzarem les associacions de defensa vegetal.

Pla de suport a la ramaderia de les Illes Balears

La ramaderia és una peça determinant d'un sector primari fort. Les activitats agràries i ramaderes estan fortament interrelacionades. Per al Govern

de les Illes Balears la ramaderia ha de ser un sector estratègic que no es pot deixar de banda. Les dificultats plantejades per les característiques del nostre mercat i per la insularitat han de ser resoltes per iniciatives innovadores en el terreny de la producció, la transformació i la comercialització. Ens proposam dur a terme un pla integrat per a la ramaderia de les Illes Balears.

Es donarà un suport decidit a l'adequació de les instal·lacions per al compliment de les normatives mediambientals. S'impulsaran les «unifeeds» comunitàries, els sistemes de gestió de compres en comú i la millora de l'alimentació del bestiar.

Mesures d'adequació de les instal·lacions ramaderes perquè compleixin les normatives mediambientals

El PSM introduirà **mesures agroambientals que incentivin el rec amb aigües depurades**, i prioritzarà la recuperació dels aqüífers de Sant Jordi i Campos.

És necessari treballar en la millora genètica, incloent el boví de carn i de llet, l'oví i caprí, el porcí i l'aviram. S'ha de dur a terme una política de qualitat i traçabilitat, donant suport a la creació de sales de desfer modernes en el camí d'una renovació completa del sector càrnic. Impulsarem el sector lacti i formatger i donarem suport als nuclis de control lleter i als laboratoris interprofessionals.

S'ha d'executar el **Pla integral de sanejament ramader**. Cal **augmentar el control de l'entrada d'animals vius i de productes càrnics forans**. **Fomentarem el laboratori de sanitat animal i donarem un major suport a les associacions de defensa sanitària.**

Suport al sector pesquer balear

El PSM treballarà per mantenir l'estructura del sector pesquer característica de les Illes Balears, basada en petites empreses familiars. La pesca, ben orientada i regulada, contribueix a diversificar l'economia productiva i a mantenir una activitat tradicional socialment útil. El nostre esforç anirà orientat a **millorar la solvència ecològica, econòmica, comercial i laboral de l'activitat pesquera a les Illes Balears**.

El PSM fomentarà la **modernització i nova construcció d'embarcacions per millorar les condicions de feina i la seguretat dels professionals de la pesca**. És imprescindible un rejuveniment de la flota pesquera de les Illes Balears. Cal mantenir la flota actual (especialment la d'arts menors) i no permetre la disminució dels seus efectius, ja que el sector està en una posició sostenible. És urgent cercar alternatives a la desaparició de les ajudes comunitàries.

Promourem la millora i modernització de les confraries de pescadors, sobretot des de la perspectiva de l'eficàcia administrativa.

Augmentarem les inversions en investigació i seguiment de les pesqueres i l'estat dels recursos, aplicant les mesures tècniques necessàries per equilibrar la capacitat de recuperació dels recursos i l'activitat extractiva amb mesures com: vedes, regulació de malles, restriccions horàries, aturades temporals, etc.

Proposam l'increment del control i la vigilància, augmentant el nombre d'inspectors i els mitjans a la seva disposició. Cal combatre decididament les pràctiques il·legals que en bona mesura són responsables de la destrucció de recursos pesquers (arrossegament a fons prohibits, captures d'exemplars per davall de les talles mínimes, pesca submarina amb botelles, utilització d'ormejos professionals per part de pescadors recreatius, etc.).

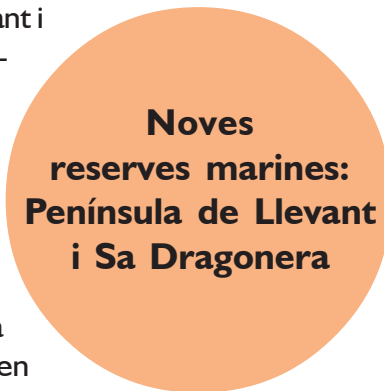
Potenciarem les millores en els sistemes de comercialització, i les organitzacions de productors. Cal continuar amb les modificacions dels processos de comercialització iniciades per aquestes organitzacions, i controlar l'etiquetatge dels productes en els llocs de venda. Impulsarem els distintius locals de peix fresc ("peix que bota"), realitzarem campanyes de promoció de consum (col·laboració amb altres conselleries).

El PSM completarà el cos normatiu de la pesca en aigües interiors, vinculant-lo completament a la defensa de l'activitat dels pescadors així com a la conservació dels recursos i la biodiversitat. La normativa també ha d'incloure recollida de marisc, vivers i aquaris, encerclament, arrossegament, ordenació de gàbies flotants...

Millorarem la regulació de les paralitzacions temporals com una mesura que ajuda a garantir les captures, i habilitarem ajudes als professionals durant la realització de les aturades biològiques que s'entenguin necessàries per a la protecció de la fauna marina.

El PSM promourà la creació de noves reserves marines, com les de la península de Llevant i Sa Dragonera, amb una normativa específica per a cadascuna d'elles, a partir del diàleg i el consens amb el sector pesquer, tant pel que fa a la seva delimitació com a l'aplicació i gestió.

Impulsarem el centre d'Andratx no sols com a centre d'aqüicultura, sinó com a centre polivalent d'investigació aplicada en pesqueries, marisqueig, avaluació de les poblacions litorals i altres necessitats del sector.

Noves reserves marines: Península de Llevant i Sa Dragonera

4. Política laboral i economia social

La política econòmica del PSM s'orienta a crear prosperitat i solidaritat al mateix temps. El desenvolupament no ha de ser sols productiu, sinó també social: ha de millorar les relacions econòmiques i les condicions de treball. Per això, el PSM proposa un conjunt d'iniciatives per millorar els drets laborals, i dona suport a les noves experiències d'economia social i alternativa i al comerç just, activitats econòmicament i socialment rendibles que obren camí i marquen noves fites en la lluita per la justícia i la igualtat.

Treballar en millors condicions

Després no serviria modernitzar i impulsar el teixit productiu, si les condicions i relacions laborals no fessin també un procés de millora global: en drets socials, nivells salarials, estabilitat dels llocs de treball, foment de la promoció professional i la formació, etc. El model de prosperitat econòmica descrit als apartats precedents ha de ser compatible amb un conjunt de mesures que promoguin una ocupació de qualitat i evitin la seva precarització.

El PSM prioritzarà les **polítiques actives d'incentivació de la contractació estable**. Proposam **controlar i acotar l'ús de la contractació temporal a les veritables necessitats de les empreses i dels sectors**. Vetllarem perquè els contractes temporals serveixin exclusivament per atendre necessitats no permanents. Donarem suport a una major flexibilitat en la determinació de la jornada laboral idònia per a cada persona.

L'objectiu del PSM és la plena ocupació. Les Illes Balears són avui receptors anuals de mà d'obra immigrada, donat que es genera més

ocupació de la que pot cobrir el creixement vegetatiu de la població. Però així i tot, no totes les persones nascudes o residents troben un treball adient a la seva formació. El PSM promourà un Pla general d'ocupació, a partir del qual els distints agents socials i econòmics, públics i privats, que intervenen en la generació d'ocupació, sota la coordinació i direcció del SOIB, participaran en les tasques d'orientació i suport per a la recerca i la millora de l'ocupació, amb atenció especial a les persones i col·lectius en risc d'exclusió social (treballadors d'edat avançada, discapacitats, marginats, etc.).

Per al PSM, és una **prioritat absoluta reduir el nombre d'accidents laborals**. Per això, durà a terme les següents actuacions:

- Intensificar les campanyes de sensibilització adreçades al conjunt de la població i especialment als empresaris i treballadors.
- Potenciar les accions de formació, en particular adreçades als sectors amb risc superior, com el sector de la construcció.
- Suport específic a les petites i mitjanes empreses perquè incorporin

els elements preventius de riscos laborals.

- Implantar una cultura preventiva que impliqui patronals i sindicats.
- Incrementar els serveis d'inspecció i sanció de les empreses que no compleixin la normativa vigent.

El PSM proposarà la **creació d'un Observatori del Mercat de Treball** que, en estreta relació amb el Consell Econòmic i Social, identifiqui les necessitats d'ocupació a mitjà i llarg termini, per poder establir les grans tendències laborals i evitar les discrepàncies entre oferta i demanda, així com per preveure i promoure les polítiques formatives més adients. Continuarem amb l'impuls de la formació continuada als treballadors per a la millora dels seus coneixements professionals i l'adquisició de noves destreses relacionades amb la innovació tecnològica que afecta tots els sectors productius.

La nova economia social i alternativa

Mesures fiscals i incentius financers específics per a les empreses d'economia social

El PSM té ja experiència en el foment a l'economia social des de l'àrea de Promoció i Ocupació del Consell de Mallorca a partir de l'any 1995. El suport a les valuoses experiències nascudes des de la iniciativa social i emprenedora de nombroses entitats mallorquines s'ha de consolidar i incrementar, des del convenciment que ens trobam davant d'uns instruments que contribueixen a edificar una societat basada en l'equilibri i la cohesió social amb un enfocament econòmic sostenible. El PSM fomentarà el suport i el coneixement de l'economia social, n'estendrà la seva aplicació a través de la col·laboració amb les administracions,

i dissenyarà plans específics de creació d'ocupació en aquestes empreses, vetllant perquè mantenguin l'equilibri entre la competitivitat econòmica i l'exigència ètica que els és inherent.

A partir de la recent aprovació de la Llei de cooperatives, s'ha dissenyat un Pla global de suport a les empreses d'economia social (cooperatives, societats laborals, empreses d'inserció, etc.), amb l'objectiu d'ampliar el seu espai econòmic i donar una empenta decidida a la consolidació de les empreses existents i la creació de noves. Aquest Pla ha d'articular la col·laboració de les institucions (via bonificacions fiscals, subvencions específiques i altres ajuts) per a la creació d'empreses amb una alta exigència de sostenibilitat, que introdueixin criteris de racionalitat ambiental, sistemes de redistribució de beneficis i riquesa, i altres mesures de responsabilitat social i ecològica.

Introducció de clàusules socials en les contractacions d'obra pública; i un percentatge de les concessions per a empreses d'economia social

El PSM proposarà, en el marc de la redacció i aprovació de la Llei de caixes de les Illes Balears, l'articulació d'instruments financers específics que facilitin la creació i el manteniment d'empreses d'economia social.

Fomentarem la **inclusió de clàusules socials en les contractacions d'obra pública, com la reserva d'un percentatge de les contractacions anuals d'una administració a les empreses illenques d'economia social**, per afavorir el seu desenvolupament i paral·lelament la integració de col·lectius desfavorits.

El PSM promourà l'elaboració d'un marc jurídic propi i estable que reguli les empreses d'inserció.

E. PSM promourà mesures de suport als ajuntaments de municipis petits per a la posada en marxa de projectes de desenvolupament local de marcat caràcter social.

Suport al Comerç Just

Creació del distintiu d'«Empresa col·laboradora amb el comerç just», i crèdits tous per al finançament de compres de comerç just als països del sud

El PSM vol impulsar un consum responsable i solidari, i difondre el principi que, a més del preu i la qualitat, a l'hora de comerciar s'han de tenir en compte els valors ètics: **unes relacions comercials justes, el respecte pels drets dels treballadors i treballadores, l'impacte sobre el medi ambient, i la prioritat dels productes locals.**

El PSM proposarà la creació d'unes mesures fiscals preferents per a les empreses i productes de comerç just.

La Llei de caixes de les Illes Balears inclourà, a proposta del PSM, la regulació d'una línia de crèdits tous per al finançament de les compres de les empreses de comerç just als països del sud.

Cal potenciar el reconeixement i l'homologació de les marques de comerç just.

Crearem el distintiu d'"Empresa col·laboradora amb el comerç just" per a aquelles empreses no especialitzades que incloguin articles de comerç just dins la seva gamma de productes.

El PSM impulsarà el suport a la investigació en aquesta matèria, programes d'informació i sensibilització per facilitar l'expansió d'aquest tipus de comerç alternatiu, i la difusió de les campanyes de denúncia de l'explotació de treballadors o la degradació mediambiental d'empreses multinacionals.

El PSM promourà el foment, la introducció i el consum dels productes de comerç just en tots els àmbits de l'administració pública on sigui present.

5. Transports

El PSM considera la política de transports com una àrea estratègica i vital per al desenvolupament sostenible de les Illes Balears. Les exigències de mobilitat i la modernització d'infraestructures han de ser compatibles amb la protecció del territori i els recursos naturals. Al mateix temps, la condició insular del nostre país exigeix l'increment de les minses compensacions en el transport exterior de mercaderies i viatgers.

A les Balears vivim la paradoxa de tenir un territori fàcilment accessible per als residents ocasionals que tenen habitatge i lloc de treball a indrets situats a milers de quilòmetres al nord, i de viure relativament aïllats pel que fa a la recepció de serveis i prestacions de caràcter social, educatiu i sanitari, així com de viure els costos d'insularitat com una llosa que pesa greument sobre el transport de viatgers (especialment greu per als formenterencs, eivissencs i menorquins que s'han de desplaçar per raons d'escolarització o de salut), sobre la importació de mercaderies i productes semielaborats, i sobre l'exportació de la pròpia producció industrial o agropequària.

D'altra banda, a l'interior de cadascuna de les illes, l'augment dels fluxos de transport no ha conduït necessàriament a una major -ni millor- mobilitat dels residents. La sensació de col·lapse és creixent a l'interior de les ciutats i en els seus accessos.

Per tot això el PSM durà a terme **una política de transports basada en dos eixos fonamentals: la compensació de la insularitat, i la resolució dels problemes interns de mobilitat des d'una doble perspectiva de sobirania i sostenibilitat.**

El PSM inclourà en el text de reforma de l'Estatut d'Autonomia el **traspàs integral de la gestió de tots els ports i aeroports ubicats a les Illes Balears.**

El PSM exigeix a l'Estat la immediata declaració de servei públic de les línies aèries i marítimes que uneixen les illes entre si, i aquestes amb els principals punts del continent europeu, i la subvenció d'aquests viatges des del principi de la continuïtat territorial, és a dir, adaptant el model aplicat a Còrsega, pel qual el govern de l'estat es compromet a subvencionar els transports de persones, mercaderies i matèries primeres per fer que el cost de produir, consumir, importar o exportar sigui exactament igual al continent i a les illes, eliminant així el cost d'insularitat. Per als viatges que no siguin declarats de servei públic, el PSM negociarà amb l'Estat l'increment del descompte per als residents fins al 50%.

**Immediata
declaració de servei
públic de vols entre illes
i amb el continent, i 50%
de descompte en la
resta de viatges per
als residents**

Nous trajectes de tren: reobertura de la línia Palma-Santanyí, metro a Palma, tramvia a la Platja de Palma, i tren de l'aeroport a la Universitat

S'ha de fomentar la freqüència i la utilització de les línies de transport marítim. El PSM promourà l'augment de les connexions marítimes de les illes entre si i amb els ports peninsulars més propers. És necessari potenciar el transport marítim de passatgers com una alternativa fàcil i eficient al transport aeri.

Promourem la **prohibició de construcció de noves autopistes. Com a alternativa, es desdoblaran els traçats tradicionals de les carreteres que per la seva congestió així ho requereixin** (Inca-Alcúdia, Palma-Manacor, Palma-Llucmajor...).

El PSM **potenciarà el ferrocarril**, fent-lo arribar a les zones que avui en dia concentren un major dinamisme econòmic i turístic. Promourem la reobertura de la línia Palma-Santanyí, el metro mixt (subterrani-superfície) a Palma, el tramvia de la Platja de Palma i el tren de l'aeroport i la Universitat. Així mateix, cal millorar i fomentar el transport públic per carretera mitjançant autobusos, com a complement imprescindible del ferroviari (carril bus). Per fer possibles aquestes inversions, el PSM negociarà amb l'Estat la incorporació de les Illes Balears al pla d'infraestructures ferroviàries del Ministeri de Foment, del qual ara mateix n'estan excloses.

El PSM promourà una **política de transport per carretera globalment alternativa**, ja que el trànsit de vehicles a motor, i les conseqüències que se'n deriven, és un dels problemes que tenen més incidència sobre el medi ambient. D'altra banda, les polítiques de transports

basades en crear i ampliar constantment les infraestructures de transport rodat han fracassat, ja que, ben aviat, tornen a estar col·lapsades. La política seguida fins ara de facilitar el transport privat d'automòbil i desatendre el transport públic ha demostrat ser totalment equivocada. A més, la taxa de sinistralitat del model seguit és massa elevada: cada any pagam un tribut en accidents absolutament intolerable.

Des del punt de vista ambiental, la política de transports del PSM s'estructurarà a partir de les següents actuacions:

- Impulsar una política de transports que intenti reduir la necessitat de desplaçaments i potenciar decididament l'ús del transport públic (noves línies de tren, millora del serveis d'autobús, etc.).
- S'ha de potenciar l'ús de vehicles petits com la moto i, sobretot, la bicicleta. Amb aquest objectiu, s'establirà una xarxa completa de vials no motoritzats (bicicleta, a peu), i s'incorporan autèntics carrils-bici a les noves carreteres, físicament separats del traçat principal, més segurs que unes simples marques sobre l'asfalt.
- **El PSM renuncia a les grans infraestructures viàries, i es proposa millorar la xarxa viària amb el mínim consum de territori possible i tenint en compte el màxim respecte al medi natural i rural.**

Incorporació d'autèntics carrils-bici a les noves carreteres, físicament separats del traçat principal, més segurs que unes simples marques sobre l'asfalt

© Un país sostenible

A les Illes Balears, durant moltes dècades s'han aplicat polítiques que han desatès i fins i tot negligit el medi ambient. El resultat, com no podia ser altrament, ha estat la degradació de l'entorn, el consum irracional del territori, l'exagerada producció de residus i l'alteració de molts cicles i ecosistemes naturals.

Aquests darrers anys, hem avançat significativament. S'han posat algunes ba-

ses prou fermes per canviar un model clarament desenvolupista i, sens dubte, també s'han esmenat alguns desequilibris del sistema. Però les passes fetes no són, ni de bon tros, suficients. Hem d'ésser plenament conscients de la tendència que té el sistema envers la insostenibilitat, a l'augment progressiu del consum de sòl, a l'ús irracional dels recursos i, en definitiva, a continuar generant problemes socioambientals.

6. La prioritat del territori

Durant les darreres dècades les Illes Balears han crescut a un ritme exagerat i poc planificat, molt especialment en allotjaments residencials, turístics i segones residències. Tot i que cal considerar com a molt positives les mesures de desclassificació de sòl i les moratòries que s'han aplicat des del Pacte de Progrés (en l'àmbit del Govern i del Consell), el creixement urbanístic no s'ha frenat prou i no s'han adoptat mesures de caire definitiu.

La realitat territorial del nostre país demostra que el creixement general que s'ha produït fins ara perjudica seriosament el medi ambient i el paisatge, afecta negativament els recursos naturals, origina desequilibris territorials i minva la qualitat de vida dels habitants d'aquestes illes. **És urgent aconseguir un model territorial diferent que permeti un ús del territori més sostenible, i promoure una activitat econòmica més en sintonia amb la preservació del territori i el medi ambient.**

Els problemes ambientals generats i les derivacions socioeconòmiques són molt diversos:

- El creixement potencial en capacitat d'allotjament és molt superior al que és raonable i suportable per a les nostres illes.
- Les normes cautelars (moratòries) establertes seran inútils si no es trasllada definitivament la seva filosofia als instruments de planificació territorial i es completa, així, la tasca iniciada. Les reformes iniciades, que havien de crear el nou model territorial, encara no s'han completat per manca de consens polític.

- El sòl rústic està sotmès a una gran pressió urbanística i els terrenys no tenen valor agrícola sinó edificador. Les edificacions en sòl rústic ocasionen problemes ambientals afegits.
- Continua existint un alt grau d'indisciplina urbanística.
- El creixement desenfrenat de la construcció agreuja els desequilibris territorials de les illes, i aquests es tradueixen en una mala distribució d'equipaments i serveis, l'augment de la motorització general, etc.
- S'observa un progressiu encariment dels habitatges i és notòria la dificultat existent per poder accedir al primer habitatge.

El PSM continuarà treballant des de les institucions per superar definitivament el model territorial desenvolupista, heretat de successius governs del PP, per tal d'avançar cap a un grau de protecció territorial acceptable.

Defensem un pacte pel territori al qual s'han de sumar tots els partits amb representació institucional i totes les institucions (Govern,

S'ha de frenar el creixement urbanístic exagerat. Cal revisar les DOT, aprovar la llei de quotes, els plans territorials insulars, una llei del sòl pròpia, reformar la llei d'espais naturals i la llei general turística

consells i ajuntaments) que garanteixi l'assumpció d'un model territorial ben definit. A partir d'aquest pacte, el Pla Territorial Insular ha de ser la peça clau que permeti redreçar el model territorial de cada illa.

Proposam la modificació dels instruments d'ordenació per tal que permetin un fre efectiu al creixement urbanístic exagerat.

Apostam per revisar les DOT, aprovar la llei de quotes per a l'atorgament de

llicències per a edificacions, aprovar els diferents plans territorials insulars, aprovar una llei del sòl pròpia de les Illes Balears, reformar la llei d'espais naturals, i modificar la llei general turística en la línia descrita al capítol d'economia d'aquest programa.

L'activitat constructora s'ha de reorientar envers la rehabilitació, la reforma d'habitatges i la reconversió territorial.

El PSM prioritzarà la lluita contra el problema de l'accés a l'habitatge i el seu encariment, establint mesures per garantir la disponibilitat de pri-

mer habitatge per als ciutadans i ciutadanes de les Illes.

En el sòl rústic, frenarem el procés d'urbanització. S'han d'evitar les segregacions de finques i les parcel·lacions amb finalitats edificadores, i aconseguir integrar les edificacions en el paisatge.

El PSM proposarà a totes les institucions l'**elaboració d'un llistat amb els elements urbanístics que causen un impacte més greu sobre el nostre territori**, a fi de promoure la rehabilitació de les zones urbanes i turístiques més degradades.

Cal dotar les administracions dels recursos materials i humans necessaris per tal d'assegurar una major efectivitat en el manteniment de la disciplina urbanística i el compliment de les normatives urbanístiques.

El PSM presentarà al Parlament de les Illes Balears la derogació de la llei de camps de golf, el manteniment d'una moratòria, i la redacció d'un pla que limiti al màxim les noves autoritzacions, i que asseguri el rec amb aigües depurades dels ja existents.

Derogació de la llei de camps de golf, manteniment d'una moratòria, i redacció d'un Pla que limiti al màxim les noves autoritzacions

7. Treballant per la natura

Abans d'aquesta legislatura, el sistema balear d'espais naturals protegits era del tot deficient. La incorporació recent de diversos parcs i reserves ha fet canviar aquesta situació. Tot i això, són evidents els dèficits de gestió eficaç, i cal superar les desavinences amb la població rural, ajuntaments i propietaris.

El sistema d'espais protegits és encara incomplet i no funciona com caldria. Hi ha moltes zones de gran interès natural no suficientment protegides. No podem oblidar **la Serra de Tramuntana, la zona més valuosa ecològicament de Mallorca, que el PSM reivindica com a parc natural des dels anys 80 i que, incomprensiblement, encara no ho és.** Un altre problema molt significatiu és la manca de connectivitat entre els diversos espais protegits, les àrees naturals i els hàbitats insuficientment protegits.

També s'ha de tenir en compte que existeixen amenaces constants envers el patrimoni natural: incendis, erosió, pràctiques d'explotació i gestió que malmenen seriosament els ecosistemes, pràctiques de caça no selectives, pressió urbanística i infraestructures (impactes ambientals), pressió antròpica excessiva sobre els espais protegits, etc.

A més a més, el medi marí no és encara objecte d'una protecció suficient. Al llarg de la darrera legislatura s'ha dut a terme una important tasca pel que fa a les reserves marines: s'ha duplicat la superfície protegida, s'han declarat noves reserves, i s'han equipat i ordenat adequadament. Però a la mar no només s'exploten els recursos pesquers: també s'utilitza com a abocador de residus, com a ruta congestionada de transport i oci, per a l'extracció d'arena, i per altres fins. Els processos de degradació i els

principals impactes afecten molt especialment la zona litoral.

La política naturalista del PSM anirà encaminada a preservar i millorar els espais naturals, les àrees protegides, la biodiversitat d'espècies i la diversitat d'ecosistemes.

Revisarem la Llei d'espais naturals (LEN) per incloure-hi els espais naturals valuosos que no es varen tenir en compte.

Impulsarem una Llei de biodiversitat que posi l'accent en la participació social en els seus objectius.

Promourem l'ordenació integral de les activitats i processos que es duen a terme en el litoral i el mar balear. S'han de canalitzar els medis econòmics i humans suficients per recuperar els ambients i els paisatges litorals.

S'augmentaran els pressuposts, els mitjans i els recursos humans dedicats al medi ambient, i es millorarà la gestió de les polítiques mediambientals i de l'ecotaxa, potenciant la coordinació entre institucions, departaments i organismes per a la recuperació, manteniment i millora del medi ambient.

Per a la gestió i funcionament dels espais naturals, apostam per la figura de consorcis participatius, i per la creació de mesures incentivadores de caràcter fiscal i econòmic per als propietaris i habitants de les zones protegides.

Augmentarem la xarxa de parcs naturals, per continuar pal·liant el dèficit en espais naturals preservats a les nostres illes.

El PSM estimularà la declaració i posada en funcionament del Parc natural de la Serra de Tramuntana a partir del consens social a la comarca. Així mateix, promourà les declaracions de Parc natural per a les zones del Trenc-Salobrar a Mallorca, La Vall d'Algaiarens i el barranc d'Algendar a Menorca, i la costa dels Amunts a Eivissa.

Augmentarem la connectivitat dels espais naturals protegits i d'altres zones naturals, i protegirem els espais més sensibles amb zones de transició

o amortiment que els envoltin. Farem compatible la protecció amb el gaudi, potenciant zones recreatives que alhora poden complir una funció lúdica i proteccionista.

Declaració i posada en marxa del Parc natural de la Serra de Tramuntana, a partir del consens social a la comarca

El PSM s'oposa a l'ocupació indiscriminada del litoral amb l'augment generalitzat d'infraestructures com ports esportius, determinats passeigs marítims i obres d'embelliment lesives per al manteniment dels ecosistemes.

Dedicarem una atenció més específica a la protecció efectiva de les praderies de posidònia i altres alguers.

Treballarem per la millora de la coherència de l'acció de govern duta a terme des de distints departaments, a fi de conjuntar l'increment de la qualitat de l'oferta turística, la millora paisatgística, la potenciació del patrimoni natural i cultural, i el manteniment de l'activitat agrària i ramadera.

8. L'aprofitament sostenible dels recursos

Tot i que la sensibilitat envers el malbaratament de recursos naturals és cada cop més gran entre la població, el seu consum a les Illes Balears continua augmentant constantment. La societat mostra encara mancances significatives d'educació ambiental, de tal manera que assumeix les taxes de creixement i el consum continuat sense prou consciència dels impactes que això genera.

La política hidràulica

Si s'exceptua el darrer any, hem tingut anys continuats de sequera molt intensa que han fet perillar l'abastament d'aigua a la població. Aquesta situació ha fet adoptar solucions extremes (dessaladores, potabilitzadores, inversions d'urgència en infraestructures, etc.), fins i tot desbaratades com l'«operació vaixell». Però mentrestant, el consum d'aigua no s'ha aturat de créixer, amb uns aqüífers amb nivells de qualitat molt baixos: molts estan salinitzats i també n'és un greu problema la contaminació per nitrats.

Si bé la població està més conscienciada, encara som lluny d'assolir nivells efectius d'estalvi i reciclatge d'aigua. A més, les infraestructures no estan preparades per oferir solucions integrals al problema de l'aigua.

L'aigua de les Illes ha de ser consumida de manera racional i s'ha d'assegurar l'abastament als ciutadans, pagesos, indústria, etc. però també cal recordar que s'han de mantenir les zones humides i els ecosistemes aquàtics naturals, en general molt amenaçats.

La potabilització de l'aigua marina o salobre ha resolt el problema a curt termini, però cal que siguem conscients que les potabilitzadores i

dessaladores funcionen amb un gran consum d'energia elèctrica i que això suposa una mala inversió que ens fa més dependents de l'exterior, a més de traslladar la insostenibilitat a l'àmbit energètic.

El Pla hidrològic de les Illes Balears, aprovat aquesta legislatura, és un instrument eficaç, que necessita ser desenvolupat amb decisió, i s'ha d'orientar envers l'adopció d'un sistema de gestió integrada de l'aigua com a marc de referència, l'elaboració de normativa aplicable a tot els trams de gestió, la potenciació de les polítiques i campanyes d'estalvi i racionalització de l'ús de l'aigua, i la millora de les infraestructures hidràuliques.

S'intensificarà la millora d'infraestructures i el manteniment de les EDAR. S'ha de garantir la instal·lació de mètodes de depuració terciària a les EDAR en què sigui convenient, i facilitar l'ús de les aigües depurades.

Treballarem per **establir una bona xarxa de subministrament insular i per assegurar que tots els possibles excedents d'aigua s'infiltrin en alguns aqüífers que actuarien com a reserva d'aigua.** Cal fer un Pla de recuperació d'aqüífers, tant de nivells com de qualitat de l'aigua. **Es destinarà l'aigua de les dessaladores a la recuperació dels aqüífers i a equilibrar el consum.** En tot cas s'ha d'anar cap una política hídrica que faci innecessàries les dessaladores.

Per a que fa al consum agrícola, s'han de potenciar totes les modernitzacions que permetin un estalvi hídric, i s'ha de preveure un tractament específic de l'agricultura dins totes les polítiques hidràuliques. S'han de mantenir les restriccions imprescindibles per a nous pous en els aquífers sobreexplotats, tot garantint el subministrament necessari per a l'agricultura.

El PSM intensificarà la **política de tarifació, de tal manera que es penalitzi el consum excessiu d'aigua i es premii l'estalvi. Incrementarem els ajuts econòmics per incentivar la implantació de comptadors individuals en tots els habitatges.**

L'energia

El Pacte de Progrés ha enllestit el Pla Director Sectorial Energètic (PDSE) de les Illes Balears. Aquest fet suposa, a la fi, afrontar un tema de gran transcendència per al nostre país.

Mentre que el consum energètic augmenta, les Illes han heretat de governs anteriors una manifesta precarietat d'infraestructures de generació i distribució d'energia. El proveïment energètic és un sector estratègic per a la societat. Atès que a les Illes és difícil solucionar la situació de monopoli, la implicació institucional és absolutament prioritària.

El PDSE estableix que el combustible ha de ser el gas natural (GN). És encertat acceptar com a futur combustible el GN, ja que és el de menor incidència mediambiental. Quant a les energies renovables, a hores d'ara hi ha una representació i implantació insuficients.

El PSM donarà suport al desplegament del Pla Energètic, i exigirà el **finançament estatal del gasoducte i la implantació del gas natural com a combustible per a la generació d'electricitat.**

S'elaboraran plans d'estabilització de la demanda, de millora de l'eficiència energètica, i projectes ambiciosos d'implantació d'energies renovables.

El PSM potenciarà decididament el transport col·lectiu i les mesures d'ordenació territorial que permetin reduir substancialment les necessitats generals de transport, àmbit primordial en el consum energètic.

El PSM incentivarà amb **subvencions directes més quantioses que les actuals les instal·lacions d'energies renovables**, i potenciarà la diversificació de fonts energètiques i combustible: biodièsel, energies renovables, recuperació de l'energia eòlica en el món agrícola, etc.

Es milloraran les infraestructures energètiques tant de generació com de distribució, s'adoptaran les mesures necessàries per evitar al màxim els impactes ambientals, i s'elaboraran normatives i mesures específiques per minvar la contaminació lumínica i sonora.

Optim per una **penalització progressiva de les actituds malversadores de l'energia, i pels estímuls fiscals envers les actituds positives d'estalvi i per a les noves construccions i rehabilitacions energèticament eficients.**

Altres recursos

El PSM sotmetrà a revisió el **Pla de pedreres**, amb l'objectiu de promoure la restauració dels espais afectats. D'altra banda, es treballarà per aconseguir una **reducció en l'ús dels àrids mitjançant el reciclatge dels enderrocs i dels residus de demolició.**

Cal recuperar l'**ús controlat dels recursos forestals**. La fusta local ha d'estar certificada i valorada, de tal manera que es potenciaran els usos més nobles (ebenisteria, etc.). Cal aprofitar la biomassa resultant dels processos forestals per fabricar compost o generar energia.

El PSM considera el **manteniment i millora dels boscos** com una activitat d'interès públic. Per això, **incentivarà econòmicament els propietaris per a la seva conservació**, i incrementarà la superfície forestal pública.

9. Els residus, de problema a oportunitat

A les Illes Balears es genera una quantitat de fems més alta que la mitjana estatal i molt per sobre de la mitjana europea. A Mallorca, la producció de residus no s'aconsegueix estabilitzar. Les comunitats amb altes rendes i un alt nivell de consum tendeixen a produir una gran quantitat de residus, però l'actitud cívica pot disminuir el problema.

Les característiques territorials i econòmiques del nostre país afegeixen dificultats per aconseguir una bona gestió i tractament de residus:

- Una economia basada en el turisme genera molts residus, i l'estacionalitat en dificulta els processos de tractament.
- La insularitat condiona la gestió dels residus i el seu tractament (massa crítica). Molts residus han de ser valoritzats fora de les Illes, i el transport suposa un sobrecost econòmic i ecològic.
- Encara cal avançar molt més pel que fa a l'educació cívica en la generació i tractament dels residus.

L'única planificació de residus que es va tenir en compte durant molt d'anys de govern del PP va considerar els tractaments finalistes: abocadors i incineració dels residus. Actualment s'ha avançat molt, tant en la planificació de la gestió com en el tractament de residus, de manera que s'han de posar en marxa autèntiques alternatives.

En els últims quatre anys s'ha fet més en temes de residus que en tota la història prèvia, però ens trobam amb un procés encara incipient.

S'han aprovat plans directors sectorials de residus urbans, plans directors de gestió de residus de construcció-demolició i voluminosos, però encara s'ha d'aprovar una llei de residus i planificar el tractament de residus perillosos.

Ens trobam en un moment en què cal acabar d'enllestir les normatives pertinents i sobretot desenvolupar-les activament i finançar-les. D'altra banda, la gran assignatura pendent és **aconseguir la reducció de la quantitat de residus**. Prevenir la producció de residus ha de ser la màxima prioritat, seguida del reaprofitament i, en darrera instància, l'eliminació segura dels residus.

El PSM treballarà per l'establiment d'una política adequada de gestió i tractament de residus que tenguin en compte les particularitats derivades de la nostra condició insular i les exigències europees més actuals.

Les normes s'aproven per ser complides. El PSM promourà l'**execució urgent dels Plans directors sectorials de residus urbans insulars i el Pla director sectorial de construcció-demolició i voluminosos**.

S'implantaran mesures fiscals per tal de fomentar la reducció i

separació en origen dels residus. Els residus inevitables s'han de reutilitzar i valoritzar, materialment o energètica, tenint en compte que la valorització energètica dels residus mai no ha de perjudicar els principis de prevenció en la generació i la valorització material.

**Elaboració
d'un Pla general de
neteja, orientat a aconseguir
eliminar el terrible
nivell de brutícia i
pol·lució de moltes
zones de
Mallorca**

El PSM prioritzarà la **millora i ampliació del sistema de recollida selectiva**, per tal d'augmentar la valorització. És necessari potenciar la coordinació administrativa mitjançant la creació d'una Comissió de Residus o un òrgan col·legiat anàleg.

El Consell de Mallorca i els ajuntaments organitzaran **coscos d'inspecció encarregats de vetllar pel**

compliment de la normativa en matèria de residus.

S'implantarà el model de convenis per a la recollida selectiva i reciclatge amb els grans productors de residus.

Es posarà en marxa una política efectiva d'identificació i recuperació de sòls contaminats.

El PSM és favorable al finançament amb fons de l'ecotaxa d'infraestructures i projectes de gestió i tractament de residus.

Proposam en aquest sentit un Pla general de neteja, orientat a aconseguir eliminar el terrible nivell de brutícia i pol·lució de moltes zones de Mallorca.

Es duran a terme campanyes més eficients per sensibilitzar la població quant a la problemàtica dels residus.

10. Harmonitzant ecologia i economia

En l'esquema bàsic de l'economia desenvolupista i agressiva, el medi ha estat tradicionalment considerat com una font inesgotable de recursos, amb una capacitat de càrrega infinita, i com a receptor de les restes i els residus que de manera constant es produeixen. El PSM, sensible a les tendències de l'economia ecològica, treballa per harmonitzar el desenvolupament amb la defensa del medi i els recursos naturals.

La subordinació del medi ambient als interessos econòmics genera greus impactes: la generació i el tractament dels residus, la pèrdua de biodiversitat, l'alteració dels ecosistemes i dels cicles naturals, la degradació de l'entorn, els impactes paisatgístics, etc. Les activitats econòmiques no valoren en la seva mateixa comptabilitat l'extinció gradual d'un recurs, el efectes sobre el medi (les externalitats), les futures repercussions sobre la seva activitat, etc.

La política econòmica del PSM prioritzarà la racionalitat en la utilització dels recursos, la millora de les eficiències d'ús, transport, transformació i consum energètic, i la màxima valorització dels residus generats.

La forta activitat turística desenvolupada al llarg de les últimes dècades s'ha localitzat bàsicament a la zona costanera, produint un marcat desequilibri territorial entre les zones d'interior i les zones litorals (activitats, equipaments, infraestructures, etc.). També existeix un desequilibri sectorial entre les diferents activitats econòmiques: s'ha produït un gran desenvolupament del sector serveis en front del sector industrial i el sector primari. A tot això cal afegir-hi el problema de l'estacionalitat que

comporta la mateixa activitat turística i que afecta, en menor o major grau, la resta de sectors i activitats, fet que també es pot considerar desequilibrador.

Per al PSM, l'activitat del sector primari és bàsica per mantenir l'equilibri territorial, per aconseguir la diversificació del teixit productiu, però també per la preservació i conservació del medi natural. A les Illes Balears, l'activitat agrària i ramadera i els espais naturals han estat sempre interrelacionats i han sabut mantenir un equilibri acceptable. El sector turístic és el màxim beneficiari d'un món rural viu, d'uns espais naturals ben conservats i del manteniment de la qualitat paisatgística.

El turisme, en tant que motor econòmic del nostre país, és un sector que forma part del patrimoni col·lectiu, que s'ha de conservar amb tota cura. Proposam un gran pacte pel turisme sostenible, a fi de superar el fals enfrontament entre aquest i la resta de sectors econòmics,

Proposam un gran pacte pel turisme sostenible, per disminuir-ne els impactes ambientals

Desenvolupar un sector industrial compatible amb les limitacions territorials i ecològiques de les Illes Balears

evitar conflictes, i assumir que cal mantenir i millorar les rendes que genera i, a la vegada, disminuir els impactes ambientals i socials que pot suposar. El PSM considera la diversificació econòmica com una font d'equilibri múltiple, amb efectes beneficiosos també sobre el medi natural.

El PSM desenvoluparà i potenciarà la **interrelació entre el món rural i l'activitat**

turística (col·laboració agroalimentària, activitats de turisme rural, etc.) És necessari potenciar noves formes d'activitat turística amb criteris de sostenibilitat (turisme cultural, turisme rural, activitats de turisme de natura, etc.).

S'ha d'aconseguir i mantenir un entorn paisatgístic privilegiat per tal de promoure un turisme de qualitat i respectuós amb el medi ambient. No podem renunciar a una qualitat estètica del paisatge. El paisatge de les nostres illes és el resultat del creixement del patrimoni cultural sobre un substrat de patrimoni natural preexistent. És per això que el paisatge global (natural, rural i urbà) ens identifica, personalitza i té un valor inqüestionable.

El PSM potenciarà el desenvolupament d'un sector industrial compatible amb les limitacions territorials i ecològiques de les Illes Balears. Pel que fa al sòl industrial, proposam un model de polígons industrials sostenibles, ben distribuïts sobre el territori, separats dels nuclis de població i de caràcter supramunicipal. El PSM articularà sistemes de compensació per a

ajuntaments que hi desplacin indústries. Així mateix, s'establiran normes específiques i clares per reduir els impactes ambientals de les indústries.

Pel que fa al sector primari, **és necessari crear un espai de seguretat agrària o d'interès agrari allunyat de l'especulació, delimitat i lligat a la producció agrària**. La millora del sector agrari i la seva funcionalitat passa per conreus altament tecnificats, de tipus intensiu, i per les explotacions extensives multifuncionals que, des d'una òptica ambiental compleixen una important funció de connectivitat ecològica i manteniment dels espais naturals.

El PSM intensificarà la protecció del medi marí, a fi d'aconseguir una activitat extractiva pesquera estable i ordenada, sense pràctiques no desitjables que provoquin una situació de sobrepesca o impactes ambientals que poden ser irreversibles per als nostres recursos naturals. La millora de la comercialització pesquera és clau per incrementar les rendes dels pescadors. El PSM promourà les reformes legals necessàries perquè la l'administració autonòmica tenguí les competències exclusives sobre tota la plataforma marítima entorn de les illes, superant l'actual divisió entre aigües interiors (competència del govern autonòmic) i exteriors (competència del govern de l'estat). Per garantir la supervivència d'un medi marí en condicions és fonamental l'educació professional de tots aquells que hi intervenen, la regulació de les activitats pesqueres professionals i esportives, i la contenció de les activitats nàutiques d'oci.

Transferència de les competències exclusives sobre tota la plataforma marítima entorn de les illes

11. Conèixer més per fer-ho millor

La recerca i l'educació ambiental són les eines més valuoses a l'hora d'aconseguir el canvi que la nostra societat necessita: assumir els valors i les limitacions que suposa l'entorn, i actuar en conseqüència. L'educació ambiental s'ha d'intensificar en l'àmbit dels nostres joves, però també és necessari adreçar els esforços a la població adulta, ja sigui a determinats àmbits sectorials que tenen una gran influència sobre el medi ambient, o amb campanyes dirigides al públic general.

El PSM intensificarà la coordinació del suport institucional a la recerca i a l'educació ambiental, a fi de superar duplicitats i multiplicar l'eficàcia. Proposam la clarificació conceptual, formativa i normativa de la figura i les funcions de l'educador ambiental.

Molt sovint l'educació ambiental s'ha supeditat massa als espais naturals i a l'àmbit del tractament de residus. Cal ampliar-ne els límits, fer que l'educació ambiental tengui un enfocament més transversal, que abordi un tractament específic per a cada àmbit sectorial (món rural, àmbit urbà, comerç, etc.).

El PSM fomentará la **implantació generalitzada de les auditories ambientals per als projectes públics i les empreses privades.**

Promourem espais de debat i discussió sobre temes de cultura ambiental, educació i informació ambiental en què hi participi un espectre sectorial ampli de la societat, i una xarxa de centres d'interpretació i centres d'educació ambiental a totes les illes, donant tot el protagonisme a la societat civil (universitat, institucions privades, ONG ambientals, associacions d'usuaris, consumidors, etc.).

Establirem una pràctica informativa adequada sobre la matèria ambiental adreçada al públic general. La informació objectiva, completa i puntual és la millor eina per aconseguir la participació fluida i el compromís eficaç de la ciutadania.

Proposam la integració d'indicadors mediambientals dins totes les iniciatives de R+D+I (Recerca, Innovació i Desenvolupament).

**Creació d'una
xarxa de centres
d'interpretació i
educació ambiental,
donant protagonisme
a la societat
civil**

D **Un país per a les persones**

L'objectiu de reconstrucció nacional és, per als homes i dones del PSM, indeslligable d'un projecte de societat més igualitària, respectuosa amb les necessitats i els drets de totes les persones.

Els valors socials avançats, humanistes i respectuosos amb el pluralisme que caracteritza la societat balear d'avui, són la brúixola que guia el PSM en l'elaboració de les polítiques socials. Tothom ha de tenir accés a una vida digna, i l'oportunitat de ser plenament partícip del destí col·lectiu. La democràcia sense polítiques de benestar social és impossible.

Per tot això, el PSM es reafirma en una política social d'ample abast, amb un fort compromís social, de suport a la família,

de potenciació de la igualtat de gènere i de protecció dels col·lectius més febles. L'educació, la sanitat, els serveis socials, les polítiques de joventut, la pràctica de l'esport..., no han de ser uns privilegis per a qui ho pugui pagar: són drets bàsics que les institucions han de garantir en igualtat de condicions per a tota la ciutadania.

Al mateix temps, atent als profunds canvis d'abast mundial que està produint el fenomen de la globalització, el PSM treballa per l'establiment d'unes relacions internacionals basades en la cooperació, la solidaritat, la igualtat i la resolució pacífica dels conflictes. Entre tots hem de fer de les Illes Balears un país obert al món, compromès amb el destí comú de tota la humanitat.

12. Educació

El món educatiu de les Illes Balears ha estat objecte els darrers quatre anys de mesures decisives i de canvis estructurals, a més dels d'infraestructures, que han dissenyat un model d'educació propi que ha de permetre, ara i en el futur, que tothom hi pugui trobar la resposta a les seves necessitats en tot el que es refereix a matèria educativa.

En un món marcat per la globalització en el terreny social i econòmic, l'educació ha d'anar més enllà d'oferir ensenyament obligatori i gratuït als habitants d'aquestes illes. El nostre sistema educatiu ha de ser reflex del progressisme social i ha de tenir aspiracions de canvis en una dinàmica social caracteritzada per la creixent pressió del sistema de producció i consum, en detriment del temps que les persones tenen per dedicar a l'educació de nins i joves.

La política del govern central ha anat retallant el marc competencial de les comunitats autònomes, impulsant una normativa de control i de reducció de les competències ja transferides: la Llei d'universitats, la Llei de formació professional i la Llei de qualitat i el seu desplegament.

El PSM planteja una sèrie d'iniciatives per consolidar **un projecte educatiu sensible amb la realitat, coherent i consensuat amb tota la comunitat.**

La insuficiència dels recursos pressupostats ordinàriament i el recurs al crèdit per afrontar les necessitats urgents a què ens hem enfrontat posen de manifest la necessitat d'arbitrar procediments perquè el sistema educatiu tengui garantits els recursos econòmics que necessita.

El PSM defensa el concert econòmic i la independència fiscal, perquè aquest instrument ens permetria disposar dels recursos necessaris que farien possible l'aprovació d'una Llei de finançament de l'ensenyament que garantís, de manera estable, el proveïment dels recursos financers suficients, tot i que l'objectiu a llarg termini ha de ser **aconseguir que el 7% del PIB balear es destini a educació**, per tal de tenir una autonomia plena per dissenyar el model educatiu i els recursos econòmics per desenvolupar-lo.

La importància de l'educació

L'educació és un instrument vital per a la nostra societat, perquè ens ajuda a configurar un marc idoni per poder treballar per una societat

democràtica. Per això, el PSM defensa una educació:

- Forjadora de la societat del futur
- Garantia de la igualtat d'oportunitats.
- Correctora de les profundes desigualtats de la societat balear.
- Transmissora dels valors democràtics.
- Transmissora dels trets identificadors de la nostra cultura.
- Generadora i dinamitzadora de canvi i de transformació social.
- Integradora, tant a nivell lingüístic i cultural com social, de la població que s'estableix a les Illes.

El PSM defensa una educació transmissora dels valors democràtics i dels trets identificadors de la nostra cultura

L'educació ha de ser una prioritat de qualsevol govern de progrés perquè, actualment, l'educació a les Illes Balears s'enfronta a importants reptes:

- Transferències tardanes i mal dotades.
 - Necessitats creixents fruit del fort increment demogràfic. Diversitat i desigualtat.
- Model econòmic que afavoreix l'abandonament escolar i formatiu que demanda mà d'obra barata.
 - Ofensiva estatal que pretén instaurar models educatius desfasats.

El model d'escola que defensa el PSM

Un sistema educatiu de qualitat és aquell que sap donar resposta a les necessitats de la societat. L'accés de tots a una educació vertaderament gratuïta, la formació del professorat, la integració i l'atenció a la diversitat d'alumnat i la participació democràtica de tots els membres de la comunitat educativa són patrons de mesura de qualitat.

El model d'escola que proposa el PSM és un model inclusiu, on tothom hi té un lloc siguin quines siguin les seves condicions personals i les seves necessitats educatives, que treballa per al desenvolupament integral de les persones, per a la convivència democràtica, l'assumpció de responsabilitats i obligacions, l'exercici del dret a la igualtat.

Un model inclusiu, on tothom hi té un lloc, siguin quines siguin les seves condicions personals i les seves necessitats educatives

Per tant els eixos bàsics seran els següents:

- Escola inclusiva i arrelada socialment.
- Pública, competitiva i de qualitat. Gratuïta.
- Ben dotada pel que fa als recursos humans i materials.
- Que atengui adequadament la diversitat d'alumnat.
- Amb prou autonomia pedagògica per fer front a les seves necessitats.
- Amb serveis suficients per a les famílies: transports, beques, menjadors, escoles matineres...

Objectius polítics: autonomia, qualitat i suficiència financera

Hem d'aconseguir la implicació del Govern central a l'hora de donar resposta a la immigració escolar més alta de l'Estat: la de les Balears

Els objectius polítics del PSM en matèria d'educació són:

- Llei de finançament de l'ensenyament.
- Aconseguir el 7% del PIB balear destinat a l'educació.
- Transferència del sistema de beques.
- Aconseguir la implicació econòmica de l'Estat a l'hora de donar resposta a la immigració més alta de les Illes Balears, la més elevada de l'Estat.
- Escolarització del 100% de la població escolar de 3 a 16 anys.
- Pacte educatiu del conjunt de la societat.
- Política activa de creació, ampliació, millora i manteniment d'instal·lacions escolars.

Ensenyament gratuït

Crearem més places escolars de tots els nivells educatius per tal de reduir les ràtios.

Implantarem noves ajudes econòmiques que complementin el sistema de beques.

S'establiran ajudes als centres escolars per tal de fer possible biblioteques d'aula i de centre evitant despesa a les famílies en la compra de llibres de text.

Es planificaran noves construccions i ampliacions escolars segons el mapa escolar realitzat a la conselleria d'Educació aquesta legislatura.

Consolidarem la xarxa de centres educatius de 0-3 anys i continuarem el desenvolupament del Pla 0-3.

El PSM s'esforçarà per aconseguir una dotació adequada als centres de personal docent i no docent. En totes les etapes educatives cal que hi hagi professionals no docents en els centres educatius per les necessitats de la societat actual i del perfil de l'alumnat.

Llengua i educació: un nou impuls a l'ensenyament en català

Dins l'objectiu general de normalitzar el català dins la societat illenca, el català ha de ser la llengua principal de l'ensenyament. Això vol dir que el català ha de ser la llengua amb què es vehiculin els ensenyaments i les activitats extraescolars i ha de ser la llengua per defecte de les relacions internes i externes dels centres escolars.

La situació legal actual permet perfectament això. La diferència amb la situació existent durant les passades etapes de govern autonòmic del PP és que aquest partit va elaborar el decret i l'ordre, però no va tenir mai intenció de desenvolupar-los i de vetllar perquè es complissin.

El català ha de ser la llengua principal de l'ensenyament, tant en les relacions internes com en les externes dels centres

L'atenció a la diversitat ha estat un dels eixos diferenciadors de la política educativa del PSM aquesta legislatura, i ens esforçarem perquè continuï essent així

Només d'ençà que governa el PSM s'ha mostrat clarament una intenció explícita d'arribar a desenvolupar les possibilitats màximes que permet la legislació actualment vigent, i a més s'ha ampliat aquesta amb noves disposicions relatives, per exemple, al coneixement de les llengües per part del professorat. Durant aquests quatre anys s'ha iniciat una tasca que, tanmateix, encara no es pot donar per acabada.

En tot cas, pel que fa a un major desplegament legislatiu i normatiu sobre la potenciació de la llengua catalana a l'àmbit educatiu, el PSM considera que la possibilitat de fer un decret d'ensenyament en català depèn de la reforma prèvia de l'Estatut d'Autonomia i de la Llei de normalització lingüística, en el sentit que donin major cobertura a les possibilitats que podrien convertir-se en decrets i ordres.

Així doncs, el PSM continuarà prioritzant el foment de l'ús del català en els centres, l'oferta de cursos de reciclatge per al professorat que encara no en té la competència per poder fer-ho, l'oferiment de material didàctic i de recursos diversos que permetin la integració de l'alumnat nouvingut en català, i la creació d'ajuts per a l'elaboració de material en català, etc.

Per al PSM és **cabdal la integració de l'alumnat nouvingut**. S'han fet ja moltes passes en aquest sentit, però la realitat social encara sobrepassa de molt la capacitat de resposta del sistema, tot i les actuacions que s'han impulsat, la qual cosa provoca no poques ansietats entre el professorat. En conseqüència, s'han d'augmentar i millorar els recursos que es dediquen a aquesta tasca.

Intensificarem els esforços per aconseguir la plena normalització lingüística dels centres. Per a això s'han de continuar les accions ja iniciades en relació als Projectes lingüístics de centre amb l'objectiu de convertir-los, on encara no ho siguin, en l'expressió de les dinàmiques compartides i necessàries per aconseguir la normalització lingüística a cada centre amb la ineludible col·laboració de tots els seus membres. S'ha de tancar definitivament el procés de formació de mestres en llengua catalana.

El PSM impulsarà, en tots aquells centres, públics o concertats, on sigui apropiat per tal de garantir la capacitació necessària per seguir els ensenyaments posteriors en llengua catalana, els programes d'immersió lingüística o d'aprenentatge de la lectoescriptura en català.

Augmentarem el suport a l'ensenyament del català i en català (elaboració de materials, convocatòria de projectes d'innovació, etc.).

Dins el marc de l'avaluació general del sistema, proposam avaluar les competències lingüístiques i comunicatives dels alumnes dels nostres centres escolars a diferents moments de la seva escolaritat (per exemple, en acabar el primer cicle de primària, en acabar la primària i en acabar la secundària).

Atenció a la diversitat de l'alumnat

Cal tenir en compte que tot l'alumnat és diferent i que l'escola ha d'oferir una resposta personalitzada. Els factors diferencials els podem analitzar des de tres punts diferents i a cada un d'ells s'ha de respondre amb propostes educatives. Aquests factors són: els aspectes socials i culturals, aspectes físics i els psicològics.

Els centres educatius han de planificar l'organització interna, coordinació del professorat, etapes, cicles, departaments, equips de suport, per tal de poder oferir a l'alumnat una educació personalitzada.

El PSM potenciarà una sèrie de programes, actuacions i serveis que hem impulsat i/o creat, des de la Conselleria d'Educació al llarg de tota la legislatura (1999-2003):

- Serveis educatius com els equips d'atenció primerenca per a infants de 0-3 anys (EAP), els equips d'orientació educativa i psicopedagògica (EOEP), els departaments d'orientació dels centres de secundària, etc.
- Beques d'educació especial.
- Consolidació de les modalitats d'escolarització per a l'alumnat que requereix una atenció més específica, com poden ésser les ASCE (aules substitutòries de centre específic), els programes de garantia social, o els programes de transició a la vida adulta.
- Aplicació de programes i /o mesures específiques com els programes d'intervenció socioeducativa, establint convenis amb ajuntaments o entitats, treballant des de la perspectiva que l'educació és responsabilitat de tots i totes: Projecte Conèixer, programes d'intervenció educativa (PIE), Pla d'acolliment lingüístic i cultural, etc.

Atenció educativa a la immigració

La immigració és una realitat social que ha arribat amb força a les aules. La incorporació nombrosa d'alumnes procedent d'altres països és un repte evident, quant a les noves necessitats d'espai físic i d'organització del centres, suports, ràtios, o professorat de suport. S'ha fet un gran esforç per donar resposta a una realitat desbordant i no prevista en les transferències. S'han fet nombroses

obres puntuals per crear o adequar noves aules i s'han construït i es construeixen centres nous i se n'han ampliat d'altres ja existents. Per això, el PSM consolidarà i millorarà les actuacions iniciades aquesta legislatura:

S'ha d'evitar la consolidació de «guetos» educatius. L'escolarització d'aquests col·lectius ha de ser assumida per les escoles públiques i concertades, amb l'objectiu que tots els centres sostinguts amb fons públics s'hi impliquin igualment.

La integració suposa també l'adopció d'un seguit de mesures de caràcter social, per tant potenciarem el treball en col·laboració amb les diferents administracions autonòmiques i locals.

Incrementarem la formació del professorat en temàtiques com llengua i cultura, educació interculturals o educació en valors.

Incentivarem els intercanvis de professorat amb els països emissors d'emigració cap a les Illes Balears.

Incrementarem la formació del professorat en educació intercultural, i incentivarem els intercanvis de professorat amb països emissors d'emigració cap a les Illes

Durant la legislatura de 1999 a 2003 s'han creat nous recursos i s'han multiplicat els existents. Seria un error plantejar la integració de la immigració en termes exclusivament lingüístics, però encara seria més greu ignorar la importància que té per a la persona immigrada el domini de la llengua catalana, la pròpia de les Balears, per a incorporar-se amb garanties a la societat d'acollida. Per tant, consolidarem els programes que ajudin a la integració alhora social i lingüística d'aquest col·lectiu, mitjançant programes d'acollida lingüística i cultural, tallers de llengua i cultura, suports específics, escola per a pares i mares de l'alumnat immigrant, i mediadors culturals.

Serveis complementaris

El model econòmic, els nous models de família i altres factors del canvi social, fan que sigui necessari plantejar uns serveis complementaris a l'horari escolar perquè l'escola pública sigui capaç de donar resposta a les necessitats derivades de la conciliació de la vida familiar i laboral.

Fomentarem la creació de menjadors als centres escolars, on es treballin hàbits alimentaris, de salut, essent un espai educatiu més de l'escola.

Consolidarem l'obertura dels centres escolars del matí (escola matinera), fent que es doni aquest servei en els centres escolars on els pares ho demanin.

Incentivarem les activitats extraescolars que donin coherència al projecte educatiu de centre i a les demandes del perfil de l'alumnat.

S'augmentaran les ajudes de la Conselleria per tal de crear una xarxa d'APIMES viva i dinàmica, on el debat educatiu es doni des d'una perspectiva de compartir projectes.

Participació i corresponsabilitat de pares i mares

La participació dels pares i mares en el sistema educatiu no ha de quedar només relegada en els òrgans col·legiats. Hem de potenciar espais educatius, de debat dirigit a pares i mares perquè visquin el procés, conjuntament amb els docents, de construir una escola democràtica i oberta i aprendre que la participació és també compartir compromisos i responsabilitats.

Educació per a tota la vida

Educació infantil i primària: escola per a tots els nins i nines, de qualitat, gratuïta i integradora

E: PSM és conscient de la importància de l'etapa educativa de 0-6 anys i que hem de treballar des de la perspectiva d'etapa, però cal tenir en compte que, a la pràctica, el 2n cicle d'educació infantil està organitzat i assumit econòmicament per l'administració educativa. S'ha generalitzat l'escolarització de 3 a 6 anys, però cal remarcar el fet de que aquest cicle està integrat en centres de primària, havent d'assumir l'organització de l'etapa obligatòria.

E: PSM promourà un debat ample i participatiu sobre la necessitat de treballar des de la perspectiva d'etapes diferenciades, no vol dir en cap moment sense coordinació, però sí sense llevar elements ni criteris propis a l'etapa d'educació infantil.

Promourem mesures correctores per fer front a la «Llei de Qualitat» imposada pel Govern central en contra de l'opinió de la gran majoria de la comunitat educativa

Hem de ser respectuosos amb les necessitats dels infants de 0-6 anys si de veritat creim que l'educació és un element de transformació social. No podem aspirar a canvis de model de societat si no és a partir de la formació integral de totes les persones i és a aquesta etapa, a aquesta edat, quan es forma l'estructura de pensament, d'autonomia intel·lectual, emocional i autònoma de les persones.

A l'etapa de primària, durant la passada legislatura, s'han anat incrementant recursos humans que han permès una flexibilització de l'organització de centres i dels suports. S'han creat equips de suport, s'han

augmentat els recursos humans dels equips d'orientació educativa i psicopedagògica i dels equips d'atenció primerenca, i s'ha donat autonomia als centres per tal de poder adaptar els recursos humans al projecte educatiu del centre.

El FSM seguirà impulsant aquest esforç, i promourà una sèrie de mesures correctores per fer front a la Llei de qualitat i donar a l'educació el seu paper fonamental.

Generalitzarem els suports: **un mestre més d'infantil a tots els centres que tenguin més d'una línia, fent possible la parella educativa, dues/dos mestres, a 3 anys**, i baixar ràtios a tot el segon cicle d'infantil.

Garantirem una coordinació dels dos cicles d'infantil amb plantejaments educatius i no de caire assistencial.

En el primer cicle 0-3 anys, continuarem amb la línia de signar **convenis amb ajuntaments i corporacions locals, per tal d'incrementar l'oferta pública de places de 0-3 anys i crear una xarxa d'escoletes públiques**.

En els municipis, s'han d'obrir fòrums de debat d'educació per escometre les decisions polítiques educatives amb el màxim de participació ciutadana

Augmentarem la dotació dels equips d'atenció primerenca, i crearem altres equips a zones on sigui necessari.

Consolidarem les iniciatives per autoritzar centres d'educació infantil de primer cicle.

Es potenciaran les **accions educatives dirigides a les famílies que vulguin educar els seus fills de 0 a 3 anys i atendre'ls directament i no a través d'institucions**.

Impulsarem la involucració de totes les entitats i institucions que prenen part en el procés educatiu: educació, salut, treball, benestar social i joventut.

Potenciarem l'obertura dels centres educatius a entitats, administracions, APIMES, etc., perquè siguin un espai educatiu i de trobada.

Potenciarem l'obertura dels centres educatius a entitats, administracions, APIMES, com a espai educatiu i de trobada

Quant a la política municipal, els ajuntaments són les administracions claus per pactar actuacions en matèria educativa i més a aquest cicle, on es comparteixen competències amb la resta d'administracions. És en els municipis on es poden obrir i potenciar fòrums de debat d'educació per tal d'escometre les decisions polítiques educatives amb el màxim de participació ciutadana. Aquests fòrums poden ser consells municipals d'educació, comissions consultives o altres fórmules, creant l'hàbit de plantejar, planificar i decidir temes educatius.

Educació secundària: camí per a millorar la vida

L'educació secundària obligatòria ha d'insistir en el seu sentit inicial: oferir educació i formació bàsica a l'alumne perquè es desenvolupi íntegrament com a persona, capaç d'exercir els seus drets i afrontar les obligacions dins la societat, independentment de si segueix estudis posteriors o bé s'incorpora al món laboral.

El FSM continuarà promovent l'obertura de canals de participació social en el disseny i la gestió de l'educació secundària, aplicant criteris de subsidiarietat i corresponsabilitat, i fent èmfasi en la implicació de les comunitats educatives en la vida escolar.

Primitzarem l'objectiu principal de la secundària obligatòria: formació bàsica de qualitat per a tothom.

Posarem en marxa un Pla de xoc contra l'abandonament prematur dels estudis de secundària.

Incrementarem les accions per prevenir i abordar l'absentisme escolar, i els programes de prevenció del fracàs escolar.

Consolidarem les trobades amb col·lectius de professorat per analitzar l'estat de l'educació a les diferents etapes.

El PSM promourà i donarà suport als programes concebuts des d'una perspectiva comunitària, que impliquin els diferents agents educatius: famílies, administracions, institucions, entitats, educadors, docents, etc.

Potenciarem els acords amb diferents conselleries, administracions locals i altres entitats per tal de treballar problemàtiques dels centres educatius des d'una perspectiva comunitària i socioeducativa.

S'introduiran professionals no docents en els centres educatius: treballadors socials, educadors de carrer, mediadors, ja sigui amb programes propis de la Conselleria o amb acords amb altres administracions.

Impulsarem els programes lingüístics i culturals per donar suport i millorar la integració de les persones immigrades.

Incrementarem la dotació dels centres amb el professorat de suport adient per tal de donar resposta a les necessitats de l'alumnat.

S'accentuarà l'atenció educativa als joves en situació de risc per part de totes les entitats i administracions (acords, convenis, etc.).

**Pla de xoc
contra l'abandonament prematur dels estudis, i més accions preventives de l'absentisme i el fracàs escolar**

Donarem un nou impuls a la introducció de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) als centres educatius, com un instrument més de treball.

El PSM crearà un fòrum de debat permanent sobre l'estat de l'educació a les Illes Balears.

Formació professional: donar resposta a la societat

El PSM treballa perquè la Formació professional sigui una oferta educativa arrelada a la societat i doni resposta a les necessitats d'aquesta.

Optam per una oferta modular de la formació professional, a fi que es pugui simultaniejar amb una activitat laboral i professional. Això implica, a més, **una oferta alternativa amb una organització diferent de la purament escolar: concentració dels diferents mòduls en quadrimestres o trimestres, concentrats en pocs dies a la setmana i en horaris compatibles amb l'activitat laboral.**

Incentivarem la **formació a distància**, perquè totes les persones, independentment del lloc on es viu o de la situació laboral o acadèmica, tinguin les mateixes possibilitats d'accedir a una formació professional actual, és imprescindible sortir del cercle únic de l'aprenentatge presencial en centres educatius.

Impulsarem la política de beques com a complement per a la igualtat d'oportunitats. El fet insular, la pròpia essència de la formació professional, en moltes ocasions fan necessari l'ajut individual per poder participar de programes i formació que difícilment es pot reproduir en qualsevol lloc i circumstància.

Donarem els centres educatius de les tecnologies i mitjans bàsics i suficients per desenvolupar els ensenyaments professionals. A fi que les

persones que reben una formació professional tinguin la qualificació bàsica necessària per iniciar i desenvolupar una activitat professional, els centres educatius han de disposar d'instal·lacions que permetin potenciar els aprenentatges totalment relacionats amb la realitat professional que es dona al món laboral.

Formentarem l'establiment de noves modalitats de convenis amb empreses i institucions empresarials a fi d'aconseguir la mútua col·laboració per a l'assoliment de les professions. Moltes pràctiques professionals actuals estan en constant canvi i revisió. El repte d'aconseguir més professionals qualificats que coneguin la pràctica de les darreres aportacions de la ciència i de la tecnologia es podrà aconseguir mitjançant **convenis amb empreses que permetin la participació dels seus professionals en els centres educatius**. Difícilment es poden posar en marxa professions capdavanteres si no podem comptar de bell antuvi amb els formadors necessaris per posar-les en funcionament, i per això consideram que els professionals amb experiència poden assolir un rol de formador. D'altra banda, la realització de pràctiques formatives per part de l'alumnat en les empreses ha de ser igualment fruit de convenis amb empreses i institucions a fi d'aconseguir una xarxa renovada contínuament de les empreses més innovadores i punteres tant en tecnologies com en sistemes de producció i incorporació de mitjans tecnològics.

S'elaborarà un **Pla de formació de professorat que garanteixi la seva actualització continuada en noves tecnologies i sistemes organitzatius**. L'actualització dels coneixements professionals i didàctics del professorat és un element clau per una formació professional al dia.

Se signaran convenis de col·laboració amb altres comunitats autònomes i amb empreses i institucions empresarials, a fi de garantir una xarxa formativa i d'intercanvi d'experiències que possibilitin l'actualització continuada del nostre professorat.

S'establirà un Pla de col·laboració amb les diferents conselleries del Govern de les Illes Balears i amb la Universitat de les Illes Balears per a la investigació i la innovació, promovent convenis de col·laboració a fi de desenvolupar totes les activitats econòmiques de les Illes, i no només potenciar el sector serveis, mitjançant la investigació de mercats i de noves tècniques de producció que aprofitin tot l'espectre de la xarxa productiva.

Universitat: oberta al món educatiu i laboral

La Universitat té reptes ineludibles pendents d'afrontar: la consolidació de la seva autonomia, la integració en l'espai europeu de l'educació superior, l'actualització dels seus mètodes d'ensenyament, la màxima eficiència en la gestió dels recursos, la implantació de la cultura de l'autoavaluació i de l'avaluació externa, l'aprofitament de les tecnologies de la comunicació, l'adaptació a les necessitats formatives d'uns ciutadans que al llarg de tota la seva vida, estaran en procés d'actualització professional i cultural permanent.

Per al PSM, la recerca per millorar la qualitat de vida dels ciutadans, incidir en el desenvolupament social, cultural i econòmic de la comunitat i ampliar els coneixements ha de ser un objectiu fonamental de la Universitat i per aconseguir amb aquesta finalitat ha de gaudir dels recursos necessaris i de suport social i de les institucions.

Nous convenis amb empreses, a fi de possibilitar que els seus professionals participin en la formació professional en els mateixos centres educatius

La Universitat de la societat del coneixement i de la informació ha de ser una institució que pugui respondre a la demanda de formació permanent tant d'aquells que han acabat els seus estudis secundaris com d'aquells que, per raons personals o professionals, vulguin seguir aprenent i millorant la seva formació. La Universitat ha de ser una institució entesa com a servei públic obert a tots els ciutadans i ciutadanes, que garanteixi la igualtat d'oportunitats i sense altra limitació que els principis de mèrit i de capacitat.

La contribució de la Universitat al desenvolupament cultural, social i econòmic no es pot limitar a la formació inicial dels titulats i ha d'obrir-se a tots aquells que vulguin accedir en els avanços del coneixement.

S'han d'eliminar els obstacles socials i econòmics que dificulten l'accés a la Universitat de qualsevol persona que tengui els mèrits i les capacitats suficients

Els coneixements i els sabers que pot aportar la Universitat no han de convertir-se en una font de discriminació limitada a determinats col·lectius. La Universitat ha de rebre els suports necessaris i l'estímul de la societat per obrir-se a nous col·lectius amb propostes formatives de qualitat, programes flexibles i adients a les diverses demandes socials.

Es millorarà la connexió de la Universitat amb la societat per reconèixer les noves demandes formatives, afavorir la transferència de resultats de la recerca i incidir amb eficàcia en el seu desenvolupament cultural, social tecnològic i econòmic.

El PSM donarà **un nou impuls a la tasca de normalització lingüística de la Universitat**: aquesta ha de ser un instrument privilegiat en la normalització de la nostra llengua en el camp científic i cultural, en la difusió internacional de la nostra cultura i en la capacitat de titulats que possibilitin l'ús normalitzat de la nostra llengua en els distints camps de l'activitat professional.

Treballarem per eliminar els obstacles socials i econòmics que puguin dificultar l'accés als estudis superiors d'aquelles persones que tinguin mèrits i capacitats suficients, incrementant les beques i les ajudes especialment per a aquells alumnes que s'han de desplaçar del seu lloc de residència i, sobretot, per als que s'han de traslladar d'illa.

S'ha d'intensificar el compromís de la Universitat amb la formació permanent de tota la societat. Per aquest motiu, s'incentivarà l'accés a la Universitat de nous sectors socials, dels adults, de les persones majors i dels ja titulats que vulguin millorar la seva formació, donant suport i motivant una oferta més flexible dels ensenyaments que existeixen, creant itineraris formatius i programes específics i adequats a les necessitats d'aquests col·lectius.

Les institucions il·lenques han de valorar els títols propis que imparteix la Universitat i afavorir la creació de títols específics i diplomes basats en itineraris formatius o que donin reconeixement als estudis parcialment cursats.

Es revisarà a mig termini l'oferta d'estudis que imparteix la Universitat per adaptar-la a les demandes socials, a l'evolució dels coneixements i a les demandes derivades de la configuració de l'espai europeu d'ensenyament superior.

S'incentivarà la recerca, es motivarà la contribució de la Universitat a l'assoliment dels objectius previstos als plans de investigació i desenvolupament del Govern de les Illes Balears, i en general es treballarà per incrementar la seva contribució al coneixement científic i al desenvolupament tecnològic.

Es regularà i incentivarà la **possibilitat que professorat dels altres nivells educatius puguin col·laborar en la docència i la recerca universitària per aportar les seves experiències i actualitzar la seva formació.**

Incrementarem els recursos per afavorir la mobilitat dels estudiant per assistir a cursos a altres universitats, motivant la participació dels

Cal revisar l'oferta d'estudis universitaris, per adaptar-la a les demandes socials i a l'evolució dels coneixements

estudiants en la construcció d'un espai universitari europeu.

S'impulsarà la formació permanent del professorat universitari pel que fa a mètodes i sistemes d'ensenyament i ús de les tecnologies de la informació i la comunicació aplicades a la transmissió de coneixements.

Posarem en marxa programes d'innovació pel que fa a la docència, millorant l'atenció tutorial a l'alumne, l'ús docent de les tecnologies de la comunicació, l'aplicació de mètodes que estimulin la recerca d'informació i el desenvolupament de les capacitats crítiques, les pràctiques en empreses i institucions, els programes docents interuniversitaris, la iniciació a la recerca, etc.

Es finançarà específicament la creació de serveis complementaris a la docència pels estudiants com els d'orientació acadèmica, professional i personal, i s'incrementarà el finançament dels programes d'estímul a l'associacionisme dels estudiants.

S'han de dotar i crear incentius pels programes de formació permanent del personal d'administració i serveis amb l'objectiu de millorar la seva capacitat i eficàcia professional així com el seu desenvolupament personal i cultural.

Cal incentivar i donar suport econòmic a les contribucions que pot fer la Universitat a la normalització de l'ús de la llengua catalana en la difusió científica i cultural així com a la millora de l'ús social de la llengua en els diferents àmbits professionals.

Educació d'adults: la formació al llarg de la vida de les persones adultes

La formació de les persones adultes va des de l'aprenentatge de les capacitats més bàsiques no assolides en edat escolar, fins a l'educació destinada al creixement personal i l'autorealització, atesa la diversitat de

situacions personals, sectorials i globals que presenta la societat actual. És important que la societat ofereixi a totes les persones les opcions necessàries perquè cada una d'aquestes pugui trobar resposta a les seves expectatives, necessitats i interessos, sobretot si pensam que gran part dels aprenentatges, van dirigits a l'assoliment de les capacitats i aptituds necessàries per a la incorporació al món laboral.

**Una oferta pública
suficient d'educació
d'adults, compatible amb
els horaris laborals i
l'estacionalitat, amb
una xarxa de centres
amb instal·lacions
adequades**

La feina és el primer element i indispensable perquè una persona se senti i participi del seu entorn social. La marginalitat i l'exclusió social comencen normalment per la manca de feina, d'ingressos econòmics. Quan ja s'ha assolit aquest primer estadi laboral, les persones necessiten seguir en una millora continuada de la seva qualitat de vida, millora que incorporarà segurament una major cultura, que els permeti elaborar el seu pla personal de vida.

El PSM promourà una oferta pública suficient i organitzada en horaris alternatius per garantir l'accés a la formació bàsica a totes les persones que ja no estan en edat escolar, sobretot a través d'una xarxa de centres públics en els quals hi hagi els professionals i les instal·lacions necessàries i adaptades a les característiques de les persones adultes de manera que s'afavoreixin uns aprenentatges racionals. Horaris flexibles, èpoques flexibles, han de fer possible l'accés a la formació d'adults a aquest col·lectiu que normalment comparteix l'activitat d'aprenentatge amb altres activitats laborals o familiars.

Es crearà un Pla de col·laboració amb les entitats locals per garantir l'oferta a totes les persones d'activitats per al desenvolupament

personal, intel·lectual i creatiu. Per aconseguir la participació democràtica i responsable en la societat, les persones necessiten una educació constant que permeti el seu creixement personal. Impulsarem activitats relacionades amb la història, la música, la literatura, tecnologies actuals, arts noves i tradicionals, i promourem convenis amb ajuntaments, consells insulars i altres entitats, a fi de garantir una oferta suficient per a totes les persones dels diferents municipis.

El FOM complementarà l'oferta formativa de les persones adultes amb nous mitjans tecnològics que permetin l'accés a la formació de totes les persones que per la seva activitat o lloc de residència tenen dificultats per accedir als centres de formació. Mitjançant les noves tecnologies de la informació s'ha de permetre l'accés a activitats de formació de manera molt més oberta. Crearem una xarxa de formació a distància amb tots els mitjans necessaris a fi d'ampliar l'oferta formativa a llocs allunyats per diferents circumstàncies. Formació professional, formació per al creixement personal, formació per al lleure, hauran d'estar presents en aquest tipus d'oferta.

Crearem una xarxa educativa d'adults a distància, amb prou mitjans per oferir un servei formatiu de qualitat

Elaborarem un Pla de formació per als professionals que tinguin al seu càrrec la formació de persones adultes. Els professionals de l'ensenyament hauran de tenir al seu abast tot un seguit d'estratègies i coneixements que els permetin donar respostes al col·lectiu de persones adultes que accedeixin en aquest tipus de formació

El FOM redactarà i durà a aprovació **una Llei de formació de les persones adultes**. La regulació dels diferents ensenyaments dirigits a les persones adultes és imprescindible a fi de dotar-los de l'organització, instruments, professorat, etc., i el finançament necessari per aconseguir que les persones adultes trobin en

aquests tipus de formació els camins per cobrir les seves necessitats i expectatives.

S'incrementarà la col·laboració amb altres administracions que tinguin competències en la formació, bé sigui professional o personal. Es promouran convenis de col·laboració amb les administracions que tinguin competències en la formació dels treballadors, de les persones que cerquen feina, a fi d'aconseguir bosses comunes de mitjans tecnològics i formatius.

Ensenyaments de règim especial: punt de formació cultural i professional de la població

Els ensenyaments anomenats de règim especial (idiomes, arts plàstiques i disseny, música, dansa, arts escèniques i esports) constitueixen una part de l'oferta educativa que s'ha de potenciar dins el sistema educatiu. Si no és així, una part important de la formació cultural i professional de la població de les Illes Balears se'n ressentirà greument.

Mantindrem l'impuls que hem donat aquests últims anys per millorar i dignificar la formació en idiomes, música, arts, etc.

Cal tenir en compte que aquests ensenyaments complementen els aprenentatges adquirits a través de l'ensenyament general (infantil, primària i secundària) i obren noves perspectives de formació i de professionalització per a les persones que s'hi senten atretes. En conseqüència, s'han de considerar una part important del sistema educatiu i no un element prescindible o considerat com un luxe secundari.

El FOM mantindrà l'impuls donat durant aquests anys d'acció de govern des de la Conselleria d'Educació i Cultura a aquests ensenyaments. Tot i que la feina feta ha estat molta, per assolir nivells òptims de qualitat i de suficiència en el camp dels ensenyaments de règim especial és necessari

intensificar l'acció a favor d'aquestes especialitats. La línia d'actuació que impulsarà el PSM serà la següent:

Música, dansa i arts escèniques

- Es treballarà per fer del Conservatori Superior de les Illes Balears un centre de referència i de prestigi en l'educació musical.
- Crearem **conservatoris professionals a diverses localitats amb alumnat suficient i amb capacitat d'actuar de cap de comarca.**
- Es construirà l'edifici del nou Conservatori d'Eivissa, impulsarem noves instal·lacions per al de Menorca, i **es construirà la segona fase de l'edifici del Conservatori de Palma, a fi d'ubicar-hi, amb condicions, els estudis professionals i superiors i altres serveis culturals i educatius.**
- Impulsarem les escoles de música com a centres bàsics de la formació musical inicial. Cal atendre de manera especial la manca d'aquests centres a Palma. Per això és necessari que l'Ajuntament de Palma creï les seves pròpies escoles elementals de música i dansa. També cal impulsar la coordinació de les escoles privades existents a Ciutat.
- Fomentarem els estudis i la formació de músics, dansaires i compositors a l'estranger.
- **Implantarem els estudis d'art dramàtic i d'arts escèniques.**

Impuls a les escoles de música com a centres bàsics, especialment a Palma, en col·laboració amb l'Ajuntament

Construirà la segona fase de l'edifici del Conservatori de Palma, a fi d'ubicar-hi, amb condicions, els estudis professionals i superiors i altres serveis culturals i educatius.

Arts plàstiques

- Crearem noves ofertes educatives en el camp d'actuació de les escoles d'arts, de manera que s'adeqüin a les necessitats de la població.
- Dotarem l'Escola Superior de Disseny dels serveis i les dotacions necessàries perquè pugui consolidar-se com un centre creatiu, innovador i investigador. Cal tenir cura del patrimoni arquitectònic que suposa el seu edifici històric.
- Fomentarem l'ús de les noves tecnologies al servei de la creativitat i la formació per als alumnes i professors de les arts plàstiques i del disseny.
- Promourem la relació dels professors i alumnes d'arts plàstiques i disseny amb el món de la creació i la producció, amb assistència a encontres, congressos, cursos, fires, mostres i plataformes professionals.

Idiomes

- Oferirem noves opcions d'estudi d'idiomes que permetin l'autoaprenentatge i la formació continuada a través de les escoles oficials d'idiomes: aules multimèdia, cursos intensius, cursos monogràfics d'ampliació, flexibilització del calendari dels cursos.

Convertirem les extensions de l'Escola oficial d'idiomes (Calvià, Ciutadella, Formentera...) en centres complets i independents

- Atendrem el creixement de les ampliacions d'EOI que ara existeixen (Calvià, Ciutadella, Formentera, Palma), a fi de convertir-les en centres complets i independents quan la demanda ho justifiqui, i augmentarem l'oferta d'EOI en el municipi de Palma.

- El PSM elaborarà i durà a aprovació el currículum especialitzat d'idiomes en l'àmbit de les Illes Balears.

Esports

- Regularem els estudis que condueixin a les titulacions oficials de tècnics esportius, en col·laboració amb les federacions esportives.

Formació permanent del professorat

El PSM entén la formació permanent del professorat com un instrument fonamental per a la millora del sistema educatiu i per respondre a les necessitats del professorat i dels centres educatius de les Illes Balears. Pretenem fer possible que el professorat pugui realitzar la seva formació d'acord amb les seves necessitats professionals.

S'elaboraran, aplicaran i avaluaran plans quadriennals de formació permanent del professorat.

Organitzarem i consolidarem la xarxa pròpia de formació permanent del professorat, i potenciarem nous projectes de formació a centres.

Promourem l'establiment de convenis de col·laboració amb entitats.

Oferirem activitats de formació en tecnologies de la informació i la comunicació per possibilitar-ne el seu ús com a recursos didàctics.

Es concediran ajudes individuals per a activitats singulars de formació permanent del professorat.

Fomentarem la implicació del professorat en la seva formació, en tot el procés de desenvolupament i d'avaluació de les activitats formatives.

Realitzarem les activitats de formació amb la qualitat necessària i d'acord amb les necessitats professionals del professorat.

Aplicarem instruments d'avaluació de la formació permanent del professorat per informar sobre la incidència de la formació en la millora de la pràctica educativa

Regularem els estudis per obtenir titulacions oficials de tècnics esportius en col·laboració amb les federacions esportives

13. Salut i consum

En aquesta legislatura s'ha transferit la gestió del sistema públic de salut al Govern de les Illes Balears. Però després d'aquesta fita, històricament defensada pel PSM, comença una tasca ineludible: construir un model propi de servei públic de salut, que ens afermi com a país i que esdevengui pilar bàsic de la qualitat de vida de tots els ciutadans i ciutadanes de les Illes.

Un sistema propi d'atenció sanitària

El PSM propugna un sistema d'atenció sanitària de les Illes Balears amb suficient capacitat legislativa, normativa, financera i organitzativa, que permeti desenvolupar les competències transferides al Govern de les Illes Balears de manera solvent i eficaç. Per al PSM, **la transferència de l'antic INSALUD sols ha d'haver estat la primera passa d'un projecte més ambiciós de descentralització; el nostre Govern ha d'assolir encara el màxim d'autonomia per gestionar el conjunt de les polítiques de salut, sense altre límit que les directrius europees i la legislació bàsica de referència.** Per això, el PSM exigeix la descentralització i transferència o delegació de l'Agència estatal del medicament, de la sanitat interior i exterior, i de les altres àrees de gestió de la salut que encara estiguin regides pel Govern central.

El PSM propugna una assistència pública, gratuïta i universal amb finançament públic a càrrec dels pressuposts de la Comunitat Autònoma, i la gestió pública dels serveis de salut, amb la participació real del ciutadà en la presa de decisions.

El model del PSM assumirà els principis d'equitat i accessibilitat:

s'han d'adaptar les estructures sanitàries a les particularitats, no tan sols geogràfiques, sinó també socials i culturals, de les Illes Balears. L'accés ha d'estar tan sols influït per una variable: les característiques de la necessitat d'assistència dels usuaris: la urgència, la importància per a la seva vida, la seva autonomia, etc.

El PSM considera la insularitat, la immigració, el creixement de la població (especialment de l'anciana), i les variacions estacionals degudes al turisme com elements de referència específics als quals el model balear d'atenció sanitària ha de donar resposta.

La participació de la ciutadania és, sens dubte, la gran assignatura pendent de tots els sistemes sanitaris públics. Per això, **el PSM impulsarà una autèntica implicació de la ciutadania mitjançant consultes a ajuntaments, entitats ciutadanes, organitzacions de professionals sanitaris, etc., en les decisions de política sanitària d'una manera integral:** quins han d'ésser els criteris d'incorporació de nous fàrmacs, prioritització d'actuacions, aspectes de confort en hospitals i centres de salut, etc.

Des de la nova situació post-transferencial, el PSM abordarà l'heterogeneïtat de la gestió sanitària de les illes heretada: s'ha de cercar

Persegüim una millora global en l'eficiència de la inversió pública, una major eficàcia en la gestió de les necessitats, i l'increment de la qualitat assistencial

un denominador comú de formes de gestió, unificant tots els recursos sanitaris en una estructura i model de gestió únics, que haurà d'incloure un marc de relacions laborals homogeni que serveixi clarament per dignificar les condicions de feina. L'objectiu d'aquesta unificació és la millora global en l'eficiència de la inversió pública, una major eficàcia en la gestió de les necessitats, i l'increment de la qualitat

assistencial tant en el vessant tècnic com de

l'atenció al ciutadà. Això significa que **GESMA ha de desaparèixer (la seva existència ha deixat de tenir cap sentit)**, i que **les fundacions públiques sanitàries han de reconvertir-se cap a la gestió directa des de l'Ib-Salut, ja que no han demostrat millorar ni l'assistència, ni la gestió, ni la implicació dels professionals.**

El nostre model es basarà en unes estructures de gestió sanitària més naturals: les àrees. Una gerència d'àrea servirà clarament per integrar l'atenció primària, que ha de ser l'eix vertebrador de tota la política sanitària, amb les estructures hospitalàries, sociosanitàries i de salut mental, amb una visió estratègica única, i uns objectius comuns, en els quals tots els nivells estiguin implicats. És fonamental potenciar els recursos de l'atenció primària per atendre les urgències.

L'àrea sanitària com a base territorial sanitària no s'ha de limitar a integrar els elements assistencials que estan establerts en el territori, sinó que ha de permetre una visió global del capital de salut de la població que viu a les Illes, ha de potenciar els aspectes preventius i ha de desenvolupar els hàbits saludables, establir les línies estratègiques d'investigació i desenvolupament, ha de mesurar i salvaguardar la qualitat assistencial en tots els seus elements, i ha d'incidir de manera clara sobre tots els aspectes

que comporta una concepció àmplia i moderna de la salut.

Es fa necessària l'existència d'una coordinació molt més estreta entre els elements purament sanitaris i els socials, per establir nivells de comunicació adequats que permetin afrontar els problemes de l'usuari amb aquesta visió integral que defensam.

Assegurem el tractament de les patologies agudes, impedit l'eliminació de recursos específics si no està garantida la seva substitució. Proposam el manteniment d'algunes formes d'atenció sanitària en patologies agudes als hospitals General i Joan March (consultes externes, programes específics, etc.).

El PSM mantindrà l'Hospital Militar de Palma com a recurs públic sociosanitari o com a residència pública assistida. Es tracta d'atendre una reivindicació històrica de molts sectors socials, sobretot de Palma, avalada per la necessitat d'apropar les instal·lacions assistencials al ciutadà.

Redactarem un nou mapa funcional de recursos que unifiqui els distints ordenaments d'atenció: primària, especialitzada, sociosanitària i salut mental, així com els dels serveis socials, aquests més difícils d'unificar amb els ja esmentats, amb base territorial: municipal, en mancomunitats comarcals, etc.

El PSM considera el sector privat com un element essencial compatible i complementari d'un sistema d'atenció sanitària públic i de qualitat. Per això és fonamental el control i l'ordenació d'aquest sector, ajudant al seu desenvolupament sempre que no signifiqui la retracció dels recursos propis del sistema públic.

S'incrementaran les accions per controlar la despesa en medicaments. En primer lloc, el PSM farà les inversions i innovacions tecnològiques pertinents per incorporar immediatament el control del consum de medicaments a través de la targeta sanitària, utilitzable tant als

centres de salut com a les farmàcies. A més, es millorarà el sistema de prescripció, afavorint l'ús de genèrics, i implantant de manera urgent l'administració exacta dels fàrmacs necessaris per a cada tractament. **El problema no són les farmàcies, sinó les multinacionals farmacèutiques i la seva pressió sobre els professionals de la medicina. Les farmàcies poden i han de ser aliades de l'administració sanitària de les Illes Balears per crear una nova cultura de l'ús dels medicaments.**

El PSM defensa una reforma de la Llei d'ordenació farmacèutica. Des del reconeixement del paper ineludible que les farmàcies duen a terme en el coneixement i seguiment de la majoria de malalts, proposam la incorporació de la xarxa farmacèutica en el sistema d'atenció primària, l'elaboració d'un protocol general de connexió i relació entre els metges i els farmacèutics, i l'establiment de requisits de coneixement de la realitat social balear i de la llengua catalana per a l'adjudicació de noves places, a fi de minvar l'actual intrusisme exterior.

Promoció i protecció de la salut

Durant la llarga etapa de gestió sanitària per part del Govern central, la

pèssima gestió i la carència d'inversions han donat

un resultat preocupant: en moltíssims

d'indicadors de salut, els ciutadans i

ciutadanes de les Balears estam a la cua.

Per això, pel PSM **tota la política**

sanitària ha d'anar encaminada a dis-

minuir la incidència dels problemes

de salut en el conjunt de la població.

El PSM vetllarà per l'aplicació efectiva de la

normativa vigent en matèria de protecció de

la salut. Treballarem la incorporació de criteris de

protecció

Incorporació funcional de la xarxa de farmàcies al sistema d'atenció primària de l'Ib-Salut

promoció de la salut a totes les administracions públiques fent possible que des de qualsevol punt de l'administració es posi un granet d'arena en la millora de les condicions de salut. Potenciarem la unitat de programes sectorials i promoció de la salut de la Conselleria de Salut.

Incrementarem la col·laboració i coordinació entre la Conselleria de Salut

i Consum i totes les altres administracions i

organismes públics, per determinar en quines àrees d'activitat es poden generar riscos per a la salut pública i poder accedir a la informació que permeti la presa de mesures oportunes.

Promoció de la salut és informació, comunicació i diàleg. Per això, crearem el Sistema Unificat d'Informació sobre la Salut, que inclourà un telèfon operatiu 24 hores al dia, 365 dies a l'any, un sistema de comunicació per internet, i la realització i publicació de qüestionaris, estadístiques i estudis d'interès general.

El PSM reorientarà el Servei d'Epidemiologia perquè faci una autèntica tasca de vigilància i orientació sanitària. S'incrementarà el control dels professionals sanitaris i de les instal·lacions hospitalàries per a la prevenció i el tractament d'infeccions hospitalàries i similars. Així mateix, **es crearà el Laboratori Central de les Illes Balears, suficientment dotat i acreditat com a laboratori de referència**, perquè pugui efectuar el màxim possible de proves diagnòstiques oficials i homologades, i perquè realitzi una correcta valoració de riscos, facilitant la presa de decisions o l'aplicació de sancions per part de l'autoritat sanitària.

Creació del Sistema Unificat d'Informació sobre la Salut: telèfon operatiu 24 hores al dia, 365 dies a l'any, comunicació per internet i publicació de dades, estadístiques i estudis

Potenciarem les mesures de protecció de la salut ambiental i la lluita contra la contaminació acústica i lumínica.

Vigilarem amb més eficàcia la venda de productes farmacèutics sense recepta (amb especial control dels antibiòtics i somnífers), les promocions de productes miracle, i la pseudomedicina i la pseudofarmàcia, perseguint les activitats il·legals i protegint els drets dels consumidors i dels comerciants de productes relacionats amb la salut que compleixen amb la normativa establerta. El PSM promourà la legalització de noves teràpies i productes que confirmen la seva eficàcia terapèutica.

Potenciarem els mecanismes de control de la seguretat alimentària, i reforçarem les mesures per a l'aplicació dels sistemes d'autocontrol a les empreses i de la normativa de manipuladors d'aliments. Es crearan nous programes de col·laboració amb sectors i/o organitzacions de productors primaris, de la indústria alimentària i de la restauració col·lectiva.

Més accessibilitat, millor atenció

Per al PSM, el pacient de l'atenció sanitària és, sobretot, un ciutadà amb drets, no un destinatari passiu de decisions preses al marge d'ell. Per això, consideram ineludible i fonamental afrontar el repte de millorar l'accessibilitat dels ciutadans de les Illes a tots els recursos d'atenció sanitària, i millorar substancialment l'atenció en tots els sentits.

El PSM posarà en marxa un sistema global de gestió de la qualitat de l'assistència sanitària, en el qual hi tindrà un pes especial l'opinió de l'usuari, que es recollirà de manera

Prioritat, les llistes d'espera: avaluació, transparència, i reducció al mínim raonable abans de dos anys

sistemàtica a tots els punts de prestació de serveis sanitaris.

Ens proposem com a prioritat avaluar a fons i donar transparència a totes les llistes d'espera per a proves o intervencions, i ens esmerçarem a reduir-les al mínim raonable en un termini no superior a dos anys.

Junt amb la inversió en nous centres hospitalaris i en reforma dels existents, elaborarem i executarem un pla general d'innovació i inversió tecnològica descentralitzada, amb l'objectiu **d'evitar el màxim de desplaçaments a Palma des de la part forana, i des de Menorca, Eivissa o Formentera, per a proves diagnòstiques que, amb l'adequada dotació d'equips, podrien realitzar-se molt més a prop del domicili del ciutadà.**

Durem a terme una revisió general dels procediments, protocols, criteris, mètodes i tècniques utilitzats en l'atenció a la dona gestant, especialment pel que fa al part i a la cura perinatal, tant en el sistema sanitari públic com a les clíniques privades, amb l'objectiu de millorar el compliment de les recomanacions de l'OMS en aquesta matèria, d'humanitzar i personalitzar l'atenció, desmedicalitzar-la en la mesura del possible (la mare i el nadó no són malalts), i ampliar la llibertat d'opcions de la dona pel que fa al seu propi part, amb la possibilitat del part a domicili, gratuït i atès per personal sanitari del sistema públic de salut. Així mateix, realitzarem un estudi i afrontarem les intervencions necessàries per reduir la incidència de cesàries, excessivament freqüents en les clíniques privades.

Humanització i personalització de l'atenció a la dona gestant, especialment en el part i la cura perinatal

El PSM crearà la figura del «llit d'acompanyant» a tots els hospitals públics de les Illes Balears, destinat **a donar confort a l'acompanyant dels malalts ingressats que tenguin el domicili allunyat del centre hospitalari, amb especial atenció als malalts i acompanyants residents a altres illes.**

S'elaborarà un Pla general de proximitat en l'atenció sanitària; inspirat en el principi de subsidiarietat, establirà **un conjunt de mesures per traslladar el màxim de serveis el més a prop possible del domicili dels usuaris**, contemplant tots els nivells d'atenció: el domicili propi, el centre de salut, el PAC, etc.

Salut laboral

La salut laboral ha de donar resposta a dos elements bàsics: el dret a la protecció de la salut dels treballadors, i el manteniment dels drets laborals mitjançant la detecció de totes les patologies derivades del treball.

Reforçarem els sistemes de control per a la prevenció dels accidents laborals amb un millor tractament de la informació, especialment en relació als índexs de freqüència, incidència i gravetat, amb la col·laboració dels sindicats i empresaris. Millorarem la divulgació, el processament i la utilització de la informació de les memòries anuals dels Serveis de Prevenció.

Posarem en marxa el **Servei Balear de Prevenció**, que actuarà a totes les administracions públiques radicades a les Illes Balears: autonòmica, perifèrica-estatal i local. Aquest servei serà el responsable d'exercir el control i fer valoracions de risc, i de fomentar la col·laboració entre institucions, empreses i treballadors.

Es potenciaran les activitats formatives dels treballadors en matèria de salut laboral, millorant la cooperació entre les Conselleries de Salut i Consum i la de Treball i Formació, especialment amb la creació d'un banc de dades comú i d'una comissió de treball permanent. Formació dels inspectors en aspectes bàsics d'ambdues matèries.

Intensificarem la vigilància en salut laboral amb l'objectiu

d'investigar, identificar i quantificar els riscos i patologies laborals a través de la visita/enquesta d'empreses, el control del treball de l'Atenció primària i hospitalària i el control de la feina desenvolupada per les mútues de treball, la promoció de les revisions als treballadors autònoms a través de les associacions professionals o laborals i la Unitat de vigilància de salut laboral.

El PSM potenciarà la millora de la divulgació i l'intercanvi d'informació sobre salut laboral: divulgació de pautes de detecció de malalties professionals entre els sanitaris d'atenció primària i especialitzada, intercanvi d'informació i dades estadístiques a través del nou Sistema Unificat d'Informació sobre la Salut (publicacions i internet).

Proposam la **creació d'una Àrea d'higiene laboral/industrial, adscrit al Laboratori Central de les Illes Balears** que s'ha explicat més amunt.

El PSM impulsarà el reconeixement de la incorporació de programes de protecció de la salut en els barems de reconeixement laboral i de contractació. Així mateix, promourem el reconeixement públic de les empreses que hagin desenvolupat una major i millor tasca en la prevenció de riscos laborals.

Noves demandes, nous drets

En la perspectiva de construir un model sanitari propi de les Illes Balears, el PSM és sensible als nous reptes i exigències que planteja un sector cada cop més ample de ciutadans en relació a les noves tendències

S'ha de donar resposta als nous reptes i exigències relacionats amb les noves tendències de la medicina, l'evolució del concepte de salut i l'increment de les llibertats personals

de la medicina, a l'evolució del mateix concepte de salut, i a la implicació personal en les decisions que afecten el propi cos i la salut, un cop s'han superat els vells models d'atenció mèdica que feien del malalt un subjecte passiu, i del professional sanitari l'únic protagonista de les decisions.

L'increment i la pluralització de la formació general de la població, i altres factors com la creixent sensibilitat mediambientalista i ecologista, han fet guanyar terreny a les anomenades medicines o teràpies alternatives. Seria un despropòsit ficar totes les ofertes dins el mateix sac: ni tot és bo, ni tot dolent.

Per al PSM, la innegable situació de barreig de múltiples ofertes, la coexistència d'iniciatives força interessants amb altres ofertes de dubtosa qualitat terapèutica, es deuen fonamentalment a la manca de regulació d'aquestes matèries. Per això, promourem un debat sense prejudicis, ample, científicament rigorós i participatiu, sobre la forma com aquestes noves teràpies s'han d'incorporar dins el nostre sistema de salut, amb l'objectiu d'establir-ne una regulació específica en un termini no superior a tres anys.

Promourem un debat i la regulació específica de les anomenades teràpies alternatives abans de tres anys

Com a iniciativa concreta en el marc d'aquesta regulació general, en el cas que s'assoleixi la gestió autonòmica de l'Agència del medicament, el PSM proposa la **incorporació de metges homeòpates i la introducció dels medicaments homeopàtics en el sistema públic de salut**, perquè els usuaris que optin per aquesta disciplina no hagin de recórrer a la iniciativa privada i es puguin beneficiar de l'atenció mèdica gratuïta i el descompte en els medicaments amb recepta.

Consum

El PSM durà a terme una política de consum basada en la defensa dels drets dels consumidors usuaris, la protecció de la seva seguretat i salut, i la garantia dels legítims drets dels productors, comerciants i manipuladors.

Incrementarem els recursos personals i materials dels serveis d'inspecció, atenció i informació de consum.

Reordenarem tots els recursos existents, en especial si aconseguim la **transferència al Govern de les Illes Balears de totes les competències en matèria de salut pública i consum**. Millorarem la formació de tot el personal i equilibrarem la relació entre el nombre d'inspectors i el nombre de persones dels equips auxiliars, a fi de garantir el seguiment i la resolució de totes les reclamacions presentades.

Clarificació i simplificació del procediment per a la presentació de reclamacions de consum

Establirem un nou **sistema de control del mercat per detectar les transgressions als drets dels consumidors de manera immediata**, especialment davant la velocitat amb què el mercat ofereix nous productes i serveis i la innovació en la manera de fer-los arribar als consumidors: internet, multipropietat, venda per correu, etc.

El PSM treballarà perquè es clarifiqui i simplifiqui el procediment per a la presentació de reclamacions de consum, per millorar l'eficàcia del servei, evitar la presentació de reclamacions improcedents, fomentar la política de respecte als drets dels consumidors en el món empresarial, i augmentar la incorporació de les empreses al sistema d'arbitratge per a la resolució de conflictes relacionats amb el consum.

Potenciarem el control en matèria de consum de les grans empreses de distribució minorista d'àmbit estatal i multinacional, establint l'obligatorietat d'implantar al territori balear oficines d'atenció al client, per part d'aquestes empreses, que permetin una atenció personalitzada i en català.

Unitats d'informació de consum a tots els municipis de les Illes Balears: informació, tramitació de reclamacions i mediació

El PSM crearà unitats d'informació de consum a tots els municipis balears, i oficines comarcals de consum, coordinades per la Conselleria de Salut i Consum del Govern, perquè realitzin tasques d'informació, recepció i tramitació de reclamacions, i mediació entre consumidors i proveïdors.

Desenvoluparem l'Estatut del consumidor perquè sigui d'aplicació a totes les àrees de consum, i determinarem l'obligatorietat de proveir del full de reclamacions a tots els establiments proveïdors de productes i serveis.

El Sistema Unificat d'Informació sobre la Salut inclourà informació i activitats específiques sobre consum, facilitant l'intercanvi de coneixements entre l'administració, les empreses i els ciutadans.

Es milloraran el control, la investigació i l'anàlisi continuats del mercat.

Es crearan unitats específiques per al control de les promocions comercials realitzades a través dels mitjans de comunicació, i per a l'educació en el consum dels infants i joves, en coordinació amb l'administració educativa.

Salut mental

L'objectiu del PSM és la **plena normalització de l'atenció sanitària als malalts mentals i l'augment de la seva qualitat de vida**, cosa que requereix un notable increment de recursos financers i humans, una millora de la coordinació amb els serveis socials, les entitats i associacions, i un suport molt més gran a la insubstituïble tasca dels familiars d'aquests malalts.

Proposam la **creació d'un únic servei que gestioni tots els àmbits d'actuació en salut mental** (unitats de salut mental, hospitalització d'aguts, recursos sociosanitaris), estretament connectat amb les gerències d'àrea. La visió de conjunt permetrà realitzar una adequada planificació, tant en el càlcul de les necessitats com en la coordinació de les accions. Els nous dispositius que es vagin creant han d'acompanyar-se d'unes accions globals (circuitos i protocols de derivació, previsions d'utilització, etc.) per evitar que es col·lapsin tot just haver-se inaugurat.

El PSM prioritzarà el treball conjunt amb les administracions i recursos, públics i privats, de serveis socials, per a la creació de nous recursos per a pacients psiquiàtrics que requereixen ingressos de mitja - llarga estada, l'ingrés en pisos tutelats i centres de dia, i la posada en marxa de nous programes d'activitats socials, ocupacionals i lúdiques, amb un notable increment del finançament destinat a aquest últim capítol.

Augmentarem les inversions en recursos i personal de les unitats de salut mental (USM).

Fomentarem la participació real dels professionals, pacients, familiars i associacions en la reforma psiquiàtrica ja iniciada, a fi d'evitar qualsevol tipus d'imposició.

Millora de la coordinació amb els serveis socials i les associacions, i més suport a la insubstituïble tasca de les famílies cuidadores

Toxicomanies

El FSM promou un abordatge global i multidisciplinari dels trastorns per abús de substàncies, i prioritza les actuacions preventives coordinades en tots els àmbits d'incidència sobre la població usuària o potencialment usuària de drogues: escoles, espais informals de socialització, serveis socials i sanitaris d'atenció primària, etc.

Per atendre les necessitats de les persones amb problemes de toxicomanies, ja siguin puntuals o de llarga durada, és necessària una xarxa suficient i ben coordinada de recursos diferents. El PSM considera que els últims anys s'ha avançat en la posada en marxa d'aquests serveis, però que encara hi queden actuacions pendents. La nostra feina en aquest camp se centrarà a solucionar aquests dèficits.

Incrementarem la dotació de la Unitat d'hospitalització breu de trastorns addictius, augmentarem el nombre de llits, incorporarem personal d'infermeria amb formació específica, i psicòlegs i psiquiatres amb dedicació exclusiva, per possibilitar l'atenció tant en casos de desintoxicació com de patologia dual

Un abordatge global i multidisciplinari dels trastorns per abús de substàncies, prioritant les actuacions de caràcter preventiu

(coexistència de dependència de drogues amb un altre trastorn psiquiàtric). S'ha de superar la dualitat actual entre els recursos d'atenció a la salut mental i els d'atenció a drogodependències, ja que la seva desconexió dificulta l'atenció dels pacients que presenten patologia dual. Hauria d'estar ubicada en un hospital generalista per atendre també la interconsulta, i en relació directa amb una unitat de psiquiatria hospitalària.

Mantindrem la Unitat d'alcoholisme de l'Hospital Joan March amb dotació suficient de llits i personal, i millorarem les línies i els criteris de derivació des d'atenció primària i especialitzada, i cap als distints programes de deshabitució de l'alcohol i reinserció social, amb especial esment als usuaris amb problemes severos de desarrelament familiar i social i dificultats serioses de reprendre una vida autònoma.

Posarem en marxa **un programa específic d'atenció a la dona gestant drogodependent.**

Crearem una xarxa de centres (centres de dia, residencials, comunitats terapèutiques) per a la realització de programes de deshabitució i reinserció de mitja i llarga durada, potenciant alhora la integració mútua dels ja existents (Projecte Home, Reviure, etc.) en una xarxa general d'atenció a les toxicomanies.

I 4. Qualitat de vida: compromís social i suport a la família

L'indubtable progrés que s'ha produït a les Illes Balears durant les últimes dècades no ha evitat la persistència de preocupants sectors en risc d'exclusió social i marginació, i de bosses de pobresa. La fragilitat de les conquestes de l'estat del benestar i la migradesa de la política de serveis socials propiciada pels successius governs de dreta a les Illes Balears, han iniciat, aquesta legislatura, un camí de redreçament.

Per al PSM, l'aprofundiment de les polítiques socials és ineludible i urgent, i s'ha de concretar durant els anys que vénen en un increment dels pressupostos públics que s'hi dediquen, en el foment de la participació ciutadana com a via d'aprofundiment democràtic i foment de la convivència i la solidaritat, i en una decidida aposta per les noves polítiques de suport a la família.

Participació ciutadana, moviments socials i voluntariat

La participació ciutadana permet assolir unes quotes més grans d'implicació de la població en les polítiques que els afecten, estimula una ciutadania més activa, més capacitada, més dotada d'esperit crític i amb possibilitat d'incidir i controlar millor les qüestions que els afecten.

Ben enfocada, la participació contribueix a l'adopció de solucions més consensuades i socialment més acceptades en el procés de conformació de les polítiques públiques, i amplia la dimensió democràtica de les institucions, fent-les més properes a les persones. Certament, cal

evitar la utilització dels conceptes de participació social i de societat civil com ho fa la dreta, la qual, per exemple, considera el «boom» del voluntariat sobretot com un contingent de persones disposades a treballar en afers socials de manera gratuïta, i no com un mitjà de transformació social i estímul de la solidaritat.

Per al PSM, la propera legislatura ha de ser clau en la consolidació de mecanismes de participació social a nivell local i autonòmic, a través de mecanismes ja introduïts al llarg d'aquesta legislatura com són els fòrums o els consells consultius. Però cal anar més enllà. **El PSM promourà la introducció de mecanismes fins avui inèdits com les enquestes deliberatives, els referèndums, les conferències de consens, els nuclis d'intervenció participativa, els processos d'investigació-**

a c c i ó

participativa, i els plans comunitaris com a instruments de participació d'ampli abast.

El PSM dóna suport a la revitalització del moviment social a Mallorca: és un símptoma positiu de vitalitat social i de foment dels valors democràtics i solidaris

La lluita ciutadana per la protecció del territori, la defensa de la llengua, la cultura i l'autogovern, la solidaritat amb les persones immigrades, i la creixent implicació de nombroses organitzacions i entitats en diverses causes d'abast planetari, han conduït a una revitalització del moviment social a Mallorca, a la qual el PSM és sensible i dóna suport.

L'extraordinària mobilització contra la guerra d'Iraq que s'ha produït a Mallorca durant els últims mesos, articulada entorn de la

Plataforma per la democràcia i la globalització social, és un fenomen molt positiu que ha de ser pres en consideració i valorat com un símptoma positiu de vitalitat social i de foment dels valors democràtics i solidaris. Per al PSM, les institucions públiques han de ser permeables a les reivindicacions i propostes del moviment social, i els partits polítics han d'evitar qualsevol temptació de dirigisme, control o manipulació.

Pel que fa al voluntariat i a la participació ciutadana a través d'entitats, **el PSM treballarà per ampliar els àmbits de participació de les organitzacions i els moviments socials, donant-los un paper més destacat en la gestació i gestió de les polítiques públiques.** Cal evitar la instrumentalització de les entitats. Per contra, s'ha d'estimular la seva capacitat per diagnosticar els problemes sobre els quals intervé (el voluntari o voluntària no s'ha de sentir limitat a la realització d'un servei de manera acrítica), la seva dimensió política i d'acció col·lectiva, i la seva capacitat d'implicar les persones afectades en la resolució dels seus problemes.

Suport a les famílies

El PSM entén la política de suport a les famílies com una política social d'ampli abast que té per objectius fer possible la conciliació de la vida laboral i social amb el manteniment dels vincles afectius que són a la base de tota comunitat humana. L'estat del benestar no pot descuidar la família, i polítiques socials que arribin a les famílies seran polítiques que arribin a les persones.

Treballarem perquè les polítiques d'ajuda a la família arribin a tots els col·lectius socials i a tota mena d'agrupaments familiars, independentment de la seva consideració legal. El concepte de família avui és ample i canviant, atesa la revolució en els costums que ha dut a l'acceptació i l'increment d'agrupaments monoparentals, homosexuals, informals o successius que van més enllà del que es preveu en l'expressió «parelles de fet» i que constitueixen una ampla realitat que no es pot deixar de banda des de les institucions.

El PSM impulsarà unes polítiques familiars que potenciïn la igualtat entre els sexes i la protecció dels col·lectius més febles, especialment els menors i els ancians. Pel que fa a aquest darrer col·lectiu, es garantirà un nombre de places suficient a les residències, però sobretot s'impulsarà la xarxa de centres de dia i l'ajuda domiciliària per tal de fer possible que les persones majors puguin viure amb un ample grau d'autonomia tots els anys que desitgin fer-ho.

Quant als menors, l'aparent prosperitat de les Illes Balears contrasta amb un increment dels casos d'abandonament, maltractament i violència,

Impuls a les polítiques familiars que potenciïn la igualtat entre sexes i la protecció dels col·lectius més febles, en especial menors i ancians

que no han estat tractats amb la radicalitat que la situació requereix.

La generalització de la presència de la dona en el món del treball i en la vida social ha fet encara més evident la necessitat de conciliar els horaris laborals amb la vida familiar. D'altra banda, els nous ritmes de treball i els canvis en els patrons de relació familiar fan necessària l'**aplicació de polítiques formadores de la responsabilitat familiar (la família té un rol indelegable), però també l'extensió dels serveis d'educació infantil, especialment en l'etapa 0-3 anys.**

Impuls de polítiques formadores de la responsabilitat familiar (la família té un rol indelegable), i extensió dels serveis d'educació infantil

La creació de noves escoles i l'increment del nombre de places a preus assequibles no pot tenir únicament un caràcter assistencial sinó també educatiu.

El suport a les famílies que impulsarà el PSM tindrà molt present també la joventut, i l'ample espectre de situacions des de l'adolescència fins aproximadament

la trentena d'anys, ja que a aquesta edat sovint molts joves encara no poden establir una vida autònoma a causa de la precarietat laboral i al preu dels habitatges.

Política d'habitatge

L'entallament de l'economia durant els darrers anys ha contribuït a l'augment exagerat del preu de l'habitatge, de tal forma que en aquests moments l'adquisició d'un habitatge propi es troba fora de l'abast de molts de sectors de població. El PSM promourà una política de suport a l'habitatge global i transversal, basada en la coordinació entre totes les administracions que hi intervenen: conselleries del Govern, Consell Insular i corporacions locals.

El PSM prestarà una **atenció especial als sectors de població entre els quals té més incidència la problemàtica de l'habitatge: persones majors amb pensions no contributives, joves que cerquen el seu primer habitatge, dones amb càrregues familiars, i persones soles amb patologies mentals.**

Avantatges per als propietaris que vulguin llogar les seves cases: exempció o rebaixa d'impostos, tutela i seguiment de la situació dels llogaters, i ajudes per a la rehabilitació

Posarem en marxa immediatament una sèrie d'**actuacions destinades a evitar desnonaments: mediacions, ajudes econòmiques i assessorament legal.**

Millorarem el sistema d'inspeccions de les ocupacions d'habitatges de protecció oficial, per tal d'assegurar-ne el bon ús.

El PSM proposa la introducció d'avantatges per als propietaris que vulguin llogar les seves cases: exempció o rebaixa d'impostos, tutela i seguiment de la situació dels llogaters, seguiment dels casos, ajudes per a rehabilitació d'habitatges destinats a lloguer. Així mateix, **s'incrementarà el número d'habitatges de protecció oficial i promoció pública destinats a lloguer.**

De manera progressiva, el PSM posarà en marxa a tots els ajuntaments, començant pels de més habitants, allotjaments d'emergència per a situacions que no poden esperar.

Es durà a terme un estudi exhaustiu de la situació en què es troba el mercat immobiliari privat. Es catalogaran els edificis deshabitats (pisos i cases, hotels, instal·lacions obsoletes...), i s'elaborarà un Pla de recuperació de l'habitatge. El PSM proposa la instauració, des del consens polític, d'alguna mesura fiscal que gravi el manteniment d'habitatges i oficines en desús.

Potenciarem el programa de mediació pública entre propietaris i possibles llogaters. Aquest servei, fins ara dependent de l'IBAS i gestionat indirectament, ha de tendir cap a la gestió municipal.

Augmentarem la dotació de cases d'acollida, de gestió municipal, destinades a col·lectius que són objecte de desinstitucionalització (malalts mentals, dones, presos...), i vincularem aquests centres a programes de recuperació de l'habitatge autònom.

Dotarem els ajuntaments dels mitjans normatius, tècnics, i econòmics necessaris per tal que puguin planificar la dotació d'habitatges en el seu municipi, d'acord amb les seves necessitats.

Posarem sòl urbà públic a disposició de cooperatives que promoguin la construcció d'habitatges en règim de lloguer per als seus associats

El PSM posarà sòl urbà públic a disposició de cooperatives que promoguin la construcció d'habitatges en règim de lloguer per als seus associats, en condicions avantatjoses.

En matèria d'habitatge per a joves el PSM proposa la **construcció de més habitatges socials per part de l'IBAVI destinats tant a l'adquisició com al lloguer per part dels joves, i la destinació d'una quantitat anual suficient del pressupost de**

la CAIB pel foment de l'habitatge jove i l'emancipació juvenil.

Dona

El PSM defensa l'avanç de la democràcia paritària com a via per aconseguir una democràcia plena, amb una representació equilibrada

de dones i homes. És fonamental la sensibilització de la població a través d'accions pedagògiques de les administracions a favor de la no discriminació de la dona. L'augment de la consciència permetrà assolir el que s'anomena «nou contracte social»: el repartiment de la feina, el repartiment de les responsabilitats familiars i el repartiment del poder.

Treballarem per **eradicar les discriminacions, tant de caràcter qualitatiu com quantitatiu, dins els món laboral** (salari, tipus de contractació, representació en els llocs de responsabilitat, poca representació en les negociacions de les seves condicions de feina, taxa d'atur...).

Reserva d'un percentatge de tots els contractes bonificats per a dones amb càrregues familiars i baixos nivells de renda

Inclourem la variable «sexe» en la totalitat de les estadístiques laborals i de formació que fa l'administració.

Desenvoluparem nous programes de formació professional ocupacional per a dones d'acord amb les necessitats reals del mercat de treball, així com programes de reciclatge i promoció de dones que treballen en ocupacions tradicionalment femenines amb categories de baixa qualificació.

Com a mesura específica de suport a les dones en situació de pobresa, proposarem la reserva d'un percentatge de tots els contractes bonificats per a dones amb càrregues familiars i baixos nivells de renda.

Durem a terme campanyes de sensibilització empresarial contra la discriminació a la feina, establim un sistema de denúncia d'ofertes de feina discriminatòries, i incentivarem les empreses que fomentin la igualtat de condicions laborals entre els homes i les dones.

El PSM defensa que l'**Institut Balear de la Dona assumeixi tasques**

específiques de foment de l'autoocupació i la creació d'empreses, organitzant o promovent iniciatives de formació, serveis d'assessorament, suport tècnic i gestió de crèdits blans.

En l'àmbit rural, promourem programes d'informació, promoció i participació de la dona, tant de caire econòmic com social i cultural.

En l'àmbit de l'educació, intensificarem el ple desenvolupament i aplicació de la coeducació en tot el sistema educatiu (formal, no formal i universitari). Incrementarem l'adaptació dels materials didàctics des de la perspectiva de gènere i coeducativa. Promourem l'accés de la dona a llocs de responsabilitat en el sistema educatiu. Impulsarem l'ús i la transmissió del llenguatge no sexista dins l'ensenyament, i fomentarem l'estudi crític del rol de la dona al llarg de la història.

Perquè fa a la promoció de la salut, el PSM reivindica el paper dels centres de planificació familiar, com a eix en la prevenció d'embarassos no desitjats, VIH/SIDA i altres malalties de transmissió sexual. Promourem la descriminalització de la interrupció voluntària de l'embaràs i l'adaptació del sistema socio sanitari públic per donar-hi resposta.

Denunciam la publicitat sexista, la utilització de la imatge de la dona des dels estereotips tradicionals com a reclam sexual, i promovem una publicitat amb elements educatius, transmissora de la igualtat d'oportunitats o del repartiment de responsabilitats familiars i socials entre dones i homes.

El PSM reitera el seu compromís solidari amb les dones maltractades, i es proposa dur a terme un conjunt d'actuacions preventives, d'intervenció i de suport.

Ampliarem el número i la dotació dels serveis d'informació

jurídica i d'atenció psicològica a dones maltractades. Promourem la signatura de convenis entre el Govern de les Illes Balears i els ajuntaments, per tal que aquests serveis es puguin prestar, tant com sigui possible, als municipis mateixos.

Incrementarem el nombre de centres i places per a l'acollida de dones maltractades, amb fills o sense, tant a Palma com a la part forana, i establirem uns protocols clars de coordinació i derivació entre aquests centres i els serveis socials, el sistema sanitari, les forces de seguretat i l'administració de justícia.

Proposam la reserva d'un 1% dels habitatges de promoció pública per a dones maltractades que es trobin en procés de reinserció social.

Augmentarem les campanyes preventives de la violència domèstica, tant en l'àmbit educatiu com amb mitjans de difusió generalista.

El PSM reitera el seu compromís solidari amb les dones maltractades, i es proposa dur a terme un conjunt d'actuacions preventives, d'intervenció i de suport

Llibertat sexual

El PSM treballa perquè les institucions autonòmiques, insulars i municipals, en ser les més properes a la ciutadania, juguin un paper capital en la normalització dels ciutadans i ciutadanes gais, lesbianes, transsexuals i bisexuals.

Les institucions públiques han d'esdevenir un referent positiu d'integració i de lluita contra l'homofòbia; no poden quedar-se només en la denúncia de les diferents formes de discriminació (social, legal, econòmica) sinó que, a més, han d'adoptar mesures adequades que fomentin l'exercici de la llibertat d'orientació sexual.

El PSM assumeix l'esperit del "Programa Vota Rosa".

Serveis socials d'atenció primària

El PSM no entén l'Atenció Primària com un servei marginal d'assistència a la pobresa, sinó com una eina bàsica de prevenció de l'exclusió social, i com un recurs públic essencial per a la lluita contra qualsevol mena de desigualtat social, que ha de dirigir la seva atenció tant a persones com a col·lectius, des d'una perspectiva alhora territorial i comunitària i que, per tant, ha d'estar ben dotat en recursos humans, financers i logístics.

Proposam l'adaptació de la normativa, l'organització, els programes i les actuacions dels serveis socials, a les noves característiques de la societat, i en especial a les noves formes de convivència sorgides de l'evolució social.

El PSM reforçarà les plantilles d'atenció primària, per arribar **en un termini no superior als dos anys, a la dotació d'un equip bàsic (un treballador social, un educador social i una treballadora familiar) per a cada 10.000 habitants.**

Introduïrem treballadors de suport a l'atenció primària per realitzar funcions de coordinació i treball mixt amb els serveis socials especialitzats i amb altres recursos de servei públic (salut, educació), sobretot pel treball amb menors i famílies, vellesa i immigració.

Inserció social de les persones immigrades

El Pla integral d'atenció a la immigració que ha posat en marxa el Govern de les Illes Balears ha estat una bona primera passa, però s'ha de sotmetre a revisió, ja que la realitat, la procedència i el nombre de persones immigrades a les nostres illes ha variat considerablement al llarg dels últims anys. El PSM proposa revisar-lo a través d'un procés obert i participatiu que impliqui totes les administracions, les entitats socials que treballen amb persones immigrades, i els col·lectius d'immigrants organitzats.

El PSM presentarà al Parlament de les Illes Balears dues iniciatives legislatives davant les Corts espanyoles. Una, perquè es reconegui el dret a vot en les eleccions municipals als estrangers extracomunitaris amb residència legal a l'estat espanyol, dret del qual ja gaudeixen els nacionals d'altres estats de la Unió Europea. L'altra, perquè l'estat estengui el dret al descompte en viatges a totes les persones immigrades d'origen extracomunitari residents a les Illes Balears.

Dret a vot i al descompte en viatges per a totes les persones immigrades d'origen extracomunitari residents a les Illes Balears

Atesa la ineficàcia de la Delegació del Govern central en la gestió dels tràmits de regularització de les persones immigrades, i vist que no es dota amb els recursos suficients per atendre amb eficàcia la gran demanda de permisos de treball i residència, el PSM proposarà que **el nou Estatut d'autonomia concedeixi àmplies competències al Govern de les Illes Balears en matèria d'immigració: realització de tràmits administratius, concessió de permisos de treball, residència i reagrupament familiar, resolució dels tràmits actualment en curs, i assignació de contingents de treballadors estrangers a les convocatòries subvencionades d'ocupació a través del SOIB.**

Ampliarem la **contractació de mediadors culturals** que han promogut les Conselleries d'Educació i Cultura i la de Benestar Social, per a altres serveis públics, com la sanitat i els serveis d'orientació i inserció laboral. Així mateix, s'establirà un servei estable i **un programa de formació destinat a tots aquells professionals que treballen de manera específica en la integració social de les persones immigrades.** Aquest programa formatiu haurà de tractar, a més dels procediments legals i administratius d'estrangeria, matèries de coneixement antropològic, cultural, religios i

polític, a partir d'un model d'educació intercultural.

Incrementarem i estendrem l'actual programa, promogut per l'IBAS, de mediació per a les persones immigrades que cerquen habitatge en règim de lloguer.

Crearem serveis d'estada temporals a dones i nins i nines immigrants sense papers, mentre dura el seu procés de legalització i de recerca de mitjans propis de vida, com a alternativa als centres d'internament que vol posar en marxa el PP, autèntiques presons camuflades.

El PSM promourà, en el conjunt de les administracions públiques, una **política intercultural** que, a més d'aconseguir el coneixement mutu entre les cultures originàries de totes les persones residents, especialment els infants i joves en edat escolar, persegueixi d'una manera ambiciosa i valenta l'aprenentatge del català per part de les persones immigrades perquè puguin participar i integrar-se progressivament a la cultura pròpia del nostre país, de manera que arribin a viure-la com a pròpia. Com a mesura concreta, el PSM proposa la **bonificació als empresaris, per part del Govern de les Illes Balears, de les hores que els treballadors estrangers dediquin a cursos oficials d'aprenentatge del català.**

Pel que fa a l'objectiu dels Fòrums de la Immigració, s'ha d'incrementar i millorar la participació directa de les persones immigrades, fomentar el seu associacionisme i servir d'espai per a la interlocució franca i oberta entre els col·lectius d'immigrants i la societat civil de les Illes Balears. A nivell municipal, el PSM no considera convenient la creació d'òrgans específics d'interlocució amb la població immigrada, sinó que opta per la **incorporació dels representants de les associacions de persones immigrades als òrgans de participació generals.**

Persones majors: la solidaritat intergeneracional

Amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones majors, el PSM basarà la seva acció en tres idees clau:

- Els majors han de poder viure en bones condicions en el seu lloc habitual de residència.
- El suport i les ajudes a les associacions de persones majors i de familiars que tenen cura de majors.
- Una ordenació dels recursos residencials per a majors que vetlli per la seva autonomia i utilitat (mantenint les seves capacitats personals, en la mesura que sigui possible), que sigui eficaç, tengui visió de futur i sigui accessible a tothom.

Potenciació dels programes d'assistència i suport als majors amb problemes de soledat, aïllament, depressió, o que viuen amb dificultat el seu procés d'envelliment

Crearem **noves ajudes tècniques i econòmiques, directes i indirectes, dirigides a la millora de les condicions de vida bàsiques: habitatge, seguretat, ajudes no tècniques, descomptes de transport, etc.**

Potenciarem els programes d'assistència i suport als majors amb problemes de soledat, aïllament social, depressió, o que viuen amb dificultats el seu procés d'envelliment, estenent, actualitzant i dotant de més mitjans tècnics, humans i materials els programes ja existents.

El PSM valora la consolidació de les anomenades associacions i

clubs de tercera edat, ja que han permès vehicular les seves demandes davant les administracions i lluitar amb més eficàcia pels seus drets ciutadans. Hi continuarem donant suport polític i econòmic, sense oblidar que el suport a la gent major no s'acaba amb la promoció d'activitats lúdiques, sinó que té un plantejament més global: no es poden oblidar les desigualtats existents també entre sectors de la gent gran, i les mancances en atenció de les persones velles amb malalties cròniques, mobilitat reduïda i manca de suport familiar.

E: PSM impulsarà les accions de caire preventiu que permetin mantenir i millorar la condició física, psicològica i social dels majors mitjançant programes de gimnàstica, de memòria, d'integració social, d'animació estimulant, de teràpia ocupacional, i de promoció de la solidaritat entre infants i joves, adults i majors. **Incrementarem les activitats intergeneracionals, com el voluntariat de joves en programes de gent gran, i les accions que dignifiquin el procés d'envelliment.**

En la línia de suport als majors dins la comunitat, augmentarem la implantació del Servei d'Ajuda a Domicili (SAD), actualment encara deficitari, estenent i consolidant la cobertura d'aquest servei, introduint-hi paràmetres de qualitat, incrementant la durada de la prestació i donant a cadascun dels receptors l'ajuda que necessita per damunt de condicionants econòmics.

Augmentarem la implantació i la qualitat del Servei d'Ajuda a Domicili, incrementant la durada de la prestació i donant nous serveis

Crearem nous serveis de menjars a domicili i menjadors socials per a gent gran, a prop de ca seva i que funcionin com a punt de trobada per promocionar l'oci i la cultura. El preu ha de ser assequible, tenint en compte que les pensions dels nostres majors són un 20% més baixes que la mitjana estatal.

Potenciarem la creació de **centres de dia per a majors amb necessitats assistencials tant de caire físic com psíquic, com a mitjà per donar qualitat a l'atenció a l'ancià i permetre als seus familiars un descans en l'atenció diària i poder realitzar altres activitats.**

E: PSM estimularà els acords i la mútua coordinació entre l'administració i les entitats associatives, basats en programes socioculturals, a partir de criteris de continuïtat i eficàcia, per tal que siguin instruments actius en la resolució de les necessitats detectades en el sector de la vellesa, evitant la dispersió d'iniciatives i la duplicació d'esforços.

Dedicarem una atenció especial a la incorporació de noves professions necessàries per al treball comunitari amb majors i als centres de dia: educadors familiars, educadors socials, monitors d'esplai, etc.

Per aquells casos en què la dificultat d'assistència o l'absència de familiars faci impossible que la persona major visqui a casa seva, el PSM realitzarà una política ordenada de creació i distribució de places a centres residencials, amb unes característiques d'intervenció globalitzada, sociosanitària i personalitzada. **Defensem una atenció residencial pública de qualitat, a partir d'una gestió eficaç dels recursos que garanteixi l'accés a una residència a qualsevol persona major que la necessiti.**

Fomentarem la política de places concertades, tant d'estades permanents com temporals, entre distintes administracions públiques (Govern de les Illes Balears, consells insulars i ajuntaments) i obrirem vies de col·laboració amb les residències privades que actuïn dins els marcs de la regulació normativa d'acreditació i homologació de centres residencials de majors, per a la creació de places assistides, per a la **reducció de les llistes d'espera en residències públiques**, sobretot en casos de majors en situació de necessitat psicosocial (aïllament, ingressos baixos, etc.), i també per a la concessió de subvencions a aquelles persones majors amb uns ingressos que facin recomanable el pagament de les despeses que comporten les estades a residències privades.

El PSM facilitarà l'accés a habitatges tutelats i miniresidències, a més de l'accés a habitatges amb lloguer subvencionat per a les persones que, per una manca de recursos habiten en llocs insalubres o amb barreres arquitectòniques.

Obrirem noves **línies d'ajut a famílies que vulguin acollir ancians a ca seva.**

Protecció integral de la infància

El treball preventiu amb menors en situació de risc social és el principal repte que s'ha d'afrontar. És necessari augmentar, en qualitat i en quantitat, els recursos econòmics, materials i humans dels serveis que treballen amb menors en risc social.

El PSM redactarà i durà a aprovació una **Llei autonòmica d'atenció integral a la infància.**

Dotarem els ajuntaments amb més recursos per dur a terme actuacions preventives amb menors i famílies en situació de risc social. Des del Consell de Mallorca es promourà la signatura de convenis amb administracions locals per tal d'afrontar el cost d'aquests serveis.

Promourem una **millora general del Servei de menors del Consell de Mallorca: en recursos humans d'atenció directa a la població, en recursos tècnics, i en recursos i serveis especialitzats.**

Potenciarem les alternatives a l'acolliment institucional: fomentarem els acolliments familiars amb ajudes econòmiques i de suport tècnic i de serveis, i facilitarem un suport més efectiu a la pròpia família de l'infant.

Potenciarem alternatives a l'acolliment institucional, especialment l'acolliment en famílies

Millorarem l'atenció residencial dels menors protegits, especialment dels adolescents, mitjançant pisos tutelats per menors de 16-18 anys que rebutgen la institucionalització i els sistemes de protecció, i pisos tutelats per a majors de 18 anys com a suport a la nova condició d'adults.

El PSM incrementarà els acords de treball i de suport econòmic als recursos especialitzats de caire privat i sense ànim de lucre, tot assegurant-ne el degut control de qualitat.

Potenciarem la dotació de recursos per a l'atenció de menors amb mesures judicials. En primer lloc, cal implantar els recursos necessaris per respondre i atendre els menors en el compliment de les mesures que poden imposar els jutges de menors. Es milloraran les condicions i infraestructures dels centres de menors en règim tancat i semiobert, es dotaran aquests centres amb professionals suficients i amb la formació adient, i impulsarem els convenis amb altres administracions o entitats per atendre les mesures que requereixen internaments terapèutics o d'assistència a un centre de dia. Així mateix, també cal dotar de recursos suficients (professionals, formació i infraestructura) els equips de medi obert.

Millorarem els convenis de col·laboració ja existents, i n'obrirem de nous, entre la Conselleria d'Educació i el Consell de Mallorca en matèria de prevenció i tractament de l'absentisme escolar, i en formes de derivació i abordatge conjunt de situacions de risc i desprotecció.

Oferirem als menors immigrants, acompanyats o no, els serveis especialitzats i de suport que la seva situació específica requereix, amb la mateixa dedicació i dignitat que per a la resta de menors en règim de protecció o reforma.

Millora de les condicions i els recursos humans i econòmics dels centres de menors en règim tancat i semiobert

Atenció a les persones discapacitades

El PSM impulsarà una política d'atenció a les persones discapacitades basada en dos eixos: la normalització jurídic-administrativa, i l'accessibilitat integral.

Tots els assumptes que pertocin al col·lectiu de persones amb discapacitat s'han de tractar de manera integrada amb els de la resta dels ciutadans. Amb aquest objectiu, el PSM promourà la integració progressiva de l'ordenament jurídic, de manera que tot ell sigui sensible a les realitats de discapacitació, que ha de deixar de considerar-se com un assumpte sectorial de serveis socials.

El PSM liderarà l'elaboració d'un Pla Balear d'Accessibilitat Integral, en línia amb el disseny universal, que inclourà els àmbits de l'urbanisme, l'edificació, el transport i l'eliminació de les barreres de la comunicació. Així mateix, el Govern de les Illes Balears el Consell de Mallorca estimularan i finançaran l'elaboració de Plans d'accessibilitat integral als municipis de menys de vint mil habitants.

Pla balear d'accessibilitat integral: supressió de barreres en urbanisme, edificació, transport i comunicació

Es millorarà el transport públic fent-lo accessible a tothom, tant el ferrocarril com el transport per carretera, sobretot entre municipis d'interior.

S'adaptaran platges de les Illes Balears amb serveis realment accessibles a tothom, facilitant el bany i l'accés a l'aigua a les persones amb mobilitat reduïda.

A través dels pressuposts públics, promourem l'ocupació integrada a les administracions de les persones amb discapacitat en el sistema regular

de treball. Així mateix, incentivarem la contractació de treballadors amb discapacitat en el mercat ordinari, amb més incentius fiscals i d'altres tipus per als empresaris que contractin.

Elaborarem una normativa pròpia de les Illes Balears que reguli el dret de les persones amb discapacitat al treball amb suport, promovent, entre altres mesures, els mateixos incentius i bonificacions que tenen els Centres Especials de Treball per als empresaris que signin contractes laborals indefinits o fixos amb aquest sistema.

Totes les entitats i administracions governades pel PSM tendran una reserva del 5% de les places per a persones amb discapacitació

S'establiran criteris obligatoris per a l'adaptació dels exàmens i de les proves d'accés a l'ocupació pública i es faran extensius aquests criteris a les empreses privades de més de 50 treballadors.

En la pròxima legislatura, a cada oferta de treball, totes les entitats i administracions públiques governades pel PSM tendran una reserva d'un 5% de les places, fins arribar al 2% de treballadors amb discapacitat, tal com mana la Llei.

S'incentivaran les entitats privades del sector per cada persona que tregui dels seus centres especials i col·loqui al mercat ordinari de treball.

Introduïrem una línia d'ajudes econòmiques a les famílies com a mesura de foment de la desinstitucionalització i per prevenir la institucionalització amb mesures complementàries de suport comunitari.

Incrementarem substancialment el pressupost destinat als Serveis d'Ajut a Domicili (SAD) i les prestacions que ofereix, amb criteris de qualitat

Programa d'habitatges per a persones amb discapacitat dins la promoció pública de protecció oficial

assistencial, en col·laboració amb els ajuntaments.

Incorporarem un Programa d'habitatges per a persones amb discapacitat dins la política de promoció pública d'habitatges de protecció oficial. Aquest programa inclourà la dotació de pisos pilot d'entrenament per ensenyar a viure de manera autònoma i independent les persones amb discapacitat. El PSM s'oposa a les residències per a persones discapacitades.

Renovarem, en col·laboració amb els ajuntaments i amb associacions socials, **grups de voluntaris a cada municipi per col·laborar amb les famílies per a la integració social dels fills discapacitats.**

Impulsarem sistemes innovadors de suport comunitari centrats en la persona, com ara els cercles de suport que atenen individualment cada persona i cada família.

Es potenciarà un Servei de Famílies Acolloïdores, per períodes curts o llargs de temps, que col·laborarà amb els casos la família dels quals ho necessiti.

Renovarem el **suport públic a les ONG i associacions que es dediquin a desenvolupar iniciatives d'autèntica integració social, facilitant-los instal·lacions i mitjans perquè puguin desenvolupar les seves activitats.**

S'avaluaran els resultats aconseguits pels diferents serveis finançats amb doblers públics, establint un sistema d'indicadors de qualitat.

Integració social dels malalts mentals

Al capítol de polítiques de salut ja hem dedicat un apartat a l'atenció dels malalts mentals, en la perspectiva de l'atenció sanitària. Però l'objectiu del PSM va més enllà del tractament estrictament sanitari, i persegueix la rehabilitació psicosocial, és a dir, dotar i **potenciar les habilitats físiques, emocionals, intel·lectuals i socials del malalt mental amb la finalitat que pugui viure, aprendre i treballar a la comunitat en les condicions més normalitzades i independents possibles, per prevenir i disminuir el risc de deteriorament personal, la marginació i la institucionalització.**

El PSM potenciarà les Unitats comunitàries de rehabilitació (centres de dia), com a espais de suport a les Unitats de salut mental, des d'on es deriven els casos, s'hi desenvolupen programes de rehabilitació en règim de dia (exercicis motòrics i cognitius, maneig de l'ansietat, maneig de la medicació, habilitats socials, integració comunitària...) i eviten hospitalitzacions i el deteriorament dels malalts.

Potenciació de les unitats comunitàries de rehabilitació (centres de dia), evitant al màxim les hospitalitzacions

Crearem, a tot el territori de les Illes Balears, una xarxa bàsica d'Unitats de mitja estada (de 6 a 24 mesos en dues modalitats d'assistència: hospitalització completa o parcial), per facilitar la transició entre l'hospital i la comunitat. Seran per a una rehabilitació intensiva i reintegració de pacients amb greus problemes de convivència que no poden ser atesos al medi familiar o a través d'altres dispositius.

Tots els recursos socials destinats a malalts mentals han d'estar integrats dins la Xarxa de Salut Mental i s'han de coordinar amb la resta de dispositius, especialment amb el sistema sanitari.

Impulsarem els programes terapèutics de rehabilitació, formació i inserció laboral i programes de suport a les famílies, en col·laboració amb la iniciativa social, les associacions d'afectats i familiars, i les entitats de voluntariat.

Contra la marginació: col·lectius amb problemes d'exclusió social

Col·lectius sense sostre i marginació profunda

El circuit d'atenció a les persones marginades i als col·lectius sense sostre fa anys que no se sotmet a una revisió global. Observam amb preocupació greus mancances als centres i serveis actualment existents perquè continua havent-hi un nombre important de persones en greu situació d'exclusió social que passen les nits al carrer, sense cap tipus de seguiment.

El PSM revisarà en profunditat l'actual xarxa de serveis, a fi d'establir un sistema unitari de registre d'informació, planificar l'obertura i el funcionament de nous centres, tot evitant les iniciatives descoordinades, i articular un sistema global de derivació de casos i d'atenció d'emergències, en el si d'una comissió interinstitucional, amb participació activa del Govern de les Illes Balears, el Consell de Mallorca, els principals ajuntaments de Mallorca i les entitats i grups socials que treballen amb la marginació crònica.

Proposam la creació d'un servei públic professional estable i suficientment dotat, de caràcter mòbil, per a la realització del seguiment quotidià de les persones sense sostre no acollides a cap centre, amb especial

vigilància del seu estat de salut. Aquest servei dependrà del Consell de Mallorca i podrà actuar a qualsevol municipi que ho demani i que en demostrï la necessitat.

Revisarem el funcionament del menjador social del Govern de les Illes Balears a Palma: tant a la capital de Mallorca com a la resta de municipis, s'ha de possibilitar que les persones marginades que no estan acollides a cap centre puguin accedir a uns mínims d'higiene i alimentació.

Les pensions no contributives i la renda mínima d'inserció han suposat l'accés a uns ingressos estables a un nombre important de persones en risc o en situació d'exclusió social, i amb nul·les o molt difícils possibilitats d'inserció laboral normalitzada. Però continua havent-hi persones que, per no complir els requisits, resten fora d'aquestes prestacions. Cal reconèixer el **dret universal a uns ingressos que assegurin els mínims vitals a qualsevol ciutadà amb una situació objectiva de necessitat.**

Creació d'un servei públic, estable i suficientment dotat, de caràcter mòbil, per al seguiment quotidià de les persones sense sostre no acollides a cap centre

Incrementarem l'esforç per a la **realització d'activitats formatives i ocupacionals específicament adreçades a aquests col·lectius.**

Drogodependències

El PSM vol promoure **un canvi en l'actual discurs social sobre les drogues, excessivament estigmatitzat i simplista.** Cal redefinir els conflictes que s'associen a les drogodependències, els seus orígens i les seves conseqüències, identificar correctament les causes que inciten a l'inici i manteniment del consum de drogues, rompre amb els estereotips respecte a la imatge del i la drogodependent com a persona no estructurada, marginal, perillosa i delinqüent, i deixar de banda el discurs de la por i la repressió per la seva manifesta inutilitat. El consum de drogues i les drogodependències s'ha d'abordar fonamentalment des de la perspectiva de la promoció de la salut.

El PSM impulsarà les accions de caire preventiu: donarà suport a les iniciatives socials, educatives, culturals i esportives d'oci alternatiu, flexibilitzant els dies i horaris d'obertura de les instal·lacions i la gratuïtat de l'accés: centres d'oci, centres juvenils, ofertes culturals, grups de música, etc., com a espais vàlids i constructius d'un nou model de temps lliure.

Incrementarem les **iniciatives experimentals orientades a la reducció del consum de drogues, amb la innovació de programes o activitats alternatives que es desenvolupen els caps de setmana en els ambients freqüentats pels joves.**

El PSM defensa una regulació efectiva de la publicitat que freni la promoció dels consum de drogues legals entre la població.

Perquè fa als dispositius de tractament de les drogodependències, vegeu l'apartat dedicat a aquesta qüestió dins el capítol de Salut i Consum d'aquest mateix programa electoral.

Prostitució

Encara que la prostitució no constitueix un delictes en el seu exercici, no està lligada a cap règim laboral. Els treballadors i les treballadores sexuals no gaudeixen de cap dels drets que tenen les persones actives al mercat laboral. La manca de drets i de participació social i econòmica fa que les persones que exerceixen la prostitució siguin socialment vulnerables i que s'accentui l'estigma i la marginalització.

El PSM s'esforçarà perquè les treballadores i els treballadors sexuals desenvolupin el seu treball com qualsevol altra persona, de forma digna i amb els drets que els pertoca.

Proposam el reconeixement jurídic i professional de les treballadores i els treballadors sexuals, per tal que puguin tenir la cobertura

social que els pertoca, i eliminar els estigmes que s'han creat a partir de la marginalització i de la manca de drets.

Reconeixement de drets jurídics i professionals als treballadors i treballadores sexuals, i lluita contra la seva marginació i estigmatització

Afavorirem l'establiment consensuat amb la resta de forces polítiques i socials d'una reglamentació clara i rigorosa dels locals de consum sexual, per tal de fixar uns estàndards d'acreditació, protecció, seguretat, higiene, horaris, etc.

El PSM adequarà les zones on s'exerceix la prostitució per oferir condicions dignes per al seu desenvolupament i la seva seguretat.

Posarem en funcionament tots els mitjans i mecanismes necessaris per tal d'**eradicar el proxenetisme i l'explotació de les persones.**

Potenciarem els **programes d'atenció sociolaboral i ocupació per a les persones que desitgin abandonar la prostitució, amb prestacions econòmiques que garanteixin la seva independència econòmica fins que disposin d'un treball alternatiu.**

Establirem **programes de prevenció de la prostitució per tal de garantir que ningú hagi de treballar en la prostitució contra la seva voluntat o per condicions socials de marginació.**

Solidaritat i cooperació internacional

El PSM entén la cooperació internacional com el conjunt d'actuacions promogudes per les institucions públiques i el teixit associatiu, dirigides a fomentar la solidaritat personal i social, el diàleg intercultural, i la redistribució de la riquesa amb pobles del Sud, en un procés compartit de diàleg i intercanvi, perquè aquests puguin reconstruir la justícia social i el reconeixement dels drets més fonamentals a tota la població. La

Foment dels projectes de cooperació que donin suport a la recuperació i la consolidació de la cultura i identitat dels pobles indígenes i de les nacions que pateixen repressió o genocidi cultural i ètnic

cooperació ha de fer possible l'autonomia política, econòmica, cultural d'un país, el dret d'un poble a decidir el seu model social sense dependre d'altres estats.

El FISM promourà, en el marc i els fòrums adients, que els projectes de cooperació englobin temes d'educació, sanitat, infraestructures, habitatge, alimentació i protecció del medi ambient, i que vagin acompanyats d'uns plans que reforcin el teixit social dels pobles destinataris, que capacitin els líders locals, que treballin línies de formació d'agents socials per tal de donar suport al debat, per fer possible una vertebració del teixit social i una democratització de les institucions i de la societat.

Potenciarem les línies de cooperació que facin possible la

combinació de projectes que garanteixin la defensa dels drets humans, del dret a decidir autònomament quin país volen i el tipus de societat que volen construir. Així mateix, potenciarem els projectes de cooperació que donin suport a la recuperació i a la consolidació de la cultura i identitat dels pobles indígenes, i de les nacions que pateixen una repressió i genocidi cultural i ètnic.

Fomentarem la coordinació entre administracions, autonòmica i municipal, per tal d'establir criteris comuns de suport als projectes de cooperació gestionats per les ONG. Reforçarem la tasca del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació com a xarxa de cooperació municipal i consens entre els representants polítics de totes les formacions representades als ajuntaments.

Fomentarem les iniciatives d'intercanvi i cooperació internacional als llocs de procedència de la immigració que arriba a les Illes Balears.

Iniciatives d'intercanvi i cooperació internacional als llocs de procedència de la immigració que arriba a les Illes Balears

15. Joventut

La política de joventut del PSM es basa en la consideració dels joves com a ciutadans i ciutadanes, amb unes característiques i necessitats pròpies que exigeixen de les administracions públiques un abordatge integral, no fragmentari. Volem impulsar una política de joventut alhora específica i transversal: ha d'anar més enllà de les iniciatives que es poden dur a terme des dels departaments de joventut de les institucions, amarat i provocant resultats visibles i avaluable en tots els àmbits de l'administració.

Per un tractament global de les polítiques de joventut

El PSM impulsarà unes polítiques integrals de joventut encaminades a fer viure l'etapa de la joventut de la forma més plena possible, capaces de donar resposta als joves que romanen en el domicili familiar i, al mateix temps, facilitadores dels processos d'emancipació.

Les polítiques de transició -per als joves en qualitat d'individus en procés d'emancipació social- defineixen un camp d'actuació centrat en l'educació i la formació professional. Les polítiques actives d'ocupació, la construcció d'habitatge social i l'orientació escolar, laboral i sanitària solen posar l'accent en tot allò que modifica la transició social dels joves (binomi educació-treball).

Com a contrapunt a les polítiques de transició, les polítiques afirmatives -per als joves en qualitat de joves- tenen com a objectiu conèixer i donar resposta a les necessitats dels joves en aquesta etapa de la vida i afavorir la seva autonomia personal. Desenvolupen una lògica pròpia pel

que fa als aspectes materials de l'autonomia dels joves (treball, habitatge), però l'educació i la formació professional són concebudes com a "polítiques generals" del país a favor de la igualtat d'oportunitats. Són, en certa manera, polítiques per a la transició però no pròpiament polítiques de joventut.

El PSM proposa el **tractament global i no aïllat dels tres eixos formació-treball-habitatge**. Concebem les polítiques de joventut des dels criteris de transversalitat i integralitat, no solament atenent determinades necessitats de la població jove i oferint determinats serveis, sinó treballant des d'una perspectiva global que interrelacioni els diversos àmbits de la vida dels joves: la formació, el treball i l'habitatge, la salut, la participació democràtica, l'equilibri territorial i la cohesió social. El PSM cerca l'equilibri entre les polítiques de transició i les afirmatives, perquè només avançant paral·lelament en tots els àmbits podrem donar una resposta contundent i satisfactòria a la joventut.

En aquest sentit, el PSM proposa la **creació d'un Observatori de la Joventut que permeti conèixer i comprendre la realitat juvenil de les Illes Balears; que contribueixi a orientar i actualitzar les polítiques de joventut** i les actuacions que, des de l'administració i la societat civil, es fan

adreçades a la joventut; que enforteixi i dinamitzi la xarxa d'investigadors sobre temes de joventut; que afavoreixi i promogui la formació de joves investigadors en temes de joventut; i que potencii i enforteixi les relacions amb altres centres d'investigació i reflexió sobre la joventut.

Autonomia personal

La política de joventut del PSM reconeix la persona jove com a principi, agent i creadora dels seus actes; volem promoure que el jove sigui conscient d'ell mateix, de les seves possibilitats i limitacions. Desenvoluparem línies d'intervenció que promoguin l'autoconeixement i la capacitat de reflexió, que es prolonga en un enriquiment d'altres dimensions connectades amb la seva singularitat, com la intimitat i la creativitat i, en definitiva, polítiques que afavoreixin una major autonomia personal dels joves.

Els joves han de ser protagonistes de les seves pròpies decisions. Per això prioritzarem l'accés a la informació, cosa que implica posar-la a l'abast dels joves i, alhora, dotar-los dels mitjans i els coneixements necessaris perquè en puguin fer un òptim aprofitament. Cal proporcionar als joves recursos i criteris mitjançant polítiques formatives, que complementin el sistema educatiu formal, i polítiques d'acompanyament, que els ajudin en el procés de formació integral i de qualitat.

Per tal de facilitar l'autonomia del jovent, emprendre **polítiques dirigides a minvar el dèficit d'autosuficiència econòmica i a facilitar el procés d'emancipació del jovent.** Impulsarem programes participats per distintes administracions per fomentar la creació de llocs de treball per als joves i prevenir la seva precarietat laboral.

Iniciatives dirigides a minvar el dèficit d'autosuficiència econòmica dels joves i a facilitar el procés d'emancipació

L'accés a l'habitatge per part dels joves és una prioritat per al PSM, tal i com ja hem definit al capítol dedicat a les polítiques d'habitatge: **potenciarem el pis de lloguer com la possibilitat més accessible per emancipar-se; introduïrem mesures per abaratir els costos de construcció i, consegüentment, els preus d'adquisició dels habitatges; i promourem la constitució de cooperatives per a la construcció o reforma d'habitatges.** En totes aquestes iniciatives, els joves seran els principals destinataris.

Fomentarem l'educació d'hàbits saludables i de consum, i treballarem des de tots els fronts de les administracions públiques per avançar en la igualtat d'oportunitats, posant un èmfasi especial en la situació de les dones joves i en els joves en risc d'exclusió social.

Ciutadania

Per al PSM, tota l'actuació de les institucions públiques ha d'estar fonamentada en criteris de proximitat, coneixença, confiança mútua i corresponsabilitat. És a dir, en la consideració dels ciutadans com a subjectes actius de la societat democràtica, i no com a receptors passius de serveis i prestacions. Això també ha de ser així en relació als joves.

Incrementarem el suport públic, tècnic i econòmic, als mitjans de comunicació fets per joves

Facilitarem la participació dels joves en la vida institucional: escoles, ajuntaments, òrgans de participació ciutadana, etc., per tal de potenciar l'educació en la vida democràtica, adaptant les estructures institucionals ja existents i creant, quan sigui necessari, nous canals perquè els joves puguin participar, i perquè les seves iniciatives siguin preses en consideració.

Incrementarem el suport públic, tècnic i econòmic, als mitjans de comunicació fets per joves.

En línia del que ja ha impulsat el PSM a diversos ajuntaments, fomentarem la creació de l'**Assemblea de joves d'àmbit local**, que permeti la participació efectiva i responsable dels joves en la vida del municipi, i els **Consells Locals de la Joventut**, com a òrgans de promoció de l'associacionisme i articulació de les polítiques específiques de joventut.

Apostam per un **voluntariat autònom, que rebi suport institucional però que no sigui protagonitzat per les adiministracions**, arrelat en la realitat, compromès amb un projecte participatiu, en contraposició al voluntariat entès com una prestació de servei individual i anònim i, de vegades, utilitzat per substituir serveis que s'haurien de professionalitzar. Incrementarem la formació del voluntariat jove.

Incrementarem la capacitat de decisió del Fòrum de voluntariat, intentant que en aquest s'hi vegi representada tota la tipologia de voluntaris.

Planificarem, amb els principals moviments i organitzacions juvenils i d'educació en el lleure, accions per tal d'aconseguir la seva implicació en aquells barris i zones amb més dèficits socials, com a eina de prevenció de la marginalitat.

Espai

Per al PSM, el teixit associatiu és un mitjà òptim de projecció de la persona com a individu cap a la societat, un nexa d'unió de la individualitat amb la col·lectivitat des d'on es pot exercir la participació ciutadana. En molts casos, les entitats juvenils pateixen de la manca d'espais per desenvolupar la seva tasca amb dignitat i qualitat suficients. Les dificultats de tenir locals en condicions contínua essent uns dels obstacles fonamentals per l'increment de la participació juvenil. La disponibilitat d'espais adequats és un dels elements que més afavoreixen la consolidació i la preservació de la independència de les entitats.

Elaborarem un **pla de locals per al moviment associatiu juvenil** i establirem una **línia de suport a la compra i lloguer de locals** i a la inversió en material fungible de les associacions juvenils.

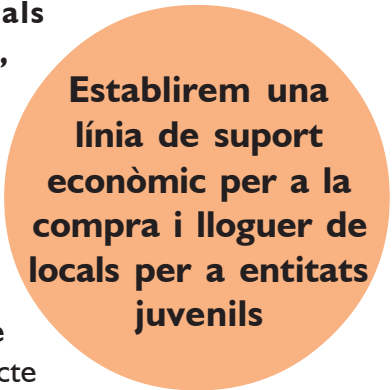
Potenciarem el **suport per al finançament d'obres dirigides a l'eliminació de barreres arquitectòniques als locals de les entitats juvenils i als equipaments culturals, lúdics, esportius, etc., destinats a infants i joves.**

Afavorirem l'**adaptació dels horaris dels espais i dels equipaments juvenils a les necessitats de la gent jove: utilització nocturna, en caps de setmana i festius**, i promourem un pacte per **optimitzar la utilització dels espais públics existents**. En especial, promourem un major aprofitament de les infraestructures esportives de les escoles públiques, concertades i privades, fora de l'horari escolar per a la pràctica pública de l'esport. Així mateix, optimitzarem els espais adients per a la consulta i l'estudi (biblioteques i sales d'estudi), ampliant el seu horari i els serveis oferts.

En la planificació urbanística dels pobles i les ciutats, establirem mesures específiques per al foment d'equipaments juvenils.

Fomentarem la construcció i garantirem el manteniment d'instal·lacions polivalents, dotades de biblioteca, casal de joves, sala de jocs i recinte esportiu, especialment en les zones amb més problemàtica d'infants i joves al carrer.

Potenciarem la difusió de les activitats de les associacions juvenils, reforçant, entre altres, la presència de les entitats als mitjans de comunicació públics.

El FEM treballarà per adaptar el funcionament de les administracions i el seu tracte als ritmes i a les formes de fer de la gent jove, simplificant els tràmits burocràtics. Potenciarem la unificació dels tràmits administratius, i dels canals i els criteris per accedir a subvencions i convenis. Terminis, calendaris, formularis i criteris han de tendir a ser els mateixos en cada un dels àmbits d'actuació de les administracions a les Illes Balears.

Nous casals de joventut i hotels d'entitats, en la línia del que ja hem posat en marxa a La Misericòrdia

El FEM impulsarà la creació de nous casals o caus de joventut als municipis, i de casals comarcals d'associacions o hotels d'entitats, en la línia del que ja hem posat en funcionament al Centre Cultural La Misericòrdia, a Palma.

En matèria de transports, crearem més espais adequats per aparcar-hi bicicletes, sobretot als edificis i instal·lacions d'ús públic, i ampliarem els horaris nocturns dels transports públics, sobretot en cap de setmana.

Creativitat

El jovent ha de participar activament en els esdeveniments creatius. La joventut s'ha de convertir en transformadora i creadora d'àmbits, perquè el jove participa de les dinàmiques reals de la vida. Tots els joves tenen la necessitat i la capacitat de crear, cada un cerca la seva manera d'expressar-se, artísticament, a través de diferents manifestacions, i de participar en la vida de la comunitat. Fomentar la creativitat des de molt joves és una de les millors garanties de créixer en un ambient sa d'autoestima i respecte mutu, elements essencials per a la instauració d'una cultura de pau.

El FEM fomentarà un entorn social i jurídic propici per a l'activitat creativa i el pensament crític en totes les seves formes, un entorn capaç de promoure la creativitat individual, arrelada en la cultura tradicional i popular, i la creativitat industrial, atès que la seva dinàmica prové de les institucions socials, econòmiques i culturals, que han d'estimular l'activitat del mercat i la innovació.

Introduïrem iniciatives de connexió entre els serveis i recursos de formació sociolaboral dels joves i els altres àmbits, formals i informals, en què els joves participen, per estimular el seu apropament a la creació, individual o col·lectiva, en els diversos camps de la cultura.

Potenciarem la dinamització social i cultural dels municipis mitjançant iniciatives d'extroversió **al conjunt de la comunitat dels treballs realitzats pels joves.**

Fomentarem l'impuls creatiu com a vehicle de transmissió dels principis d'igualtat, tolerància i solidaritat.

Potenciarem noves activitats d'oci creatiu i formatiu com alternativa a altres hàbits generadors d'efectes, individuals i socials, no desitjats, i com a alternativa a l'excés d'oferta d'oci consumista: **suport a les noves formes d'expressió artística, adaptació de les activitats institucionals a les noves tendències artístiques que fugen de les iniciatives culturals tradicionals, i espais de foment de la cultura pròpia de la joventut.**

Suport a les noves formes d'expressió artística, a les noves tendències i a la cultura pròpia de la joventut

En la societat del coneixement: Gent jove en xarxa!

L'anomenada societat de la informació o del coneixement no és una etiqueta, sinó el reconeixement de la incidència social que han tingut els importants canvis econòmics, culturals, socials i tecnològics esdevinguts en els últims anys. Aquesta incidència és, per raons òbvies, especialment sensible en el món dels joves. El PSM proposa l'elaboració del Pla "Gent jove en xarxa", concebut com un pla d'acció per avançar-nos als reptes de la societat del coneixement. Aquest pla, que haurà de néixer d'un

procés obert i participatiu, ha de complir l'objectiu d'ampliar les facilitats d'accés a la comunicació i les tecnologies de la informació per a les generacions joves. Aquest pla hauria de girar entorn a cinc grans eixos:

«Gent jove en xarxa»: un pla d'acció per facilitar l'accés dels joves a la comunicació i a les tecnologies de la informació

- **Administració oberta.** Cal treballar decididament en l'àmbit de l'atenció ciutadana perquè no s'hagin de moure les persones sinó que el que circuli siguin els papers i la informació.

- **Universitat.** Cada vegada més, la formació acadèmica i professional vendrà marcada per les noves tecnologies, no només pels continguts sinó també per l'accés i les estructures. Cal aprofitar l'avantatge de tenir una Universitat vinculada a les noves tecnologies i posar-la a l'abast de la ciutadania.
- **Infraestructures.** Cal universalitzar l'accés de tots els ciutadans, i sobretot dels joves, a les noves telecomunicacions.
- **Promoció tecnològica.** Cal fomentar entre el jovent la cultura emprenedora vinculada a les noves tecnologies i la societat del coneixement.
- **Serveis.** És prioritari facilitar la incorporació del teixit associatiu de les Illes Balears a la xarxa i a les noves tecnologies.
- **Connexió social.** Cal emprendre programes de formació, especialment per als joves i per a aquells col·lectius que corren el risc d'esdevenir analfabets funcionals. A més, és del tot imprescindible el desenvolupament d'una eina que permeti aprofitar el potencial de les noves tecnologies per afavorir la participació ciutadana.

16. Esports

L'esport és un excel·lent mitjà de relació social i de convivència per a totes les edats i tots els grups humans, de pràctiques saludables per al manteniment d'un nivell físic i mental adequat, i un vàlid instrument educatiu. El PSM treballarà per garantir l'accés de tothom a la pràctica esportiva, potenciant la construcció de noves instal·lacions, millorant l'accessibilitat i l'equilibri en la distribució territorial, i establint línies de suport per als col·lectius amb necessitats especials.

Esport escolar

Consolidarem i ampliarem els programes de foment de l'esport en edat escolar, potenciant la col·laboració entre totes les administracions implicades per garantir-ne l'èxit.

Promourem entre els infants i joves les diferents modalitats esportives, i organitzarem campanyes específiques per donar a conèixer els llocs on es poden dirigir per practicar-les.

Traballarem per millorar el coneixement, la formació i les possibilitats de practicar els esports minoritaris entre els escolars, i potenciarem la recuperació dels esports autòctons.

La Conselleria d'Educació elaborarà un **Pla de millora i ús racional de les instal·lacions esportives a les escoles**, en col·laboració amb els ajuntaments.

Col·laborarem amb els clubs i associacions esportives per

incrementar la seva implicació dins l'àmbit escolar, afavorint l'elaboració de projectes esportius i educatius a llarg termini.

Instal·lacions

El PSM impulsarà el **Pla territorial d'instal·lacions esportives**, tenint en compte els criteris que determinin les normatives urbanístiques (Pla territorial insular, lleis i normatives d'ordenació territorial, etc.), i criteris de complementarietat a fi de crear una xarxa d'instal·lacions suficients, completa i a l'abast de tots els ciutadans.

Promourem la **construcció descentralitzada d'instal·lacions públiques d'àmbit insular per aquelles pràctiques esportives i nivells que sobrepassin l'àmbit municipal**.

Decretarem econòmicament un **pla de camps de gespa artificial perquè al final de la propera legislatura tots els municipis de les Illes Balears que ho desitgin en puguin disposar**.

Promourem la gestió mixta d'algunes instal·lacions esportives, en col·laboració amb clubs, entitats i federacions esportives.

Impuls d'un Pla territorial d'instal·lacions esportives, i construcció descentralitzada d'equipaments

Promocions i Patrocinis

Promourem noves línies de suport directe i indirecte a les entitats i clubs esportius, fomentant un tracte just i equilibrat i evitant el monopolisme.

El PSM incrementarà el **patrocini institucional d'esdeveniments esportius singulars i d'especial interès, com a oferta cultural i turística complementària. El turisme esportiu pot ser un bon instrument per trencar l'estacionalitat i l'homogeneïtat del producte turístic.**

Altres iniciatives

En l'àmbit de la medicina esportiva, ampliarem els programes de revisions bàsiques que duen a terme els serveis i gabinets de medicina

esportiva, i fomentarem la realització de proves d'esforç com a mesura de promoció de la seguretat i la salut. Establirem línies de col·laboració amb les entitats esportives per a la realització d'activitats de medicina esportiva preventiva.

Promourem programes de bones pràctiques esportives i d'educació en l'esport.

Crearem un marc de **col·laboració estable entre les administracions i les delegacions de les federacions i clubs esportius, potenciant la formació contínua dels professionals de l'esport, i l'obtenció de titulacions oficials per als formadors i entrenadors.**

Promourem polítiques d'esport transversals i iniciatives específiques de **foment de l'esport com a instrument d'integració i reinserció social, amb l'objectiu d'incrementar una pràctica esportiva de qualitat entre col·lectius socials amb necessitats especials: menors en règim de protecció o reforma, gent gran, persones discapacitades, toxicòmans, etc.**

Foment d'esdeveniments esportius singulars i del turisme esportiu com a oferta turística complementària

Defensam Mallorca

Garantia de Progrés

